Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

26 octombrie 2017 *

„Concurență – Concentrări – Decizie de impunere a unei amenzi pentru punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea și de autorizarea acesteia – Articolul 4 alineatul (1), articolul 7 alineatele (1) și (2) și articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 – Neglijență – Principiul *ne bis in idem* – Gravitatea încălcării – Cuantumul amenzii”

În cauza T-704/14,

Marine Harvest ASA, cu sediul în Bergen (Norvegia), reprezentată de R. Subiotto, QC,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de M. Farley, de C. Giolito și de F. Jimeno Fernández, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE și prin care se solicită, cu titlu principal, anularea Deciziei C(2014) 5089 final a Comisiei din 23 iulie 2014 de impunere a unei amenzi pentru punerea în aplicare a unei concentrări cu încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 (cazul COMP/M.7184 – Marine Harvest/Morpol) și, în subsidiar, anularea sau reducerea cuantumului amenzii aplicate reclamantei,

TRIBUNALUL (Camera a cincea),

compus din domnii A. Dittrich (raportor), președinte, și J. Schwarcz și doamna V. Tomljenović, judecători,

grefier: doamna C. Heeren, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 15 septembrie 2016,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

I. Istoricul cauzei

1 Reclamanta, Marine Harvest ASA, este o societate de drept norvegian înscrisă la Bursa din Oslo (Norvegia) și la Bursa din New York (Statele Unite), care desfășoară activități de creștere și de prelucrare primară a somonului în Canada, în Chile, în Scoția, în Insulele Feroe, în Irlanda și în Norvegia, precum și de creștere și de prelucrare primară a halibutului alb în Norvegia. Reclamanta desfășoară de asemenea activități de prelucrare secundară în Belgia, în Chile, în Statele Unite, în Franța, în Irlanda, în Japonia, în Norvegia, în Țările de Jos, în Polonia și în Republica Cehă.

A. Achiziționarea Morpol de către reclamantă

2 La 14 decembrie 2012, reclamanta a încheiat un contract de cumpărare de acțiuni („Share Purchase Agreement”, denumit în continuare „SPA”) cu Friendmall Ltd și cu Bazmonta Holding Ltd, având ca obiect cesiunea acțiunilor pe care aceste societăți le dețineau în Morpol ASA.

3 Morpol este o societate norvegiană care produce și prelucrează somon. Aceasta produce somon de crescătorie și oferă o gamă largă de produse cu valoare adăugată pe bază de somon. Ea desfășoară activități de creștere și de prelucrare primară a somonului în Scoția și în Norvegia și de asemenea activități de prelucrare secundară în Polonia, în Vietnam și în Regatul Unit. Înainte de achiziționarea sa de către reclamantă, Morpol era înscrisă la Bursa din Oslo.

4 Friendmall și Bazmonta Holding erau societăți private cu răspundere limitată constituite și înregistrate în Cipru. Cele două societăți erau controlate de o singură persoană, domnul M., fondatorul și fostul președinte și director general al Morpol.

5 Prin intermediul SPA, reclamanta a achiziționat o participație la Morpol de aproximativ 48,5 % din capitalul social al Morpol. Încheierea acestei achiziții (denumită în continuare „achiziția din decembrie 2012”) a avut loc la 18 decembrie 2012.

6 La 17 decembrie 2012, reclamanta a anunțat, prin intermediul unui comunicat de bursă, că urma să lanseze o ofertă publică de cumpărare pentru restul acțiunilor Morpol. La 15 ianuarie 2013, reclamanta a prezentat, în conformitate cu Legea norvegiană privind tranzacționarea valorilor mobiliare, o astfel de ofertă publică obligatorie pentru restul acțiunilor Morpol, reprezentând 51,5 % din acțiunile societății. Potrivit dispozițiilor legii norvegiene, cumpărătorul a peste o treime din acțiunile unei societăți cotate la bursă este obligat să prezinte o ofertă obligatorie pentru restul acțiunilor acestei societăți.

7 La 23 ianuarie 2013, consiliul de administrație al Morpol a numit un nou președinte-director general în locul domnului M., întrucât acesta demisionase între timp cu începere de la 1 martie 2013, în urma unui angajament în acest sens care fusese inclus în SPA.

8 În urma reglementării și a punerii în aplicare a ofertei publice de cumpărare la 12 martie 2013, reclamanta deținea în total 87,1 % din acțiunile Morpol. În consecință, prin intermediul ofertei publice de cumpărare, reclamanta a achiziționat acțiuni reprezentând aproximativ 38,6 % din capitalul Morpol, pe lângă acțiunile reprezentând 48,5 % din capitalul Morpol pe care le obținuse deja prin achiziția din decembrie 2012.

9 Achiziționarea restului acțiunilor Morpol a avut loc la 12 noiembrie 2013. La 15 noiembrie 2013, o adunare generală extraordinară a decis să solicite radierea acțiunilor de la cotația Bursei din Oslo, să reducă numărul membrilor consiliului de administrație și să elimine comitetul de numire. La 28 noiembrie 2013, Morpol nu mai era cotată la Bursa din Oslo.

B. Faza prealabilă notificării

10 La 21 decembrie 2012, reclamanta a transmis Comisiei Europene o cerere de alocare a unei echipe responsabile de dosarul său privind preluarea controlului exclusiv asupra Morpol. În această cerere, reclamanta a informat Comisia că achiziția din decembrie 2012 fusese încheiată și că nu își va exercita drepturile de vot înainte de adoptarea deciziei Comisiei.

11 Comisia a solicitat organizarea unei teleconferințe cu reclamanta, care a avut loc la 25 ianuarie 2013. În timpul teleconferinței, Comisia a solicitat informații privind structura operațiunii și clarificări privind aspectul dacă era posibil ca achiziția din decembrie 2012 să îi fi conferit deja reclamantei controlul asupra Morpol.

12 La 12 februarie 2013, Comisia a transmis reclamantei o solicitare de informații privind dobândirea eventuală a unui control *de facto* asupra Morpol în urma achiziției din decembrie 2012. Aceasta a solicitat de asemenea să îi fie furnizate ordinea de zi și procesul-verbal al adunărilor generale ale Morpol și ale reuniunilor consiliului de administrație al Morpol din ultimii trei ani. Reclamanta a răspuns parțial la această cerere la 19 februarie 2013 și a furnizat un răspuns complet la aceasta la 25 februarie 2013.

13 La 5 martie 2013, reclamanta a prezentat un prim proiect de formular de notificare, astfel cum figurează în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 802/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2004, L 133, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 2, p. 3) (denumit în continuare „primul proiect de formular CO”). Primul proiect de formular CO era axat în esență pe o piață globală care cuprindea creșterea, precum și prelucrarea primară și secundară a somonului, indiferent de origine.

14 La 14 martie 2013, Comisia a transmis reclamantei o solicitare de informații suplimentare privind primul proiect de formular CO. La 16 aprilie 2013, reclamanta a răspuns acestei solicitări de informații. Comisia a considerat că acest răspuns era incomplet și a transmis alte solicitări de informații la 3 mai, la 14 iunie și la 10 iulie 2013. Reclamanta a răspuns acestor cereri la 6 iunie, la 3 iulie și, respectiv, la 26 iulie 2013.

C. Notificarea și decizia de autorizare a concentrării sub rezerva respectării anumitor angajamente

15 La 9 august 2013, operațiunea a fost notificată în mod oficial Comisiei.

16 În cadrul unei reuniuni de bilanț care a avut loc la 3 septembrie 2013, Comisia a informat reclamanta și Morpol cu privire la faptul că avea îndoieli serioase referitoare la compatibilitatea operațiunii cu piața internă în ceea ce privește o piață potențială a somonului scoțian.

17 Pentru a elimina îndoielile serioase identificate de Comisie, reclamanta a propus, la 9 septembrie 2013, angajamente în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2004, L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201). Comisia a supus aceste angajamente inițiale unei consultări a pieței. După anumite modificări, o serie de angajamente finale au fost prezentate la

25 septembrie 2013. Reclamanta s-a angajat să vândă aproximativ trei pătrimi din capacitatea de creștere a somonului scoțian cu privire la care exista o suprapunere între părțile la concentrare, înlăturând astfel îndoielile serioase identificate de Comisie.

18 La 30 septembrie 2013, Comisia a adoptat la Decizia C(2013) 6449 (cazul COMP/M.6850 – Marine Harvest/Morpol) (denumită în continuare „decizia de autorizare"), în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b) și alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, autorizând operațiunea de concentrare cu condiția respectării integrale a angajamentelor propuse.

19 În decizia de autorizare, Comisia a constatat că achiziția din decembrie 2012 conferise deja reclamantei controlul exclusiv *de facto* asupra Morpol. Aceasta a afirmat că nu putea fi exclusă o încălcare a obligației de statu-quo prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și a obligației de notificare prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din regulamentul menționat. Aceasta a precizat de asemenea că exista posibilitatea să examineze, în cadrul unei proceduri separate, dacă trebuia să fie aplicată o sancțiune în temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

D. Decizia atacată și procedura care a condus la adoptarea acesteia

20 Prin scrisoarea din 30 ianuarie 2014, Comisia a informat reclamanta că era în curs o anchetă privind eventualele încălcări ale articolului 7 alineatul (1) și ale articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

21 La 31 martie 2014, Comisia a adresat reclamantei o comunicare privind obiecțiunile în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul nr. 139/2004 (denumită în continuare „comunicarea privind obiecțiunile"). În comunicarea privind obiecțiunile, Comisia a ajuns la concluzia preliminară potrivit căreia reclamanta încălcase în mod intenționat sau cel puțin din neglijență articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

22 La 30 aprilie 2014, reclamanta a răspuns la comunicarea privind obiecțiunile. La 6 mai 2014, reclamanta a prezentat argumentele care figurează în răspunsul său în cursul unei audieri. La 7 iulie 2014, a avut loc o reuniune a Comitetului consultativ în materie de concentrări între întreprinderi.

23 La 23 iulie 2014, Comisia a adoptat Decizia C(2014) 5089 final de impunere a unei amenzi pentru punerea în aplicare a unei concentrări cu încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 (cazul COMP/M.7184 – Marine Harvest/Morpol) (denumită în continuare „decizia atacată").

24 Primele trei articole din dispozitivul deciziei atacate au următorul cuprins:

„Articolul 1

Prin punerea în aplicare a unei concentrări de dimensiune comunitară în perioada dintre 18 decembrie 2012 și 30 septembrie 2013, înainte ca aceasta să fie notificată și declarată compatibilă cu piața internă, [reclamanta] a încălcat articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004.

Articolul 2

O amendă de 10 000 000 de euro este aplicată [reclamantei] pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004, menționată la articolul 1.

Articolul 3

O amendă de 10 000 000 de euro este aplicată [reclamantei] pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004, menționată la articolul 1.”

25 În decizia atacată, Comisia a considerat mai întâi că reclamanta dobândise controlul exclusiv *de facto* asupra Morpol după încheierea achiziției din decembrie 2012, întrucât reclamanta ar fi avut cvasicertitudinea de a obține majoritatea la adunările generale, ținând seama de cota participației sale (48,5 %) și de nivelul de prezență a celorlalți acționari la adunările generale din cursul anilor anteriori.

26 Comisia a considerat, în continuare, că achiziția din decembrie 2012 nu beneficia de derogarea prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. În această privință, ea a arătat că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 se aplică doar în cazul ofertelor publice sau al unei serii de tranzacții cu valori mobiliare în care controlul în sensul articolului 3 din Regulamentul nr. 139/2004 este dobândit „de la vânzători diferiți”. Potrivit Comisiei, în speță, pachetul de control a fost achiziționat de la un singur vânzător, respectiv domnul M., prin intermediul societăților Friendmall și Bazmonta Holding, în cadrul achiziției din decembrie 2012.

27 Potrivit Comisiei, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este menit să se aplice situațiilor în care un pachet semnificativ de acțiuni este achiziționat de la un singur vânzător și în care se poate stabili cu ușurință, pe baza voturilor exprimate la adunările generale ordinare și extraordinare anterioare, că acest pachet de acțiuni va conferi controlul exclusiv *de facto* asupra societății-țintă.

28 Comisia a arătat, în plus, că achiziția din decembrie 2012, care fusese încheiată la 18 decembrie 2012, nu făcea parte din punerea în aplicare a ofertei publice de cumpărare, care a fost realizată între 15 ianuarie și 26 februarie 2013. Aceasta a considerat că faptul că achiziția din decembrie 2012 era susceptibilă să fi declanșat obligația reclamantei de a lansa oferta publică de cumpărare a restului acțiunilor Morpol era lipsit de pertinență, întrucât controlul *de facto* fusese deja dobândit prin intermediul unui singur vânzător.

29 Comisia a apreciat, în plus, că trimiterile reclamantei la surse juridice potrivit cărora s-ar considera că „mai multe etape unitare” constituie o concentrare unică atunci când fac, *de iure* sau *de facto*, obiectul unei legături condiționale păreau a fi deplasate. Aceasta a subliniat că reclamanta dobândise controlul asupra Morpol prin intermediul unei singure achiziții de 48,5 % din acțiunile Morpol, iar nu prin intermediul unor operațiuni parțiale multiple având ca obiect elemente ale activelor ce constituie, în definitiv, o singură entitate economică.

30 Comisia a arătat că, potrivit articolului 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004, la stabilirea valorii amenzii se iau în considerare natura, gravitatea și durata încălcării.

31 Aceasta a considerat că orice încălcare a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este, prin natura sa, o încălcare gravă.

32 În cadrul aprecierii gravității încălcării, Comisia a luat în considerare faptul că, în opinia sa, reclamanta săvârșise încălcarea din neglijență, că concentrarea în discuție genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă, precum și faptul că existau cauze anterioare privind încălcări procedurale în care erau implicate reclamanta și alte societăți.

33 În ceea ce privește durata încălcării, Comisia a arătat că o încălcare a articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare instantanee și că aceasta fusese săvârșită, în speță, la 18 decembrie 2012, și anume la data punerii în aplicare a concentrării. Aceasta a considerat, în plus, că o încălcare a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare continuă și

că aceasta durase, în speță, de la 18 decembrie 2012 până la 30 septembrie 2013, respectiv de la data realizării achiziției din decembrie 2012 până la data autorizării sale. Potrivit Comisiei, durata de 9 luni și 12 zile era deosebit de lungă.

34 Comisia a reținut, ca circumstanță atenuantă, faptul că reclamanta nu își exercitase drepturile de vot în cadrul Morpol și că aceasta din urmă rămăsese o entitate separată de reclamantă pe durata procedurii de control al concentrării.

35 Aceasta a reținut, de asemenea, drept circumstanță atenuantă faptul că reclamanta transmisese o cerere de alocare a unei echipe la câteva zile după încheierea achiziției din decembrie 2012.

36 În schimb, Comisia nu a reținut existența unor circumstanțe agravante.

37 Comisia a considerat că, în cazul unei întreprinderi de talia reclamantei, cuantumul sancțiunii trebuie să fie semnificativ pentru ca aceasta să aibă un efect disuasiv. Aceasta ar fi situația *a fortiori* în cazul în care operațiunea de concentrare în discuție a generat îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă.

II. Procedura și concluziile părților

38 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 3 octombrie 2014, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

39 Prin înscris separat, depus în aceeași zi la grefa Tribunalului, reclamanta a solicitat Tribunalului, în conformitate cu articolul 76a din Regulamentul de procedură al Tribunalului din 2 mai 1991, să judece cauza potrivit procedurii accelerate. Prin scrisoarea din 17 octombrie 2014, Comisia a prezentat observații cu privire la această cerere. Prin decizia din 23 octombrie 2014, Tribunalul a respins cererea de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate.

40 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul a decis deschiderea fazei orale a procedurii. În cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a adresat întrebări scrise părților și a solicitat Comisiei să depună anumite documente. Părțile au răspuns la întrebările scrise, iar Comisia a depus documentele solicitate.

41 Reclamanta solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– cu titlu subsidiar, anularea amenzilor aplicate reclamantei în temeiul deciziei atacate;

– cu titlu foarte subsidiar, reducerea substanțială a amenzilor aplicate reclamantei în temeiul deciziei atacate;

– în orice situație, obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată;

– dispunerea oricăror alte măsuri pe care Tribunalul le consideră adecvate.

42 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea în totalitate a acțiunii;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

III. În drept

43 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă cinci motive. Primul motiv este întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt, întrucât, prin decizia atacată, s-a respins aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Al doilea motiv este întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt, întrucât decizia atacată concluzionează că reclamanta a fost neglijentă. Al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului general *ne bis in idem*. Al patrulea motiv este întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt, săvârșită prin aplicarea unor amenzi reclamantei. În sfârșit, al cincilea motiv este întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt și pe lipsa motivării în ceea ce privește stabilirea nivelurilor amenzilor.

A. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt, în măsura în care decizia atacată a respins aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004

44 Primul motiv cuprinde patru aspecte. Primul este întemeiat pe faptul că decizia atacată este eronată în drept și în fapt, în măsura în care a respins noțiunea de concentrare unică în cadrul interpretării sale cu privire la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Al doilea aspect este întemeiat pe o interpretare eronată, în fapt și în drept, a textului articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Al treilea aspect este întemeiat pe o interpretare eronată a rațiunii de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. În sfârșit, al patrulea aspect este întemeiat pe faptul că reclamanta s-a conformat articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

45 În speță, primele trei aspecte ale primului motiv, care au, toate, legătură cu problema interpretării articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie analizate împreună.

1. Cu privire la primele trei aspecte ale primului motiv

a) Observații introductive

46 Trebuie amintit, mai întâi, că articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede că:

„Comisia poate impune, printr-o decizie, amenzi care nu depășesc 10 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii în cauză în sensul articolului 5 persoanelor menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (b) sau întreprinderilor în cauză în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență, acestea:

(a) nu notifică o concentrare în conformitate cu articolul 4 sau articolul 22 alineatul (3) înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care sunt autorizate în mod expres în acest sens în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) sau printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (3);

(b) realizează o concentrare prin încălcarea articolului 7.”

47 Potrivit articolului 4 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 139/2004, „[c]oncentrările care au dimensiune comunitară definite în prezentul regulament trebuie notificate Comisiei înainte de punerea în aplicare și după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau după preluarea pachetului de control”.

48 Potrivit articolului 7 alineatul (1) din același regulament, „[o] concentrare cu dimensiune comunitară […] nu se pune în aplicare nici înainte de notificare și nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piața [internă] în temeiul unei decizii adoptate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b), articolul 8 alineatul (1) sau (2) sau pe baza unei prezumții în conformitate cu articolul 10 alineatul (6)”.

49 În plus, potrivit articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004:

„(1) Se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma:

[…]

(b) preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare sau de active, fie prin contract sau prin orice alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părți ale acestora.”

50 În sfârșit, potrivit articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, „[c]ontrolul decurge din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care, fie separat sau combinate și având în vedere considerentele de drept sau de fapt relevante, conferă posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi”.

51 În speță, trebuie să se constate de la bun început că, prin achiziția din decembrie 2012, reclamanta a dobândit o participație la Morpol care s-a ridicat la aproximativ 48,5 % din capitalul social al Morpol.

52 Astfel cum a constatat Comisia la punctul 55 din decizia atacată, fără a fi contrazisă cu privire la acest aspect de reclamantă, la data achiziției din decembrie 2012, Morpol era o societate pe acțiuni norvegiană și, în acest temei, drepturile de vot erau atribuite conform principiului „o acțiune dă dreptul la un vot”. Prin urmare, o majoritate simplă a acțiunilor prezente și cu drept de vot era suficientă în cadrul adunărilor generale pentru a adopta o moțiune, cu excepția câtorva operațiuni care necesitau o majoritate calificată de două treimi.

53 În plus, Comisia a arătat în mod întemeiat, la punctul 57 din decizia atacată, că se poate considera că un acționar minoritar deține controlul exclusiv *de facto* în special atunci când este foarte mare probabilitatea ca acesta să obțină majoritatea în adunările generale ale acționarilor, ținând seama de cota participației sale și de nivelul de prezență a celorlalți acționari la adunările generale din cursul anilor anteriori (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctele 45-48).

54 În continuare, Comisia a arătat că domnul M. (prin intermediul societăților Friendmall și Bazmonta Holding) a reprezentat întotdeauna majoritatea netă a voturilor exprimate în cadrul adunărilor generale și că restul capitalului Morpol era foarte dispersat, ceea ce ar implica că restul acționarilor nu ar fi putut să formeze o minoritate de blocaj în măsură să domine puterea de decizie a domnului M., în special ca urmare a numărului redus de acționari care participau la adunările generale.

55 Comisia a concluzionat, așadar, fără a fi contrazisă cu privire la acest aspect de reclamantă, că, înainte de achiziția din decembrie 2012, domnul M. exercita controlul exclusiv *de facto* al Morpol prin intermediul acțiunilor sale la Friendmall și la Bazmonta Holding.

56 În sfârșit, Comisia a concluzionat în mod întemeiat că achiziția din decembrie 2012 conferise reclamantei aceleași drepturi și posibilități de a exercita o influență decisivă asupra Morpol precum cele de care beneficiase anterior domnul M. prin intermediul societăților Friendmall și Bazmonta Holding.

57 Rezultă din ceea ce precedă că Comisia a constatat în mod întemeiat, la punctul 68 din decizia atacată, că reclamanta a preluat controlul asupra Morpol după încheierea achiziției din decembrie 2012.

58 Reclamanta a subliniat în mai multe rânduri, deși în alte contexte, că nu și-a exercitat drepturile de vot înainte de autorizarea concentrării de către Comisie. În această privință, trebuie să se constate că, potrivit articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, controlul decurge, printre altele, din drepturi care conferă „posibilitatea” exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi. Faptul decisiv este, așadar, preluarea acestui control în sens formal, iar nu exercitarea efectivă a unui astfel de control (a se vedea prin analogie Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 189). Faptul că deținerea drepturilor de vot conferea reclamantei controlul *de facto* asupra Morpol nu este repus în discuție de împrejurarea că reclamanta nu și-a exercitat drepturile de vot înainte de autorizarea concentrării.

59 Astfel cum a arătat Comisia la punctele 72 și 73 din decizia atacată, anumite articole ale SPA păreau a lăsa să se înțeleagă că reclamanta nu avea să își exercite drepturile de vot în cadrul Morpol decât după obținerea autorizării din partea autorităților de concurență. Totuși, SPA nu conține nicio dispoziție care să împiedice reclamanta să își exercite drepturile de vot în așteptarea autorizării. În consecință, reclamanta ar fi fost liberă să își exercite drepturile de vot în cadrul Morpol în orice moment după încheierea achiziției din decembrie 2012.

60 Reclamanta a confirmat de altfel, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului adresată în ședință, că nu contestă că achiziția participației de 48,5 % la Morpol îi conferise controlul asupra Morpol în sensul Regulamentului nr. 139/2004.

61 Astfel cum a arătat Comisia la punctele 8, 13 și 66 din decizia atacată, încheierea achiziției din decembrie 2012 a avut loc la 18 decembrie 2012. Reclamanta admite, la punctul 13 din cererea introductivă, că, la 18 decembrie 2012, SPA a fost încheiat, iar acțiunile deținute de domnul M. la Morpol au fost transferate reclamantei.

62 Reclamanta nu contestă că concentrarea în discuție era o concentrare de dimensiune comunitară.

63 Dat fiind că reclamanta a obținut controlul Morpol prin achiziția din decembrie 2012, aceasta ar fi trebuit, în principiu, în temeiul articolului 4 alineatul (1) primul paragraf și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, să notifice această concentrare Comisiei înainte de realizarea ei și să nu o realizeze înainte să fie declarată compatibilă cu piața internă de către Comisie.

64 Rezultă din constatările care precedă că întrebarea pertinentă în vederea examinării primelor trei aspecte ale primului motiv este aceea dacă excepția prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era aplicabilă în speță.

b) Cu privire la aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004

65 Articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede:

„Alineatul (1) nu împiedică punerea în aplicare a unei oferte publice sau a unei serii de tranzacții cu valori mobiliare, inclusiv cu valori mobiliare convertibile în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacționării pe o piață de tipul bursei de valori, prin care se dobândește controlul în sensul articolului 3 de la vânzători diferiți, cu condiția ca:

(a) concentrarea să fie notificată fără întârziere Comisiei în conformitate cu articolul 4 și

(b) cel care dobândește controlul să nu exercite drepturile de vot aferente valorilor mobiliare în cauză sau să facă acest lucru numai pentru a menține valoarea integrală a investiției sale în temeiul unei derogări acordate de Comisie în conformitate cu alineatul (3)."

66 Articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 cuprinde, așadar, două ipoteze: una legată de o ofertă publică de cumpărare sau de schimb (prima ipoteză) și cealaltă legată de o serie de tranzacții cu valori mobiliare (a doua ipoteză).

67 Drept răspuns la o întrebare adresată în această privință în ședință, reclamanta a precizat că își întemeia raționamentul pe prima ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, aspect care a fost menționat în procesul-verbal al ședinței.

1) Cu privire la faptul că concentrarea în discuție nu este acoperită de textul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004

68 Trebuie amintit că, potrivit primei ipoteze prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, „[a]lineatul (1) nu împiedică punerea în aplicare a unei oferte publice", cu condiția ca concentrarea să fie notificată fără întârziere și ca cumpărătorul să nu își exercite drepturile de vot înainte de autorizarea concentrării.

69 În speță, trebuie arătat că Comisia nu a contestat că reclamanta încălcase articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 prin punerea în aplicare a ofertei publice de cumpărare. Aceasta a constatat că reclamanta încălcase articolul 7 alineatul (1) și articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 prin achiziția din decembrie 2012. Trebuie amintit că oferta publică de cumpărare a fost prezentată abia la 15 ianuarie 2013, respectiv după data încheierii achiziției din decembrie 2012.

70 Faptul că, potrivit articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, alineatul (1) al aceluiași articol nu împiedică punerea în aplicare a unei oferte publice este, așadar, în principiu, lipsit de pertinență în prezenta cauză.

71 Prima ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 permite, în anumite împrejurări, punerea în aplicare a unei oferte publice înainte de notificare și de autorizare, chiar dacă aceasta constituie o concentrare cu dimensiune comunitară. Potrivit modului său de redactare, această dispoziție nu permite totuși punerea în aplicare a unei oferte private.

72 Prin urmare, trebuie să constate că, potrivit modului său de redactare, prima ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este aplicabilă în speță.

73 Deși reclamanta a indicat, în ședință, că se întemeia pe prima ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie arătat că concentrarea în discuție nu este acoperită nici de modul de redactare a celei de a doua ipoteze prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

74 Potrivit celei de a doua ipoteze prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, „[a]lineatul (1) nu împiedică punerea în aplicare […] a unei serii de tranzacții cu valori mobiliare, inclusiv cu valori mobiliare convertibile în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacționării pe o piață de tipul bursei de valori, prin care se dobândește controlul în sensul articolului 3 de la vânzători diferiți”, în măsura în care sunt îndeplinite anumite condiții.

75 Trebuie să se constate că, în speță, reclamanta a dobândit controlul asupra Morpol prin intermediul unui singur vânzător, printr-o singură tranzacție cu valori mobiliare, respectiv prin achiziția din decembrie 2012, astfel cum a arătat Comisia la punctul 101 din decizia atacată.

76 Astfel, dat fiind că domnul M. controla, la acea dată, Friendmall și Bazmonta Holding, domnul M. era singurul vânzător al acțiunilor Morpol.

77 În această privință, reclamanta a arătat, în ședință, că, în Decizia sa din 26 februarie 2007 (cauza LGI/Telenet – COMP/M.4521) (denumită în continuare „Decizia LGI/Telenet”), Comisia nu ridicase problema referitoare la cine controla în cele din urmă entitățile care vânduseră acțiunile societății Telenet. Potrivit reclamantei, aceste entități, și anume intercomunale, erau controlate în cele din urmă de regiunea flamandă. Reclamanta a subliniat că, în speță, Comisia se întemeiase pe împrejurarea că Friendmall și Bazmonta Holding erau, ambele, controlate de domnul M., astfel încât reclamanta nu ar fi dobândit controlul, potrivit Comisiei, de la mai mulți vânzători, însă aceasta nu a ridicat aceeași problemă în cauza în care fusese adoptată Decizia LGI/Telenet.

78 În primul rând, trebuie arătat că Tribunalul nu este ținut de practica decizională a Comisiei. În al doilea rând, reiese din tabelul referitor la participarea la adunările generale ale acționarilor, care figurează la punctul 59 din decizia atacată, că Friendmall deținea, singură, o majoritate foarte clară de voturi în cadrul tuturor adunărilor generale. Reclamanta a dobândit, așadar, controlul exclusiv *de facto* asupra Morpol chiar și numai prin achiziționarea acțiunilor care aparțineau Friendmall. În plus, astfel cum a constatat Comisia la punctul 63 din decizia atacată, reclamanta a recunoscut, drept răspuns la o solicitare de informații a Comisiei din 12 februarie 2013, că Morpol s-a aflat sub controlul exclusiv al Friendmall, ținând seama de acțiunile reprezentate la adunările generale anuale și extraordinare. Prin urmare, nu este necesar să se analizeze în mod detaliat faptele aflate la originea Deciziei LGI/Telenet (a se vedea punctul 77 de mai sus).

79 Astfel cum a constatat Comisia la punctul 66 din decizia atacată, achiziția din decembrie 2012 a fost încheiată la 18 decembrie 2012.

80 Oferta publică de cumpărare a fost prezentată abia la 15 ianuarie 2013, și anume la o dată la care reclamanta deținea deja controlul exclusiv *de facto* asupra Morpol.

81 Deși este adevărat că preluarea totală a Morpol de către reclamantă a avut loc în mai multe etape și prin intermediul mai multor vânzători, dobândirea controlului a avut loc printr-o singură tranzacție și prin intermediul unui singur vânzător. Prin urmare, controlul nu a fost dobândit nici prin intermediul mai multor vânzători, nici printr-o serie de tranzacții.

82 În consecință, potrivit modului său de redactare, nici a doua ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este aplicabilă.

83 Prin urmare, trebuie să se constate că, potrivit modului de redactare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, achiziția din decembrie 2012 nu este acoperită de această dispoziție.

84 Raționamentul reclamantei se întemeiază pe existența unei concentrări unice, în sensul că achiziția din decembrie 2012 și oferta publică de cumpărare ulterioară ar constitui o unitate. Prin urmare, trebuie examinată temeinicia acestei argumentații.

2) Cu privire la argumentația reclamantei întemeiată pe pretinsa existență a unei singure concentrări

i) Observații introductive

85 Reclamanta arată că decizia atacată nu ține seama de legătura juridică esențială și de condiționalitatea dintre achiziția din decembrie 2012 și oferta publică și că aceasta prezintă un raționament care este în contradicție cu Regulamentul nr. 139/2004, cu jurisprudența Tribunalului, cu Comunicarea consolidată privind competența Comisiei în temeiul Regulamentului nr. 139/2004 (JO 2008, C 95, p. 1, rectificare în JO 2009, C 43, p. 10, denumită în continuare „Comunicarea consolidată privind competența"), cu practica decizională a Comisiei, precum și cu practica din statele membre.

86 Potrivit reclamantei, Comisia ar fi trebuit să concluzioneze că achiziția din decembrie 2012 și oferta publică de cumpărare ulterioară constituiau etapele unei concentrări unice.

87 Trebuie amintit în acest cadru că reclamanta a precizat, în ședință, că raționamentul său se întemeia pe prima ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Rezultă că reclamanta susține în esență că achiziția din decembrie 2012, deși anterioară lansării ofertei publice de cumpărare, făcea parte din aceasta, astfel încât, potrivit reclamantei, Comisia a constatat în esență o încălcare constând în punerea în aplicare a unei oferte publice de cumpărare, deși, din prima ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, reieșea că articolul 7 alineatul (1) din acest regulament nu împiedica o asemenea punere în aplicare.

88 Este necesar să se examineze dacă achiziția din decembrie 2012 și oferta publică de cumpărare pot sau nu pot să fie considerate o concentrare unică.

89 Trebuie precizat, mai întâi, că noțiunea „concentrare unică" nu figura în Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 1989, L 395, p. 1), care a precedat Regulamentul nr. 139/2004.

90 Comisia s-a întemeiat în mai multe decizii pe noțiunea „concentrare unică", iar Tribunalul a consacrat această noțiune în special în Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64).

91 În ceea ce privește Regulamentul nr. 139/2004, trebuie să se constate că noțiunea „o singură concentrare" figurează numai în considerentul (20), iar nu în articolele acestui regulament.

92 A treia teză a considerentului (20) al Regulamentului nr. 139/2004 are următorul cuprins:

„În plus, este oportun ca operațiunile care sunt strâns legate între ele printr-o legătură condițională sau care iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade de timp rezonabil de scurte să fie tratate ca fiind o singură concentrare."

93 În practică, Comisia s-a întemeiat pe noțiunea de concentrare unică în două situații.

94 În această privință, Comunicarea consolidată privind competența precizează, la punctul 44, următoarele:

„Principiul conform căruia câteva tranzacții pot fi tratate ca fiind o singură concentrare în temeiul condițiilor mai sus menționate se aplică doar în situația în care rezultatul îl reprezintă preluarea controlului asupra uneia sau mai multor întreprinderi de către aceeași persoană (aceleași persoane) sau întreprindere (întreprinderi). În primul rând, situația poate fi aceasta în cazul în care o singură

activitate sau întreprindere este achiziționată prin intermediul mai multor tranzacții juridice. În al doilea rând, preluarea controlului mai multor întreprinderi – care pot reprezenta concentrări în sine – poate fi considerat[ă], prin legăturile pe care le generează, o singură concentrare."

95 Există, așadar, două ipoteze, și anume, în primul rând, achiziția unei singure activități sau întreprinderi prin intermediul mai multor tranzacții juridice și, în al doilea rând, preluarea controlului mai multor întreprinderi, care pot reprezenta concentrări în sine.

96 Pe de altă parte, a treia teză a considerentului (20) al Regulamentului nr. 139/2004 menționează două posibilități de stabilire a existenței unei singure concentrări. Operațiunile trebuie să fie strâns legate între ele, fie printr-o legătură condițională, fie iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade rezonabil de scurte.

97 Ca răspuns la o întrebare adresată în această privință în ședință, reclamanta a confirmat că se întemeia pe prima posibilitate menționată în a treia teză a considerentului (20) al Regulamentului nr. 139/2004, referitoare la tranzacțiile care fac obiectul unei legături condiționale, fapt menționat în procesul-verbal al ședinței.

98 Prin urmare, trebuie examinat aspectul dacă, în speță, existența unei singure concentrări poate fi stabilită pe baza primei posibilități menționate în a treia teză a considerentului (20) al Regulamentului nr. 139/2004.

99 Concentrarea în discuție în speță nu intră în mod clar sub incidența celei de a doua ipoteze, astfel cum este definită la punctul 95 de mai sus, și anume cea a preluării controlului mai multor întreprinderi.

100 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă concentrarea în discuție intră sub incidența primei ipoteze, astfel cum este definită la punctul 95 de mai sus, și anume cea a achiziției unei singure întreprinderi prin intermediul mai multor tranzacții juridice.

101 Reclamanta consideră că mai multe tranzacții constituie o concentrare unică dacă aceste tranzacții sunt interdependente, astfel încât una nu ar fi fost realizată fără celelalte. Aceasta apreciază, în esență, că simplul fapt că mai multe tranzacții fac obiectul unei legături condiționale este suficient pentru a considera că acestea fac parte dintr-o concentrare unică. Astfel, aceasta arată că Comisia ar fi trebuit să considere că achiziția din decembrie 2012 și oferta publică aveau un „caracter unitar", atât în drept, cât și în fapt, ceea ce impunea examinarea și aprecierea lor împreună, ca elemente ale unei singure concentrări.

102 În schimb, Comisia a arătat, la punctul 105 din decizia atacată, că aprecia „că este lipsit de pertinență faptul că era posibil ca [reclamanta] să [fi] perceput achiziția din decembrie 2012 și etapele următoare ale preluării Morpol de către aceasta ca făcând parte, din punct de vedere economic, din aceeași operațiune". În plus, Comisia a arătat, la punctul 113 din decizia atacată, că „trimiterile [reclamantei] la surse juridice potrivit cărora s-ar considera că «mai multe etape unitare» constituie o concentrare unică atunci când fac, *de iure* sau *de facto*, obiectul unei legături condiționale, p[ăreau] a fi deplasate", afirmație pe care a explicat-o mai detaliat la punctele 114-117 din decizia atacată. Comisia nu s-a pronunțat, în decizia atacată, cu privire la aspectul dacă exista sau nu exista o condiționalitate de drept sau de fapt între achiziția din decembrie 2012 și oferta publică de cumpărare ulterioară.

103 Prin urmare, trebuie examinat aspectul dacă, în cadrul primei ipoteze, respectiv cea a achiziției unei singure întreprinderi prin intermediul mai multor tranzacții juridice, simpla existență a unei condiționalități de drept sau de fapt este suficientă pentru a constata existența unei concentrări unice, chiar și atunci când controlul întreprinderii-țintă este dobândit printr-o singură tranzacție privată înainte de lansarea unei oferte publice de cumpărare.

104 În acest cadru, trebuie analizate, în primul rând, argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu Comunicarea consolidată privind competența, în al doilea rând, argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu jurisprudența Tribunalului și cu practica decizională a Comisiei, în al treilea rând, argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu considerentul (20) al Regulamentului nr. 139/2004, în al patrulea rând, argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu practica din statele membre și, în al cincilea rând, argumentele reclamantei potrivit cărora Comisia a interpretat în mod eronat rațiunea de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

ii) Cu privire la argumentele potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu Comunicarea consolidată privind competența

105 Reclamanta consideră că poziția adoptată de Comisie în decizia atacată este în contradicție cu Comunicarea consolidată privind competența. Reclamanta afirmă că Comunicarea consolidată privind competența indică, la punctul 43, că „două sau mai multe tranzacții constituie o singură tranzacție atunci când sunt legate între ele *de iure*, și anume dacă acordurile sunt legate între ele printr-o « *condiționalitate reciprocă*», sau *de facto*, […]”.

106 Totuși, acest argument al reclamantei se întemeiază pe o lectură eronată a punctului 43 din Comunicarea consolidată privind competența. Acest punct are următorul cuprins:

„Condiționalitatea impusă presupune ca niciuna din tranzacții să nu se realizeze fără celelalte și prin urmare să constituie o singură operațiune. O astfel de condiționare se poate demonstra în mod normal dacă tranzacțiile sunt legate între ele *de iure*, și anume dacă acordurile sunt legate între ele printr-o condiționalitate reciprocă. Dacă se poate demonstra în mod satisfăcător condiționalitatea *de facto*, acest lucru ar putea fi suficient pentru a trata tranzacțiile ca fiind o concentrare unică. Acest lucru presupune o evaluare economică care să determine dacă fiecare dintre tranzacții depinde în mod necesar de finalizarea celorlalte. Declarațiile părților sau încheierea simultană a acordurilor relevante pot constitui indicații suplimentare privind interdependența unor tranzacții. Se va ajunge cu greu la o concluzie privind intercondiționarea *de facto* a unor tranzacții în absența simultaneității acestora. O absență evidentă a simultaneității tranzacțiilor intercondiționate din punct de vedere juridic poate de asemenea pune sub semnul întrebării interdependența lor reală.”

107 În ceea ce privește noțiunea „concentrare unică”, acest punct cuprinde numai constatarea potrivit căreia o condiționalitate *de facto* „poate” fi de asemenea suficientă pentru a considera tranzacțiile ca fiind o concentrare unică. Din această formulare nu rezultă că o condiționalitate este întotdeauna suficientă pentru a putea echivala tranzacții multiple cu o concentrare unică.

108 Trebuie arătat că prima teză a punctului 45 din Comunicarea consolidată privind competența are următorul cuprins:

„Prin urmare, poate exista o singură concentrare *dacă* același cumpărător (aceiași cumpărători) *preia (preiau) controlul* asupra unei singure activități comerciale, adică o singură entitate economică, *prin intermediul câtorva tranzacții juridice*, dacă acestea sunt intercondiționate” (sublinierea noastră).

109 Acest punct privește, astfel cum indică titlul său, „controlul asupra unei singure activități comerciale” (respectiv prima ipoteză, astfel cum este definită la punctul 95 de mai sus). Pentru a putea exista o singură concentrare în prima ipoteză, este necesar, potrivit punctului 45 din Comunicarea consolidată privind competența, ca preluarea controlului să se efectueze prin intermediul mai multor tranzacții juridice. Totuși, în speță, preluarea controlului s-a realizat exclusiv prin intermediul achiziției din decembrie 2012, care fusese încheiată înainte de lansarea ofertei publice de cumpărare a restului acțiunilor Morpol.

110 Reclamanta se întemeiază, în plus, pe punctul 40 din Comunicarea consolidată privind competența, care specifică, în prima sa teză, că, „în temeiul [R]egulamentului [nr. 139/2004], tranzacțiile care constituie un ansamblu în conformitate cu obiectivele economice urmărite de părți ar trebui de asemenea să fie analizate într-o singură procedură”. Totuși, trebuie arătat că a doua teză a punctului 40 din Comunicarea consolidată privind competența precizează că, „[î]n aceste condiții, schimbarea structurii pieței este determinată de ansamblul acestor tranzacții”. Punctul 40 din Comunicarea consolidată privind competența privește numai situațiile în care modificarea structurii pieței este determinată de un ansamblu de tranzacții, iar nu situațiile în care modificarea structurii pieței, și anume preluarea controlului asupra unei întreprinderi-țintă, se efectuează prin intermediul unei singure tranzacții.

111 Potrivit Comunicării consolidate privind competența, atunci când controlul asupra unei singure întreprinderi este preluat prin intermediul mai multor tranzacții, este posibil, în anumite condiții, ca aceste tranzacții să fie considerate o concentrare unică. Preluarea controlului prin intermediul mai multor tranzacții constituie, așadar, potrivit Comunicării consolidate privind competența, o condiție pentru a putea aplica noțiunea de concentrare unică în prima ipoteză, astfel cum este definită la punctul 95 de mai sus, respectiv cea a achiziției unei singure activități sau întreprinderi prin intermediul mai multor tranzacții juridice.

112 Reclamanta susține în esență că, întrucât achiziția din decembrie 2012 și oferta publică de cumpărare ulterioară au o legătură condițională, acestea constituie o concentrare unică și deduce că a dobândit controlul asupra Morpol prin intermediul mai multor tranzacții.

113 Totuși, preluarea controlului asupra unei singure întreprinderi prin intermediul mai multor tranzacții constituie, potrivit Comunicării consolidate privind competența, o condiție pentru a putea considera mai multe tranzacții ca fiind o singură concentrare, iar nu o consecință a faptului că aceste tranzacții constituie o concentrare unică.

114 În speță, această condiție nu este îndeplinită, întrucât controlul asupra Morpol nu a fost dobândit prin intermediul mai multor tranzacții.

115 În ședință, reclamanta s-a întemeiat de asemenea pe punctul 38 din Comunicarea consolidată privind competența. Aceasta a subliniat că din cuprinsul acestui punct reiese că aspectul decisiv pentru a putea aprecia problema dacă mai multe tranzacții constituie o singură concentrare era aceea dacă „rezultatul final” era o concentrare unică. Potrivit reclamantei, „rezultatul final” trebuie să fie considerat achiziționarea a 100 % din acțiunile Morpol, care fusese avut în vedere de reclamantă de la început.

116 În această privință, trebuie subliniat că punctul 38 din Comunicarea consolidată privind competența constituie în esență un rezumat al punctelor 104-109 din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), la care se face referire la nota de subsol 43 din această comunicare. Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 128 de mai jos, rezultă din cuprinsul punctului 104 din această hotărâre că problema pertinentă nu este cea a momentului în care a avut loc achiziția tuturor acțiunilor unei întreprinderi-țintă, ci cea a momentului în care a avut loc dobândirea controlului. Punctul 38 din Comunicarea consolidată privind competența nu conține niciun element care să permită să se considere că, atunci când o întreprindere are de la început intenția de a achiziționa totalitatea acțiunilor unei întreprinderi-țintă, „rezultatul final” trebuie definit în raport cu achiziționarea totalității acțiunilor, iar nu în raport cu dobândirea controlului.

117 Dimpotrivă, prima teză a punctului 38 din Comunicarea consolidată privind competența, la fel ca punctul 104 din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), face în mod clar referire la definiția unei concentrări care figurează la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, rezultatul fiind „preluarea controlului” asupra uneia sau mai multor întreprinderi. Pe de altă parte, potrivit celei de a treia teze a punctului 38 din

Comunicarea consolidată privind competența, „[p]rin urmare, ar trebui să se determine dacă rezultatul conferă uneia sau mai multor întreprinderi control economic direct sau indirect asupra activităților uneia sau mai multor întreprinderi”. Această teză confirmă că „rezultatul” trebuie definit în raport cu preluarea controlului asupra întreprinderii-țintă.

118 În speță, acest rezultat, respectiv preluarea controlului, a fost obținut în urma singurei achiziții din decembrie 2012.

119 Contrar afirmațiilor reclamantei, decizia atacată este, așadar, conformă cu Comunicarea consolidată privind competența.

iii) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu jurisprudența Tribunalului și cu practica decizională a Comisiei

120 Reclamanta afirmă, în plus, că raționamentul Comisiei din decizia atacată este în contradicție cu jurisprudența Tribunalului și cu practica decizională a Comisiei.

121 În această privință, trebuie arătate următoarele.

122 Reclamanta se întemeiază, în primul rând, pe Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64).

123 În cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, se ridica problema dacă mai multe grupuri de tranzacții constituiau mai multe concentrări distincte sau o concentrare unică (Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia, T-282/02, EU:T:2006:64, punctele 8, 45 și 91). Această cauză intră, așadar, sub incidența celei de a doua ipoteze, astfel cum a fost definită la punctul 95 de mai sus, și anume cea a preluării controlului asupra mai multor întreprinderi, care pot reprezenta concentrări în sine. Trebuie amintit, în această privință, că prezenta cauză nu intră sub incidența celei de a doua ipoteze (a se vedea punctul 99 de mai sus).

124 Tribunalul a constatat că revenea Comisiei sarcina de a aprecia dacă mai multe tranzacții „prez[entau] un caracter unitar, astfel încât constitui[au] o singură operațiune de concentrare în sensul articolului 3 din Regulamentul nr. 4064/89” (Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia, T-282/02, EU:T:2006:64, punctul 105). Acesta a arătat, în plus, că, „pentru a stabili caracterul unitar al tranzacțiilor în cauză, e[ra] necesar să se aprecieze, în fiecare caz, dacă aceste tranzacții [erau] interdependente, astfel încât nu ar fi fost realizate unele fără celelalte” (Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia, T-282/02, EU:T:2006:64, punctul 107).

125 Reclamanta se întemeiază pe punctul 107 din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), afirmând că rezultă că mai multe tranzacții distincte din punct de vedere juridic au un caracter unitar și constituie, în consecință, o concentrare unică potrivit Regulamentului nr. 139/2004 dacă „aceste tranzacții sunt interdependente, astfel încât nu ar fi fost realizate unele fără celelalte”.

126 Totuși, nu se poate deduce din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), că, de fiecare dată când mai multe tranzacții sunt interdependente, acestea constituie în mod necesar o concentrare unică.

127 Trebuie arătat că, la punctul 104 din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), Tribunalul a constatat următoarele:

„Această definiție generală și finalistă a unei operațiuni de concentrare – rezultatul fiind controlul asupra uneia sau mai multor întreprinderi – implică faptul că nu este important dacă *preluarea*, directă sau indirectă, *a acestui control* a fost realizată prin una, prin două sau prin mai multe etape prin intermediul uneia, a două sau a mai multe tranzacții, în măsura în care rezultatul obținut constituie o singură operațiune de concentrare” (sublinierea noastră).

128 Argumentul reclamantei invocat în ședință, potrivit căruia reiese din cuprinsul punctului 104 din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), că problema pertinentă este aceea dacă controlul este dobândit la finalul unei serii de tranzacții, nefiind important momentul în care este dobândit controlul, trebuie respins. În această privință, trebuie subliniat că punctul 104 din această hotărâre nu menționează că achiziționarea întreprinderii-țintă poate avea loc în una sau în mai multe etape, ci că dobândirea controlului poate avea loc în una sau în mai multe etape. Prin urmare, problema pertinentă nu este cea a momentului în care a avut loc achiziționarea totalității acțiunilor unei întreprinderi-țintă, ci cea a momentului în care a avut loc dobândirea controlului. Trebuie arătat că, atunci când, precum în speță, dobândirea controlului exclusiv *de facto* asupra singurei întreprinderi-țintă a avut loc prin intermediul primei și singurei tranzacții, tranzacțiile ulterioare prin care cumpărătorul obține participații suplimentare la această întreprindere nu mai sunt pertinente pentru dobândirea controlului și, prin urmare, pentru punerea în aplicare a concentrării.

129 La punctul 108 din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), Tribunalul a constatat că demersul constând în a aprecia dacă tranzacțiile erau interdependente urmărea în special „să asigure întreprinderilor care notific[au] o operațiune de concentrare beneficiul securității juridice pentru ansamblul tranzacțiilor prin care e[ra] realizată această operațiune”.

130 În speță, nu există un ansamblu de tranzacții „prin care este realizată […] operațiune[a] [de concentrare]”, întrucât operațiunea de concentrare a fost realizată doar prin achiziția din decembrie 2012.

131 În sfârșit, Tribunalul a arătat, la punctul 109 din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), că o operațiune de concentrare poate „fi realizată chiar în prezența unei pluralități de tranzacții juridice distincte din punct de vedere formal, din moment ce aceste tranzacții sunt interdependente, astfel încât nu ar fi realizate unele fără celelalte și *al căror rezultat constă în faptul că se conferă uneia sau mai multor întreprinderi controlul* economic, direct sau indirect, asupra activității uneia sau mai multor alte întreprinderi” (sublinierea noastră).

132 Acest punct din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), confirmă că rezultatul unei „pluralități de tranzacții juridice distincte din punct de vedere formal” trebuie să constea în conferirea controlului economic asupra activității uneia sau mai multor întreprinderi. În speță, dobândirea controlului este rezultatul unei singure tranzacții, respectiv al achiziției din decembrie 2012, iar nu al mai multor tranzacții.

133 Din ceea ce precedă rezultă că nu se poate deduce din Hotărârea din 23 februarie 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Comisia (T-282/02, EU:T:2006:64), că, într-o situație în care dobândirea controlului asupra unei singure întreprinderi-țintă a avut loc prin intermediul unei singure tranzacții, este necesar să se considere că această tranzacție face parte dintr-o concentrare unică, atunci când achiziționarea acțiunilor care a dus la preluarea controlului și oferta publică de cumpărare obligatorie ulterioară sunt interdependente.

134 În al doilea rând, reclamanta s-a întemeiat pe Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281), și pe decizia Comisiei în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre. Aceasta arată că, în cauza menționată, Ryanair Holdings plc (denumită în continuare „Ryanair”) achiziționase aproximativ 19 % din acțiunile Aer Lingus Group plc și ale Aer Lingus Ltd (denumite în continuare, împreună, „Aer Lingus”) și lansase ulterior o ofertă publică și că Comisia, urmată în această privință de Tribunal, a considerat că cele două operațiuni constituiau o concentrare unică. Potrivit reclamantei, din aceasta rezultă că achiziționarea unor acțiuni anterior unei oferte publice și oferta publică însăși trebuie considerate o concentrare unică.

135 Trebuie arătat că reiese din cuprinsul punctului 16 din Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281), că Comisia considerase, în decizia prin care a declarat concentrarea avută în vedere incompatibilă cu piața internă, următoarele:

„Întrucât Ryanair a achiziționat prima cotă de 19 % din capitalul Aer Lingus cu mai puțin de zece zile înainte de lansarea ofertei publice și cota suplimentară de 6 % la scurt timp după aceasta și având în vedere explicațiile Ryanair privind obiectivul economic pe care îl urmărea în momentul în care a efectuat aceste tranzacții, întreaga operațiune ce cuprinde achiziționarea de acțiuni înainte și după perioada [ofertei] publice, precum și anunțul de ofertă publică însuși sunt considerate că reprezintă o concentrare unică în sensul articolului 3 din Regulamentul privind concentrările economice.”

136 În această cauză, Ryanair nu obținuse controlul asupra Aer Lingus prin intermediul unei singure tranzacții înainte de lansarea ofertei publice de cumpărare. Astfel cum a arătat Comisia, achiziționarea primei cote de 19 % din capitalul social al Aer Lingus coroborată cu achiziționarea acțiunilor pe care Ryanair spera să le obțină prin intermediul ofertei publice de cumpărare ar fi conferit Ryanair controlul asupra Aer Lingus. În cele din urmă, Ryanair nu a dobândit niciodată controlul asupra Aer Lingus, deoarece oferta publică a expirat în urma deciziei Comisiei de a deschide procedura prevăzută la articolul 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 139/2004.

137 Prin urmare, din această decizie a Comisiei nu se poate deduce concluzia că aceasta a considerat că achiziționarea unei părți a capitalului unei întreprinderi prin intermediul unei tranzacții private și al unei oferte publice de cumpărare a restului părților trebuie considerată întotdeauna o concentrare unică, chiar și atunci când achiziționarea unei părți a capitalului prin intermediul unei tranzacții private a conferit cumpărătorului controlul exclusiv asupra întreprinderii-țintă înainte de lansarea ofertei publice de cumpărare.

138 În Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281), Tribunalul nu s-a pronunțat nici cu privire la aspectul dacă dobândirea controlului exclusiv prin intermediul unei singure tranzacții private și al unei oferte publice obligatorii ulterioare trebuie considerate o concentrare unică.

139 Reclamanta consideră că, în cazul în care Comisia ar fi aplicat raționamentul urmat la punctul 101 din decizia atacată în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281), aceasta nu ar fi ținut deloc seama de achiziționările de acțiuni de către Ryanair intervenite în temeiul unei convenții private înainte de lansarea ofertei publice, în special dat fiind că astfel de achiziții private nu au condus la dobândirea controlului asupra întreprinderii-țintă.

140 Acest argument nu este convingător. Astfel, tocmai împrejurarea că, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281), tranzacția privată nu a condus la dobândirea controlului asupra întreprinderii-țintă este aceea care a avut drept consecință faptul că, dacă ar fi fost obținut, controlul ar fi fost obținut prin intermediul mai multor tranzacții.

141 În al treilea rând, reclamanta se întemeiază pe Decizia LGI/Telenet.

142 Totuși, această cauză nu privea cazul unei prime tranzacții prin care un cumpărător ar fi obținut deja controlul asupra unei întreprinderi-țintă, urmată de a doua tranzacție prin care același cumpărător ar fi achiziționat participații suplimentare la aceeași întreprindere-țintă.

143 În cauza în care a fost adoptată Decizia LGI/Telenet, prima tranzacție a fost „tranzacția Telenet”, prin care Telenet a achiziționat UPC Belgium. Această primă tranzacție nu necesita notificare, întrucât nu atingea pragurile (a se vedea punctul 6 din Decizia LGI/Telenet). A doua tranzacție a fost „tranzacția LGE”, prin care LGE a dobândit controlul exclusiv asupra Telenet, inclusiv asupra UPC Belgium (a se vedea punctul 7 din Decizia LGI/Telenet). Comisia a concluzionat că aceste tranzacții, care erau legate printr-o condiționalitate *de facto*, constituiau o concentrare unică.

144 Situația de fapt aflată la originea cauzei în care a fost adoptată Decizia LGI/Telenet era complet diferită de cea din prezenta cauză. Prin urmare, reclamanta nu poate invoca în mod util faptul că, în cauza în care a fost adoptată Decizia LGI/Telenet, Comisia a constatat existența unei concentrări unice și nici nu poate deduce concluzii în ceea ce privește prezenta cauză.

145 În al patrulea rând, reclamanta invocă Decizia Comisiei din 20 octombrie 2011 (cazul COMP/M.6263, Aelia/Aéroports de Paris/JV). Reclamanta subliniază că, în această cauză, Comisia a considerat primele două etape ale operațiunii ca fiind o singură concentrare.

146 În această privință, trebuie să se constate că această cauză nu privea o situație în care prima dintre tranzacții era suficientă pentru a determina o modificare a controlului asupra unei întreprinderi-țintă și în care operațiunile ulterioare constau pur și simplu în achiziționarea unor participații suplimentare la aceeași întreprindere-țintă. Faptul că Comisia a considerat, în această cauză, că primele două tranzacții constituiau o singură concentrare nu înseamnă, așadar, că aceasta a considerat că preluarea controlului exclusiv asupra unei întreprinderi-țintă prin intermediul unei singure operațiuni de cumpărare de acțiuni de la un singur vânzător, pe de o parte, și operațiuni ulterioare de achiziționare a unor participații suplimentare la întreprinderea-țintă, pe de altă parte, puteau constitui o concentrare unică.

147 Trebuie subliniat că reclamanta nu a identificat niciun exemplu în practica decizională a Comisiei sau în jurisprudența instanțelor Uniunii Europene în care s-ar fi constatat că o operațiune de achiziție privată de la un singur vânzător care conferea în sine controlul exclusiv asupra unei întreprinderi-țintă, pe de o parte, și o ofertă publică de cumpărare ulterioară pentru restul acțiunilor acestei întreprinderi-țintă, pe de altă parte, au constituit o concentrare unică. În mod mai general, aceasta nu a prezentat niciun exemplu în care să se considere că mai multe operațiuni de achiziție a unor participații la o singură întreprindere-țintă constituie o concentrare unică atunci când controlul exclusiv asupra întreprinderii-țintă fusese dobândit prin intermediul primei operațiuni de cumpărare.

iv) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu considerentul (20) al Regulamentului nr. 139/2004

148 Reclamanta afirmă, în plus, că raționamentul urmat de Comisie în decizia atacată este în contradicție cu considerentul (20) al Regulamentului nr. 139/2004. Ea subliniază că acest considerent precizează că, „[î]n plus, este oportun ca operațiunile care sunt *strâns legate* între ele printr-o *legătură condițională* sau care iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade de timp rezonabil de scurte să fie tratate ca fiind o singură concentrare”. Potrivit reclamantei, acest considerent confirmă intenția legiuitorului ca Comisia să ia în considerare legătura esențială dintre diferitele etape care constituie o operațiune mai degrabă decât structura formală a acesteia.

149 Trebuie amintit că reclamanta se întemeiază pe prima posibilitate menționată în a treia teză a considerentului (20) al Regulamentului nr. 139/2004, referitoare la tranzacțiile care fac obiectul unei legături condiționale (a se vedea punctul 97 de mai sus).

150 Trebuie constatat că simpla teză, foarte scurtă, citată la punctul 148 de mai sus nu reprezintă o definiție exhaustivă a condițiilor în care două operațiuni constituie o singură concentrare. În această privință, trebuie arătat că un considerent al unui regulament, deși poate permite clarificarea unei interpretări ce urmează a fi dată unei norme de drept, nu poate constitui în sine o asemenea normă (a se vedea Hotărârea din 11 iunie 2009, X, C-429/07, EU:C:2009:359, punctul 31 și jurisprudența citată). Preambulul unui act al Uniunii nu are valoare juridică obligatorie (a se vedea Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 31 și jurisprudența citată).

151 Pe de altă parte, dacă s-ar considera că teza citată la punctul 148 de mai sus constituie o definiție exhaustivă a condițiilor în care două operațiuni constituie o singură concentrare, aceasta ar avea drept consecință faptul că toate operațiunile care fac obiectul unei legături condiționale sau care iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade rezonabil de scurte ar trebui tratate ca fiind o singură concentrare, chiar și în cazul în care aceste operațiuni, împreună, nu ar fi suficiente pentru a transfera controlul asupra întreprinderii-țintă, fapt care ar fi lipsit de sens.

152 Reiese din considerentul (20) al Regulamentului nr. 139/2004 că legiuitorul intenționa să consacre noțiunea de concentrare unică. Totuși, din acest considerent nu reiese că legiuitorul dorea să extindă această noțiune.

153 Prin urmare, argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu considerentul (20) al Regulamentului nr. 139/2004 trebuie respinse.

v) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu practica din statele membre

154 Reclamanta consideră că raționamentul urmat de Comisie în decizia atacată este în contradicție cu „practica din statele membre”. În această privință, reclamanta afirmă că „[d]repturile naționale reflectă de asemenea principiul potrivit căruia o achiziție privată a unei participații de control, urmată de o ofertă publică pentru restul acțiunilor, trebuie să fie tratată ca fiind o singură concentrare”.

155 Totuși, singurul drept național la care reclamanta face referire în mod concret este dreptul francez. Aceasta arată că, potrivit unei scrisori a ministrului francez al economiei, finanțelor și industriei din 18 noiembrie 2002 adresată consiliului societății Atria Capital Partenaires, referitoare la o concentrare în sectorul serviciilor de coafură la domiciliu (cauza C2002-39), „achiziționarea printr-un acord extrabursier a unei așa-numite participații «de control», urmată de obligația de a prezenta o [ofertă publică de cumpărare] privind restul capitalului”, constituie două etape ale aceleiași concentrări.

156 Comisia subliniază, în această privință, că autoritățile franceze făceau referire la domeniul de aplicare al articolului 6 din Decretul nr. 2002-689 din 30 aprilie 2002 de stabilire a condițiilor de aplicare a cărții IV din Codul comercial, referitoare la libertatea prețurilor și a concurenței (JORF din 3 mai 2002, p. 8055) (denumit în continuare „decretul”), care ar avea un domeniu de aplicare material mai larg decât articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, faptul că autoritățile franceze au considerat că articolul 6 din decret era aplicabil în privința cumpărării de acțiuni pe o piață reglementată, în conformitate cu un acord privat care declanșa o ofertă publică, nu ar influența interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

157 Reclamanta răspunde că, în scrisoarea ministrului francez al economiei, finanțelor și industriei din 18 noiembrie 2002, acesta a stabilit mai întâi că achiziția inițială și oferta publică obligatorie care urmase constituiau o concentrare unică și abia într-o a doua etapă a fost examinat articolul 6 din decret.

158 Aceasta susține în plus că, potrivit jurisprudenței, în special Hotărârea din 7 noiembrie 2013, Romeo (C-313/12, EU:C:2013:718, punctul 22), „noțiunile preluate din dreptul Uniunii [primesc] o interpretare uniformă atunci când o legislație națională se conformează, pentru soluționarea unor situații care nu intră în domeniul de aplicare al unui anumit act al Uniunii, soluțiilor reținute de actul menționat” și că justificarea aferentă este de „a asigura un tratament identic situațiilor interne și situațiilor reglementate de dreptul Uniunii, *indiferent care ar fi condițiile în care dispozițiile sau noțiunile preluate din dreptul Uniunii urmează să fie aplicate*”.

159 În această privință, trebuie arătat că punctul 22 din Hotărârea din 7 noiembrie 2013, Romeo (C-313/12, EU:C:2013:718), trebuie interpretat în lumina punctului 23 din aceeași hotărâre, potrivit căruia „[a]ceastă situație se regăsește în cazul în care aplicabilitatea dispozițiilor de drept al Uniunii în cauză a fost determinată de dreptul național în mod direct și necondiționat în privința unor asemenea situații”.

160 Reclamanta nu prezintă niciun element care să permită să se considere că aceasta este situația în speță. Ea menționează numai, la punctul 19 din memoriul în replică, unele eforturi ale legiuitorului francez și ale autorităților franceze de concurență de a alinia anumite noțiuni referitoare la controlul concentrărilor, utilizate în Codul comercial francez, cu cele utilizate în Regulamentul nr. 139/2004 și în diferitele comunicări publicate de Comisie. Astfel de eforturi de aliniere nu implică faptul că dispozițiile dreptului Uniunii au devenit aplicabile în mod direct și necondiționat.

161 În orice caz, dreptul național sau practica decizională a unui stat membru nu poate fi obligatorie pentru Comisie sau pentru instanțele Uniunii. Potrivit jurisprudenței, ordinea juridică a Uniunii nu înțelege să își definească noțiunile inspirându-se din una sau din mai multe ordini juridice naționale, cu excepția cazurilor în care există o mențiune expresă în acest sens (a se vedea Hotărârea din 22 mai 2003, Comisia/Germania, C-103/01, EU:C:2003:301, punctul 33 și jurisprudența citată).

162 Pe de altă parte, în speță trebuie arătat că în Franța cadrul juridic existent este diferit de cel al dreptului Uniunii.

163 Astfel, articolul 6 din decret are următorul cuprins:

„Atunci când o concentrare este realizată prin cumpărare sau prin preschimbare de valori mobiliare pe o piață reglementată, punerea sa efectivă în aplicare în sensul articolului L. 430-4 din Codul comercial intervine atunci când sunt exercitate drepturile conferite de acțiuni. Lipsa unei decizii a ministrului nu împiedică transferul valorilor mobiliare menționate.”

164 Astfel, dreptul francez se diferențiază în mod semnificativ, cu privire la acest aspect, de dreptul Uniunii. Așadar, potrivit dreptului Uniunii, transferul valorilor mobiliare este suficient pentru a pune în aplicare o concentrare (a se vedea punctul 58 de mai sus), în timp ce, potrivit dreptului francez, punerea în aplicare intervine în momentul în care sunt exercitate drepturile conferite de valorile mobiliare.

165 Poziția adoptată în scrisoarea ministrului francez al economiei, finanțelor și industriei din 18 noiembrie 2002 nu are, așadar, drept consecință faptul că, prin aplicarea noțiunii de concentrare unică, unui operator îi este permis să dobândească controlul asupra unei întreprinderi-țintă fără autorizare prealabilă. Astfel, reiese cu claritate din această scrisoare că „suspendarea punerii efective în aplicare a operațiunii în sensul articolului 6 […] se aplică atât exercitării drepturilor conferite de valorile mobiliare achiziționate în afara pieței, cât și exercitării drepturilor conferite de valorile mobiliare care fac obiectul ofertei publice”.

166 Totuși, în speță, reclamanta se întemeiază pe noțiunea „concentrare unică” tocmai pentru a invoca faptul că avea dreptul să pună în aplicare achiziția din decembrie 2012 fără notificare și autorizare prealabile.

167 Prin urmare, reclamanta nu poate invoca în mod util practica urmată în Franța.

vi) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora Comisia a interpretat în mod eronat rațiunea de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004

168 Reclamanta afirmă că Comisia a considerat în mod eronat, la punctul 103 din decizia atacată, că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu era menit să se aplice în situațiile în care controlul *de facto* putea fi stabilit cu ușurință.

169 În această privință, trebuie arătat că punctul 103 din decizia atacată are următorul cuprins:

„În schimb, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul [nr. 139/2004] nu este menit să se aplice situațiilor în care un pachet semnificativ de acțiuni este achiziționat de la un singur vânzător și în care se poate stabili cu ușurință, pe baza voturilor exprimate la adunările generale ordinare și extraordinare anterioare, că acest pachet de acțiuni va conferi controlul exclusiv *de facto* asupra societății-țintă.”

170 Prin urmare, Comisia nu a afirmat că simplul fapt că dobândirea controlului poate fi realizată cu ușurință exclude, într-un mod general, aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. La punctul 103 din decizia atacată, Comisia s-a întemeiat de asemenea pe faptul că un pachet semnificativ de acțiuni conferind un control exclusiv *de facto* asupra societății-țintă fusese achiziționat de la un singur vânzător.

171 În plus, trebuie constatat că, la punctul 102 din decizia atacată, Comisia a arătat că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era menit „să reglementeze situații în care este dificil să se stabilească cu exactitate ce acțiuni sau ce pachet de acțiuni achiziționate de la mai mulți acționari anteriori vor plasa cumpărătorul într-o situație de control *de facto* asupra societății-țintă” și că acesta urmărea „să furnizeze un grad suficient de securitate juridică în cazul ofertelor publice de cumpărare, de preschimbare sau de preluare ocultă, păstrând astfel lichiditatea burselor de valori mobiliare și protejând ofertanții împotriva unor încălcări involuntare și neprevăzute ale obligației de statu-quo”.

172 Totuși, trebuie se considere că, prin aceasta, Comisia nu a afirmat că era necesar ca aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 să fie limitată la situații în care există dificultăți concrete în a stabili ce acțiuni achiziționate de la mai mulți acționari anteriori vor plasa cumpărătorul într-o situație de control *de facto* asupra societății-țintă. În decizia atacată, Comisia nu s-a întemeiat numai pe împrejurarea că a putut fi stabilit cu ușurință că achiziția din decembrie 2012 conferă reclamantei controlul exclusiv *de facto* asupra Morpol pentru a exclude aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

173 Reclamanta furnizează mai multe exemple pentru a demonstra că, chiar în situațiile în care este aplicabil articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, dobândirea controlului poate fi stabilită cu ușurință. Totuși, dat fiind că Comisia nu a afirmat, în decizia atacată, că simplul fapt că dobândirea controlului poate fi stabilită cu ușurință exclude aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, argumentele reclamantei invocate cu privire la acest aspect nu pot demonstra existența unei erori săvârșite de Comisie în decizia atacată.

174 Reclamanta susține, în plus, că veritabila rațiune de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 corespunde cu ceea ce Comisia însăși a formulat în mod expres la punctul 66 din expunerea de motive a Propunerii de regulament al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [COM(2002) 711 final] (JO 2003, C 20, p. 4) (denumită în continuare „propunerea de regulament"). În aceasta se precizează că:

„În conformitate cu ceea ce a fost propus în Cartea verde, propunem extinderea domeniului de aplicare al derogării automate prevăzute la articolul 7 alineatul (2) [fostul articol 7 alineatul (3)], pe lângă ofertele publice de cumpărare, la toate operațiunile de cumpărare în cadrul bursei de la mai mulți vânzători, respectiv a «preluărilor oculte», astfel încât să fie eliminată orice insecuritate juridică care rezultă din articolul 7 alineatul (1) în privința unor astfel de achiziții."

175 Reiese din această propunere că Comisia sugera ca domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 să fie extins la „preluările oculte". Totuși, în speță, preluarea Morpol de către reclamantă nu a fost „ocultă". Astfel, dobândirea controlului asupra Morpol nu a avut loc în mai multe etape. Dimpotrivă, preluarea controlului a fost realizată prin intermediul unei singure operațiuni de achiziție privată de la un singur vânzător, care fusese încheiată înainte de lansarea ofertei publice de cumpărare pentru restul acțiunilor Morpol.

176 Trebuie amintit, în plus, că reclamanta a precizat că raționamentul său se întemeia pe prima ipoteză prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, respectiv cea referitoare la o ofertă publică de cumpărare sau de preschimbare (a se vedea punctele 66 și 67 de mai sus). În schimb, reiese din cuprinsul punctului 66 din expunerea de motive a Propunerii de regulament că Comisia a propus adăugarea celei de a doua ipoteze, care este în prezent prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, referitoare la o serie de tranzacții cu valori mobiliare, pentru a elimina orice insecuritate juridică. Având în vedere că concentrarea în discuție intră, potrivit reclamantei, în domeniul de aplicare al primei ipoteze prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, nu reiese cu claritate ce argument dorește reclamanta să deducă din faptul că Comisia a propus adăugarea celei de a doua ipoteze pentru a elimina orice insecuritate juridică.

177 Reclamanta se întemeiază de asemenea pe punctul 134 din Cartea verde privind revizuirea Regulamentului nr. 4064/89 (COM/2001/0745 final) (denumită în continuare „Cartea verde"), care are următorul cuprins:

„Preluările «oculte» prin intermediul bursei oferă un alt exemplu de concentrare care implică tranzacții multiple. Aceste tranzacții pot fi puse în aplicare în diferite moduri, mai mult sau mai puțin complexe, care merg de la operațiuni relativ simple de cumpărare directă de acțiuni de la un anumit număr de acționari anteriori la structuri de tranzacție care asociază un număr variabil de intermediari financiari care recurg la o gamă variată de instrumente financiare […] În scenariile de acest gen, va fi în mod normal nepractic și artificial să se considere că concentrarea intervine la achiziționarea acțiunilor sau a blocului de acțiuni care conferă cumpărătorului controlul (*de facto*) asupra întreprinderii-țintă. Dimpotrivă, va fi evident pentru toate părțile în cauză că un anumit număr de dobândiri de drepturi, distincte din punct de vedere juridic, formează o unitate și că intenția este de a prelua controlul asupra întreprinderii-țintă […]"

178 În această privință, mai întâi, trebuie să se observe că un document de tipul Cărții verzi nu este decât un document al cărui obiectiv este de a stimula o reflecție la nivel european cu privire la un subiect specific.

179 Trebuie arătat, în plus, că reiese din prima teză a punctului 134 din Cartea verde că acest punct privește preluările „oculte”, care constituie un „exemplu de concentrare care implică operațiuni multiple”. Totuși, trebuie amintit că, în speță, concentrarea nu a fost „ocultă” și că controlul asupra Morpol a fost dobândit prin intermediul unei singure tranzacții, iar nu prin intermediul unor tranzacții multiple.

180 În plus, punctul 134 din Cartea verde menționează „intenția de a prelua controlul asupra societății-țintă” în legătură cu „un anumit număr de dobândiri de drepturi, distincte din punct de vedere juridic”. În speță, numai achiziția din decembrie 2012 a fost realizată cu intenția de a prelua controlul asupra Morpol. Desigur, reclamanta a procedat la preluarea totală a Morpol și, pentru aceasta, au fost necesare mai multe operațiuni de cumpărare, și anume, în special, achiziția din decembrie 2012 și achizițiile de la diverși acționari ai Morpol în cadrul ofertei publice de cumpărare. Totuși, dat fiind că reclamanta deținea controlul exclusiv asupra Morpol încă de la realizarea achiziției din decembrie 2012, operațiunile de cumpărare ulterioare nu au mai fost efectuate cu intenția de a prelua controlul asupra societății-țintă.

181 Trebuie să se constate, de asemenea, că, în Cartea verde, se precizează în mod întemeiat că, „[î]n scenariile de acest gen, va fi în mod normal nepractic și artificial să se considere că concentrarea intervine la achiziționarea acțiunilor sau a blocului de acțiuni care conferă cumpărătorului controlul (*de facto*) asupra întreprinderii-țintă”. Totuși, această afirmație privește numai scenariul unei preluări „oculte”. În mod efectiv, atunci când sunt necesare mai multe achiziții de acțiuni sau de pachete de acțiuni pentru a dobândi controlul asupra întreprinderii-țintă, ar fi artificial să se considere, în mod izolat, că achiziția acțiunilor sau a pachetului de acțiuni „decisiv(e)” reprezintă o concentrare.

182 Totuși, într-o situație precum cea din speță, în care controlul exclusiv asupra singurei întreprinderi-țintă a fost dobândit de la un singur vânzător prin intermediul primei și singurei tranzacții, nu este nicidecum artificial să se considere că această tranzacție constituie în sine o concentrare.

183 Reclamanta subliniază, în plus, că obiectivul extinderii derogării prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era de a elimina orice insecuritate juridică (a se vedea punctul 174 de mai sus). În opinia sa, din cuprinsul punctului 134 din Cartea verde reiese că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 trebuie să se aplice chiar și unei structuri simple de tranzacții, pentru a facilita ofertele publice și preluările oculte.

184 În această privință, trebuie arătat că, desigur, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 se poate aplica chiar și în cazul unei structuri simple de tranzacții. Totuși, în speță, nu simplitatea tranzacției ca atare exclude aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, ci faptul că controlul a fost deja dobândit de la un singur vânzător prin intermediul primei tranzacții.

185 Trebuie subliniat în plus că, potrivit articolului 5 din Directiva 2004/25/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind ofertele publice de cumpărare (JO 2004, L 142, p. 12, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 44), statele membre sunt obligate să se asigure că o persoană care o obținut controlul asupra unei societăți prin intermediul unei achiziții de valori mobiliare este obligată să facă o ofertă, în vederea protejării acționarilor minoritari ai acestei societăți. Această ofertă trebuie să fie adresată tuturor deținătorilor acestor valori mobiliare și să privească totalitatea participațiilor acestora. În consecință, obligația unei întreprinderi care a obținut valori mobiliare care îi conferă controlul asupra unei întreprinderi-țintă, prin intermediul unei achiziții private, de a prezenta o ofertă publică privind restul acțiunilor întreprinderii-țintă privește toate statele membre ale Uniunii.

186 În cazul în care ar fi urmat raționamentul reclamantei, potrivit căruia preluarea controlului prin intermediul unei singure tranzacții private, urmată de o ofertă publică obligatorie, constituie o concentrare unică, consecința ar fi aceea că, în cazul concentrărilor care implică societăți cotate la burse situate în statele membre, achiziția privată de valori mobiliare care conferă controlul ar fi

întotdeauna acoperită de excepția prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, există întotdeauna obligația de a prezenta o ofertă publică de cumpărare care, potrivit raționamentului reclamantei, face parte dintr-o concentrare unică, care include achiziția ce conferă controlul, precum și oferta publică. Aceasta ar avea drept consecință faptul că domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 ar fi extins prea mult.

187 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia rațiunea de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 este de a facilita ofertele publice și preluările oculte, trebuie amintit, în primul rând, că Comisia nu i-a aplicat o amendă pentru punerea în aplicare a ofertei publice de cumpărare, ci pentru realizarea achiziției din decembrie 2012. În al doilea rând, trebuie amintit că, astfel cum s-a constatat la punctul 175 de mai sus, în speță, preluarea nu a fost „ocultă”.

188 Nu rezultă că poziția adoptată de Comisie în decizia atacată ar fi contrară principiului securității juridice. Trebuie amintit că situația din speță nu este acoperită de modul de redactare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea punctele 68-83 de mai sus). Faptul că Comisia nu a extins domeniul de aplicare al noțiunii „concentrare unică” pentru a include situațiile în care controlul asupra unei singure întreprinderi-țintă este dobândit prin intermediul primei tranzacții nu este contrar principiului securității juridice.

189 Chiar dacă se face referire la Cartea verde în vederea stabilirii rațiunii de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, astfel cum a propus reclamanta, nu reiese că ar fi contrară rațiunii de a fi a acestei dispoziții excluderea din domeniul său de aplicare a unei situații în care o întreprindere dobândește controlul exclusiv asupra singurei întreprinderi-țintă prin intermediul primei operațiuni private de cumpărare de acțiuni de la un singur vânzător, chiar dacă aceasta este urmată de o ofertă publică de cumpărare obligatorie.

190 Reclamanta afirmă, în plus, că interpretarea Comisiei de la punctele 102 și 103 din decizia atacată cu privire la rațiunea de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 este incompatibilă cu interpretarea Tribunalului din Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281, punctul 83). Reclamanta arată că, în această hotărâre, Tribunalul „a […] confirmat abordarea Comisiei constând în a aplica articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul [nr. 139/2004] în privința achiziției unei participații minoritare de 19 % la Aer Lingus care a avut loc înainte de lansarea unei oferte publice, cu privire la care a considerat că au un caracter unitar și constituie o concentrare unică, deși, fără îndoială, se putea concluziona cu ușurință că o asemenea participație minoritară *nu* conferea controlul”.

191 În această privință, trebuie arătat că, în Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281, punctul 83), Tribunalul a arătat că „achiziționarea unei participații care nu conferă, ca atare, controlul în sensul articolului 3 din Regulamentul [nr. 139/2004] poate intra în domeniul de aplicare al articolului 7 din regulamentul menționat”. Din această hotărâre reiese numai că este posibil ca achiziționarea unei participații minoritare, care nu conferă controlul asupra întreprinderii-țintă, urmată de o ofertă publică de cumpărare, poate face parte dintr-o concentrare unică ce intră în domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Totuși, situația cu privire la care Tribunalul trebuia să se pronunțe nu era una în care prima operațiune conferise deja controlul asupra întreprinderii-țintă (a se vedea punctul 138 de mai sus).

192 Trebuie să se constate că, în cazul achiziționării unei participații minoritare care nu conferă controlul asupra întreprinderii-țintă și care este urmată de o ofertă publică de cumpărare, cele două operațiuni pot fi puse în aplicare cu intenția de a dobândi controlul asupra întreprinderii-țintă. Totuși, în speță, întrucât prima operațiune conferise deja reclamantei controlul exclusiv *de facto* asupra Morpol, este exclus ca oferta publică de cumpărare să fi fost lansată cu intenția de a dobândi controlul asupra Morpol (a se vedea punctul 180 de mai sus).

193 Prin urmare, argumentația reclamantei întemeiată pe Hotărârea din 6 iulie 2010, Aer Lingus Group/Comisia (T-411/07, EU:T:2010:281), trebuie respinsă.

194 Reclamanta afirmă, în plus, că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 trebuie interpretat în favoarea sa din motivul caracterului penal al amenzii, în sensul articolului 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”). În opinia sa, decizia atacată încalcă principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie aplicată în mod extensiv în detrimentul persoanei acuzate. Interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, astfel cum este efectuată în decizia atacată, ar implica utilizarea unor noțiuni atât de largi și a unor criterii atât de vagi, încât dispoziția penală în cauză nu ar avea calitatea impusă în temeiul CEDO în termeni de claritate și de previzibilitate a efectelor sale.

195 Comisia subliniază că, potrivit articolului 14 alineatul (4) din Regulamentul nr. 139/2004, amenzile aplicate în temeiul acestui articol nu au caracter penal.

196 Trebuie arătat că, chiar presupunând că sancțiunile prevăzute la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 ar avea caracter penal, argumentația reclamantei ar trebui respinsă.

197 În primul rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia dispoziția în cauză nu ar avea calitatea impusă în temeiul CEDO în termeni de claritate și de previzibilitate a efectelor sale, acesta privește în esență pretinsa încălcare a principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, pe care reclamanta îl invocă în cadrul primului aspect al celui de al patrulea motiv, care va fi examinat la punctele 376-394 de mai jos.

198 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia decizia atacată încalcă principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie aplicată în mod extensiv în detrimentul persoanei acuzate, trebuie arătate următoarele.

199 Astfel cum arată în mod întemeiat Comisia, reclamantei nu i-a fost aplicată o amendă pentru încălcarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Acesteia i-a fost aplicată o amendă, în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004, pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

200 Trebuie amintit, în plus, că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede o derogare de la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

201 Comisia subliniază în mod întemeiat că, potrivit unei jurisprudențe constante, excepțiile trebuie interpretate în mod strict (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iunie 2010, Comisia/Franța, C-492/08, EU:C:2010:348, punctul 35, și Hotărârea din 23 octombrie 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, punctul 27). În ceea ce privește, mai specific, dreptul concurenței și, în special, interpretarea dată dispozițiilor din regulamente de exceptare pe categorii, Tribunalul a confirmat, la punctul 48 din Hotărârea din 8 octombrie 1996, Compagnie maritime belge transports și alții/Comisia (T-24/93-T-26/93 și T-28/93, EU:T:1996:139), că, ținând seama de principiul general al interzicerii înțelegerilor anticoncurențiale, dispozițiile cu caracter derogatoriu inserate într-un regulament de exceptare trebuie, prin natura lor, să facă obiectul unei interpretări restrictive. Simplul fapt că Comisia poate impune sancțiuni severe pentru încălcarea unei dispoziții din dreptul concurenței nu repune, așadar, în discuție faptul că dispozițiile cu caracter derogatoriu trebuie să facă obiectul unei interpretări restrictive. Pe de altă parte, în Hotărârea din 22 martie 1984, Paterson și alții (90/83, EU:C:1984:123), care privea întrebări preliminare adresate în cadrul unei urmăriri penale (a se vedea punctul 2 din această hotărâre), Curtea a constatat, la punctul 16, că un articol, în măsura în care prevede derogări de la aplicarea normelor generale ale unui regulament, nu poate fi interpretat

într-un mod care să îi extindă efectele dincolo de ceea ce este necesar pentru a asigura protecția intereselor pe care urmărește să le garanteze. Această hotărâre confirmă că principiul potrivit căruia excepțiile trebuie interpretate în mod strict se aplică chiar și în materie penală.

202 În orice caz, trebuie arătat că, potrivit modului său de redactare, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este aplicabil în situații precum cele în discuție în speță (a se vedea punctele 68-83 de mai sus).

203 Reclamanta încearcă, în esență, să extindă domeniul de aplicare al noțiunii „concentrare unică” pentru a extinde domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

204 Chiar presupunând că amenzile în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 139/2004 ar avea caracter penal, în speță nu se poate considera că Comisia a aplicat legea penală în mod extensiv în detrimentul persoanei acuzate. Astfel, Comisia a refuzat doar să extindă domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 dincolo de modul de redactare a acestuia și să aplice noțiunea „concentrare unică” unei situații în care controlul exclusiv asupra singurei întreprinderi-țintă a fost dobândit prin intermediul unei singure tranzacții private de la un singur vânzător, înainte de lansarea unei oferte publice de cumpărare obligatorii.

205 Argumentul reclamantei trebuie, așadar, să fie respins.

206 Reclamanta afirmă, în plus, că decizia atacată este incompatibilă cu obiectivul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, „care este de a facilita achizițiile și de a asigura lichiditatea piețelor bursiere”. Decizia atacată ar avea un impact negativ numai asupra societăților cu un model de guvernanță corporativă utilizat în general de societăți cu sediul în Europa continentală și în Scandinavia, ceea ce ar crea, în fapt, o discriminare între societățile stabilite în aceste regiuni și societățile stabilite în Regatul Unit și în Statele Unite, făcând mai dificilă achiziționarea și, în consecință, împiedicând investițiile în societăți cu sediul în Europa continentală și în Scandinavia, precum și având un impact prejudiciabil asupra piețelor de capitaluri și asupra societăților care sunt stabilite în aceste regiuni. Motivul ar fi că societățile cu sediul în Europa continentală și în Scandinavia ar fi în general caracterizate prin acționari importanți și concentrați, spre deosebire de societățile stabilite în Regatul Unit și în Statele Unite, care ar avea tendința de a avea o structură a acționariatului dispersată. Refuzul de a aplica, în decizia atacată, excepția de ofertă publică întemeiată pe articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 achiziției inițiale a unei participații de control, precum și ofertei publice obligatorii rezultate ar fi pertinent doar pentru societățile care au acționari „concentrați”.

207 Trebuie arătat că, invocând o discriminare între societățile cu sediul în Europa continentală și în Scandinavia și societățile stabilite în Regatul Unit și în Statele Unite, reclamanta se întemeiază, în esență, pe principiul egalității de tratament. Potrivit unei jurisprudențe constante, principiul egalității de tratament și al nediscriminării impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit, cu excepția cazului în care o astfel de diferență de tratament este justificată în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2007, Centeno Mediavilla și alții/Comisia, T-58/05, EU:T:2007:218, punctul 75 și jurisprudența citată).

208 În speță, este necesar să se arate că cele două situații, și anume, pe de o parte, cea a preluării controlului asupra singurei întreprinderi-țintă prin intermediul unei singure operațiuni de achiziționare de acțiuni de la un singur vânzător, urmată de o ofertă publică de cumpărare obligatorie, și, pe de altă parte, cea a preluării controlului printr-o ofertă publică de cumpărare sau de la mai mulți vânzători prin intermediul unei serii de tranzacții nu sunt comparabile, astfel încât nimic nu se opune unui tratament diferit. Astfel, într-o situație în care controlul exclusiv asupra unei singure întreprinderi-țintă este dobândit prin intermediul primei și singurei tranzacții, nu este nicidecum artificial să se considere că această tranzacție constituie, în sine, o concentrare (a se vedea punctul 182

de mai sus). Simplul fapt că este posibil ca, în Europa continentală și în Scandinavia, prima situație să se prezinte mai des decât în Regatul Unit sau în Statele Unite nu implică faptul că aceste situații trebuie tratate în mod identic.

209 În plus, simplul fapt că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 urmărește facilitarea achizițiilor și asigurarea lichidității piețelor bursiere, astfel cum arată reclamanta, nu implică faptul că este necesar ca domeniul de aplicare al acestei dispoziții să fie extins dincolo de modul său de redactare, pentru a facilita mai multe achiziții.

210 În decizia atacată, precum și în memoriul în apărare, Comisia indică mai multe căi pe care reclamanta le-ar fi putut urma pentru a pune în aplicare concentrarea în discuție fără a încălca articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, aceasta arată, la punctul 106 din decizia atacată, că reclamanta ar fi putut lansa oferta publică de cumpărare fără să fi achiziționat în prealabil acțiunile domnului M. (prima opțiune) și că reclamanta ar fi putut semna un acord cu domnul M. privind achiziționarea acțiunilor înainte de a lansa oferta publică de cumpărare, amânând totuși încheierea acestuia până la obținerea autorizării din partea autorităților de concurență (a doua opțiune).

211 Reclamanta susține, în această privință, că aceste opțiuni ar putea să prejudicieze acționarii minoritari ai societății-țintă, să faciliteze abuzul de piață și să contravină obiectivelor Directivei 2004/25. În ceea ce privește prima opțiune, aceasta subliniază că politica Comisiei urmărește în mod activ ca cumpărătorul să nu înlocuiască o structură de ofertă obligatorie cu o ofertă voluntară, întrucât aceasta ar permite ofertanților să evite necesitatea de a lansa o ofertă obligatorie la un preț echitabil. Pe de altă parte, în cazul Morpol, lansarea unei oferte voluntare nu ar fi fost realizabilă în practică, întrucât achiziția Morpol ar fi fost legată din punct de vedere comercial de achiziția societăților auxiliare controlate de domnul M., iar aceste entități juridice nu ar fi putut fi transferate în cadrul unei oferte voluntare. În ceea ce privește cea de a doua opțiune, reclamanta arată că aceasta ar crea un preț minim care ar putea fi manipulat și majorat în mod artificial, ceea ce ar fi contrar obiectivului Directivei 2004/25, care ar urmări să prevină riscul unui abuz de piață.

212 În această privință, trebuie arătat că revenea reclamantei sarcina de a structura concentrarea în modul pe care îl considera cel mai potrivit necesităților sale, respectându-și în același timp obligațiile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) și la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel cum a arătat Comisia, ea nu recomandă și nici nu indică nicicum o modalitate specifică potrivit căreia reclamanta trebuie să își structureze tranzacția.

213 În plus, în ceea ce privește cea de a doua opțiune, astfel cum este definită la punctul 210 de mai sus, trebuie arătate, cu privire la argumentul reclamantei întemeiat pe existența unui risc de manipulare a prețului acțiunilor, următoarele.

214 Abordarea urmată în decizia atacată nu ridică nicio problemă în ceea ce privește protecția drepturilor acționarilor minoritari. Astfel, după cum subliniază reclamanta, potrivit normelor norvegiene privind achizițiile, ofertantul trebuie să plătească pentru restul acțiunilor prețul cel mai ridicat dintre următoarele două prețuri: prețul pe care ofertantul l-a plătit sau l-a convenit într-o perioadă de 6 luni înainte de momentul în care este declanșată oferta obligatorie (respectiv prețul convenit în SPA) sau prețul pieței în momentul în care este declanșată oferta obligatorie. Prin urmare, este cert că acționarii minoritari pot obține un preț echitabil pentru acțiunile lor.

215 Reclamanta arată totuși că, în cazul în care articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu ar fi aplicabil, ofertantul ar trebui să amâne oferta publică până la obținerea autorizării concentrării din partea Comisiei, la un moment la care ar fi posibil ca prețul minim să fi crescut ca urmare a faptului că prețul cotat pe piață ar depăși prețul convenit în SPA. Prin urmare, prețul minim ar fi supus unor manipulări și unei creșteri, impunând potențial ca ofertantul să achiziționeze restul acțiunilor la un preț care depășește prețul convenit în SPA, și anume prețul echitabil.

216 În această privință, trebuie să se constate că un risc de manipulare a prețului acțiunilor în sens crescător poate exista, în principiu. Totuși, dacă reclamanta ar fi considerat că acest risc exista în speță, ar fi putut solicita Comisiei să îi acorde o derogare în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004. Potrivit acestei dispoziții, Comisia poate să acorde, la cerere, o derogare de la obligațiile prevăzute la articolul 7 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

217 Comisia subliniază, în această privință, că a acordat deja în trecut derogări în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 tocmai în situații în care o întârziere a lansării unei oferte publice era susceptibilă să ducă la manipulări ale pieței. Aceasta prezintă ca exemplu Decizia sa din 20 ianuarie 2005 (cauza Orkla/Elkem – COMP/M.3709) (denumită în continuare „Decizia Orkla/Elkem”), adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004. În cauza în care a fost adoptată această decizie, Orkla, care deținea deja 39,85 % din acțiunile Elkem, a încheiat acorduri individuale cu alți trei acționari ai Elkem. În conformitate cu aceste acorduri, Orkla urma să dobândească controlul exclusiv asupra Elkem. Punerea în aplicare a tranzacției ar fi constrâns Orkla să lanseze o ofertă publică obligatorie pentru restul acțiunilor Elkem, în conformitate cu dreptul norvegian.

218 Înainte de a pune în aplicare fiecare dintre acorduri, Orkla a solicitat Comisiei o derogare în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004. Aceasta a subliniat că, datorită volumului redus de acțiuni Elkem accesibile în mod liber, nu ar fi dificilă manipularea în sens crescător a prețului acestor acțiuni. La șase zile de la primirea cererii Orkla, Comisia a acordat o derogare, arătând că „suspendarea operațiunii era susceptibilă să aibă ca efect pentru Orkla faptul că, dacă ar fi respectat legislația norvegiană privind valorile mobiliare aplicabilă, Orkla ar fi fost expusă unui risc considerabil de a fi obligată să prezinte o ofertă pentru restul acțiunilor Elkem la un preț mult mai ridicat după declararea operațiunii ca fiind compatibilă cu piața [internă]”. Comisia a efectuat o evaluare comparativă a intereselor și a arătat că obligația de suspendare putea afecta în mod serios interesele financiare ale Orkla, că operațiunea nu părea să pună probleme pentru concurență și că o derogare nu afecta drepturile legitime ale unui terț.

219 Cauza în care a fost adoptată Decizia Orkla/Elkem arată, așadar, că posibilitatea de a solicita derogări în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 constituie un mijloc eficace de a răspunde unor situații în care există un risc de manipulare a prețului acțiunilor.

220 Reclamanta susține, în esență, că existența (teoretică) a unor riscuri de manipulare a prețului acțiunilor în sens crescător obligă Comisia să interpreteze în mod extensiv articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Totuși, un asemenea argument trebuie respins, întrucât articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 permite să se răspundă în mod satisfăcător în cazul unei situații în care există un astfel de risc.

221 Articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede posibilitatea Comisiei de a deroga de la obligația de suspendare într-un caz concret, după evaluarea comparativă a intereselor în cauză. O astfel de derogare într-un caz concret este un instrument mai adecvat pentru a răspunde în cazul unor eventuale riscuri de manipulare decât o aplicare extensivă a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, care ar implica o aplicare automată a excepției, fără posibilitatea de a efectua o evaluare comparativă a intereselor.

222 În ședință, reclamanta a arătat că, în Decizia Orkla/Elkem, Comisia a recunoscut existența unui imperativ de celeritate și a necesității de a evita manipulări ale pieței în împrejurări asemănătoare celor din speță.

223 Totuși, împrejurarea că, în această cauză, Comisia a luat în considerare imperativul de celeritate și necesitatea de a evita manipulări ale pieței în scopul de a acorda o derogare în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 nu implică necesitatea de a interpreta în mod extensiv articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

224 În sfârșit, reclamanta a susținut în ședință că, potrivit articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89, care precedă articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, oferta publică trebuie notificată în termenul prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89, respectiv în termen de o săptămână, și că, potrivit articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, este necesar numai ca concentrarea să fie notificată Comisiei „fără întârziere”. Potrivit reclamantei, această modificare reflectă voința legiuitorului de a acorda prioritate procesului de achiziții publice în raport cu procedura de control al concentrărilor.

225 În această privință, trebuie arătat că articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 nu mai prevede, pentru notificarea concentrărilor, termenul de o săptămână începând de la încheierea acordului sau de la publicarea unei oferte de cumpărare, care era prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89.

226 Motivele eliminării acestui termen reies din cuprinsul punctelor 61-64 din motivarea Propunerii de regulament. În acestea, Comisia a arătat în special că „[p]ractica ultimilor doisprezece ani ar[ăta] că o aplicare strictă a termenului de o săptămână pentru a transmite notificările […] nu [era] nici realistă și nici necesară” și că, „[a]vând în vedere efectul suspensiv al articolului 7 alineatul (1), [era] în interesul comercial al întreprinderilor înseși să obțină autorizarea regulamentară a Comisiei cât mai repede posibil, pentru a-și putea pune în aplicare concentrarea”.

227 Spre deosebire de ceea ce susține reclamanta, motivele eliminării acestui termen nu rezidă, așadar, în voința legiuitorului de a conferi prioritate procesului de achiziții publice în raport cu procedura de control al concentrărilor.

228 Prin urmare, argumentele reclamantei prin care aceasta urmărește să se stabilească că interpretarea Comisiei cu privire la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 este contrară rațiunii de a fi a acestei dispoziții trebuie respinse.

229 Având în vedere cele de mai sus, argumentul reclamantei potrivit căruia achiziția din decembrie 2012 și oferta publică de cumpărare constituie o concentrare unică trebuie respins. Astfel, noțiunea de concentrare unică nu este menită să se aplice într-un caz în care controlul exclusiv *de facto* asupra singurei societăți-țintă este dobândit de la un singur vânzător prin intermediul primei și singurei tranzacții private, chiar și atunci când aceasta este urmată de o ofertă publică obligatorie.

230 Prin urmare, nu este necesară examinarea argumentelor părților referitoare la existența sau la inexistența unei condiționalități *de iure* sau *de facto* între achiziția din decembrie 2012 și oferta publică de cumpărare.

2. Cu privire la al patrulea aspect al primului motiv, întemeiat pe faptul că reclamanta s-a conformat articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004

231 În cadrul celui de al patrulea aspect al primului motiv, reclamanta susține că a respectat condițiile prevăzute la articolul 7 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004 prin faptul că a notificat concentrarea Comisiei fără întârziere și nu și-a exercitat drepturile de vot în cadrul Morpol înainte de autorizarea concentrării de către Comisie.

232 În această privință, este suficient să se constate că articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este aplicabil în speță, astfel cum rezultă din examinarea primelor trei aspecte ale primului motiv. Aspectul dacă reclamanta a respectat condițiile prevăzute la articolul 7 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004 este, așadar, lipsit de pertinență.

233 Rezultă din tot ceea ce precedă că primul motiv trebuie respins în întregime.

B. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt în măsura în care decizia atacată concluzionează că reclamanta a fost neglijentă

234 Reclamanta susține că Comisia a considerat în mod eronat, în decizia atacată, că a fost neglijentă. În opinia sa, nicio societate normal avizată și suficient de atentă nu ar fi putut să prevadă în mod rezonabil că achiziția din decembrie 2012 trebuia notificată și că participația corespunzătoare nu putea fi transferată reclamantei înainte de autorizare. Interpretarea reclamantei cu privire la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 ar fi fost rezonabilă, fapt care ar fi confirmat de opinia juridică a consilierului juridic extern al reclamantei.

235 Comisia contestă argumentele reclamantei.

236 Trebuie amintit că, potrivit articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia poate impune amenzi numai pentru încălcări care au fost săvârșite „în mod intenționat sau din neglijență”.

237 În ceea ce privește aspectul dacă o încălcare a fost săvârșită în mod intenționat sau din neglijență, rezultă din jurisprudență că această condiție este îndeplinită atunci când întreprinderea în cauză nu poate să nu cunoască faptul că are un comportament de natură anticoncurențială, indiferent dacă era sau nu era conștientă de faptul că încălca normele privind concurența [a se vedea, în ceea ce privește încălcările care pot fi sancționate cu amendă în temeiul articolului 23 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167), Hotărârea din 18 iunie 2013, Schenker & Co. și alții, C-681/11, EU:C:2013:404, punctul 37 și jurisprudența citată].

238 Faptul că întreprinderea în cauză ar fi calificat în mod eronat din punct de vedere juridic comportamentul său pe care se întemeiază constatarea încălcării nu poate avea drept efect scutirea acesteia de aplicarea unei amenzi în măsura în care ea nu putea să nu cunoască faptul că avea un comportament de natură anticoncurențială (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 iunie 2013, Schenker & Co. și alții, C-681/11, EU:C:2013:404, punctul 38). O întreprindere nu poate evita aplicarea unei amenzi atunci când încălcarea normelor de concurență își are originea în eroarea săvârșită de întreprindere cu privire la legalitatea comportamentului său ca urmare a conținutului unei opinii juridice a unui avocat (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 iunie 2013, Schenker & Co. și alții, C-681/11, EU:C:2013:404, punctul 43).

239 În lumina acestor considerații trebuie să se examineze dacă Comisia a concluzionat în mod întemeiat, în decizia atacată, că reclamanta acționase din neglijență atunci când a pus în aplicare achiziția din decembrie 2012 cu încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

240 Trebuie arătat, mai întâi, că Comisia a luat în considerare existența unor opinii juridice înainte de a constata, la punctul 142 din decizia atacată, că reclamanta săvârșise încălcările din neglijență și nu în mod intenționat.

241 La punctele 144-148 din decizia atacată, Comisia s-a întemeiat pe următoarele elemente pentru a concluziona că reclamanta a fost neglijentă:

– reclamanta este o întreprindere europeană mare, cu o experiență semnificativă în ceea ce privește procedurile de control al concentrărilor economice și de notificare a Comisiei și a autorităților naționale;

– reclamanta știa sau ar fi trebuit să știe că, prin achiziționarea unei participații de 48,5 % la capitalul Morpol, dobândea controlul *de facto* asupra acesteia din urmă;

– reclamanta nu a dovedit că obținuse de la consilierii săi juridici o apreciere referitoare la aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 anterior datei de 18 decembrie 2012, data încheierii achiziției din decembrie 2012;

– existența unui precedent în ceea ce privește interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 [Decizia Comisiei din 21 septembrie 2007 (cazul COMP/M.4730 – Yara/Kemira GrowHow) (denumită în continuare „Decizia Yara/Kemira GrowHow”)] ar fi trebuit să conducă reclamanta la concluzia că punerea în aplicare a achiziției din decembrie 2012 urma să ducă, probabil, la încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 sau, cel puțin, că aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) nu era simplă în speță, iar reclamanta ar fi putut și ar fi trebuit să se adreseze Comisiei prin intermediul procedurii de consultare cu privire la aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 sau solicitând o derogare de la obligația de statu-quo în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004;

– reclamantei i se aplicase deja o amendă, la nivel național, pentru punerea în aplicare prematură a unei concentrări în cadrul achiziției societății Fjord Seafood, astfel încât era de așteptat un nivel ridicat de diligență din partea sa.

242 Reclamanta contestă pertinența tuturor acestor elemente.

243 Trebuie arătat că, în speță, reclamanta putea să prevadă cu ușurință că, achiziționând 48,5 % din acțiunile Morpol, dobândea controlul exclusiv *de facto* asupra acestei societăți. Reclamanta nu afirmă că nu a avut cunoștință de anumite elemente de fapt și că, din acest motiv, nu i-a fost posibil să înțeleagă că, prin punerea în aplicare a achiziției din decembrie 2012, realiza o concentrare cu dimensiune comunitară.

244 Rezultă, de altfel, din comunicatul de bursă din 17 decembrie 2012, menționat la punctul 6 de mai sus, că reclamanta era conștientă de faptul că achiziționarea Morpol constituia o concentrare de dimensiune comunitară. Astfel, în acesta reclamanta a menționat următoarele:

„Achiziția va determina foarte probabil o obligație de notificare către autoritățile de concurență ale Uniunii, caz în care Marine Harvest nu va putea să își exercite drepturile de vot asociate acțiunilor sale la Morpol până când operațiunea nu va fi autorizată.”

245 Simplul fapt că reclamanta a considerat în mod eronat că obligațiile sale se limitau la neexercitarea drepturilor sale de vot înainte de autorizare nu repune în discuție faptul că aceasta era conștientă de împrejurarea că era vorba despre o concentrare cu dimensiune comunitară.

246 Trebuie amintit că reiese cu claritate din modul de redactare a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 că o concentrare cu dimensiune comunitară trebuie să fie notificată înainte de punerea sa în aplicare și că nu trebuie pusă în aplicare fără notificare și fără autorizare prealabile.

247 Reclamanta nu putea să nu cunoască aceste dispoziții și nici nu afirmă, de altfel, că nu le cunoștea.

248 Trebuie amintit, în plus, că potrivit modului său de redactare, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este aplicabil situațiilor precum cea din prezenta cauză (a se vedea punctele 68-83 de mai sus).

249 Reclamanta afirmă că interpretarea sa cu privire la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era cel puțin rezonabilă, astfel încât aceasta nu ar fi acționat în mod neglijent.

250 În această privință, trebuie amintit că, prin raționamentul urmat în cadrul primului motiv, reclamanta urmărește, în esență, să extindă domeniul de aplicare al noțiunii „concentrare unică” pentru a extinde domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea punctul 203 de mai sus). Trebuie amintit, în plus, că reclamanta nu identifică niciun exemplu în practica decizională a Comisiei sau în jurisprudența Uniunii în care mai multe operațiuni de cumpărare privind părțile unei singure întreprinderi-țintă au fost considerate ca fiind o singură concentrare, atunci când controlul exclusiv al întreprinderii-țintă fusese dobândit prin intermediul primei operațiuni de cumpărare (a se vedea punctul 147 de mai sus).

251 În schimb, exista o decizie a Comisiei, și anume Decizia Yara/Kemira GrowHow, în care aceasta constatase, la punctele 6 și 7, următoarele:

„6 La 24 mai 2007, Yara a achiziționat de la statul finlandez o participație de 30,05 % la GrowHow. Yara consideră că această achiziție constituie prima etapă a ofertei publice în vederea achiziției GrowHow, anunțată la 18 iulie 2007, și că, drept urmare, aceasta ar fi acoperită de excepția, prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul [nr. 139/2004], de la interdicția de a pune în aplicare o concentrare. Yara arată că, în cursul examinării operațiunii de către Comisie, nu va exercita drepturile de vot conferite de participația de 30,05 %. Informațiile furnizate de părți arată că Yara a dobândit controlul prin achiziția participației de 30,05 %.

7 Articolul 7 alineatul (2) [din Regulamentul nr. 139/2004] se aplică achizițiilor de pachete de la «mai mulți vânzători», și anume «ofertelor oculte». Comisia consideră că exceptarea prevăzută la articolul 7 alineatul (2) [din Regulamentul nr. 139/2004] nu este, în consecință, aplicabilă într-o cauză în care participația de control este achiziționată de cumpărătorul unui singur pachet de acțiuni de la un singur vânzător. Comisia consideră, prin urmare, că o încălcare a obligației de statu-quo prevăzută la articolul 7 alineatul (1) [din regulamentul menționat], precum și a obligației de notificare prevăzută la articolul 4 alineatul (1) nu poate fi exclusă în speță și că poate examina în cadrul unei proceduri distincte dacă o sancțiune în temeiul articolului 14 alineatul (2) [din Regulamentul nr. 139/2004] este adecvată.”

252 Desigur, este adevărat că, astfel cum subliniază reclamanta, constatarea potrivit căreia nu putea fi exclusă o încălcare a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 consituie un *obiter dictum* al Deciziei Yara/Kemira GrowHow, care este o decizie care autorizează o concentrare sub rezerva respectării anumitor angajamente. În cele din urmă, Comisia nu a inițiat o procedură în vederea impunerii unei amenzi în temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Reclamanta subliniază în mod întemeiat că un astfel de *obiter dictum* este lipsit de efecte juridice obligatorii și că nu ar putea face obiectul unui control din partea instanțelor Uniunii.

253 Totuși, chiar și un asemenea *obiter dictum* este susceptibil să ofere operatorilor indicații cu privire la modul în care Comisia interpretează articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Existența Deciziei Yara/Kemira GrowHow, care privea o situație comparabilă cu cea din speță și în care Comisia precizase că excepția prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu era aplicabilă, este un element care face mai dificilă pentru juriști justificarea faptului că o eroare săvârșită cu privire la interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu ținea de un comportament neglijent.

254 Desigur, este adevărat, astfel cum subliniază reclamanta în cadrul celui de al patrulea motiv, că Decizia Yara/Kemira GrowHow nu a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și că versiunea integrală este disponibilă numai în limba engleză.

255 Totuși, un aviz a fost publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (JO 2007, C 245, p. 7) în fiecare dintre limbile oficiale, indicând un link de acces către textul integral al deciziei în engleză. Comisia subliniază, în plus, în mod întemeiat că Decizia Yara/Kemira GrowHow și, în special, interpretarea

dată articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 în această decizie a fost citată în lucrările practicienilor. Prin urmare, un operator diligent putea să aibă cunoștință de această decizie și de interpretarea Comisiei cu privire la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

256 În plus, trebuie luat în considerare că reclamanta ar fi putut să consulte Comisia cu privire la problema interpretării articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. În caz de îndoială privind obligațiile sale potrivit Regulamentului nr. 139/2004, comportamentul adecvat al unei întreprinderi este de a contacta Comisia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 255). Reclamanta nu afirmă că nu a avut cunoștință de această posibilitate.

257 Comisia era de asemenea îndreptățită să ia în considerare, după cum a procedat la punctul 144 din decizia atacată, faptul că reclamanta era o întreprindere europeană mare, cu o experiență semnificativă în ceea ce privește procedurile de control al concentrărilor și de notificare a Comisiei și a autorităților naționale. Astfel, reiese din cuprinsul punctului 252 din Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672), că experiența unei întreprinderi în materia procedurilor de notificare este un element pertinent în cadrul aprecierii neglijenței.

258 În plus, Comisia era îndreptățită să ia în considerare, după cum a procedat la punctul 148 din decizia atacată, faptul că reclamantei (la acea dată Pan Fish) i se aplicase deja o amendă, la nivel național, pentru punerea în aplicare prematură a unei concentrări în cadrul achiziției societății Fjord Seafood. Desigur, este adevărat că decizia ministrului francez al economiei din 8 decembrie 2007 (cauza Pan Fish/Fjord Seafood) (denumită în continuare „Decizia Pan Fish/Fjord Seafood”) nu privea interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Nu este mai puțin adevărat că este de așteptat o diligență specială din partea unei întreprinderi europene de talie mare, căreia i-a fost deja aplicată o amendă, deși la nivel național, pentru punerea în aplicare prematură a unei concentrări.

259 În speță, trebuie constatat că reclamanta a procedat în mod neglijent interpretând articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 într-un mod care nu este acoperit nici de modul său de redactare, nici de practica decizională a Comisiei sau de jurisprudența instanțelor Uniunii și care nu este conformă cu ceea ce a constatat Comisia, deși într-un *obiter dictum*, în Decizia Yara/Kemira GrowHow, fără a contacta în prealabil Comisia pentru a verifica exactitatea interpretării sale. Procedând astfel, reclamanta a acționat pe propriul risc și nu se poate întemeia în mod valid pe pretinsul caracter „rezonabil” al interpretării sale.

260 Prin urmare, trebuie respins argumentul reclamantei potrivit căruia „nicio societate normal avizată și suficient de atentă nu ar fi putut să prevadă în mod rezonabil că achiziția din decembrie 2012 trebuia notificată și că participația corespunzătoare nu putea fi transferată reclamantei înainte de autorizare”.

261 În ceea ce privește argumentele reclamantei întemeiate pe aprecierea consilierilor săi juridici externi, trebuie arătate următoarele.

262 Pe de o parte, reclamanta afirmă că consilierii săi juridici, care ar avea o experiență solidă în probleme de dreptul concurenței, împărtășeau opinia că achiziția din decembrie 2012 și oferta publică constituiau o concentrare unică ce intra sub incidența articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, ceea ce ar confirma caracterul rezonabil al interpretării sale. Pe de altă parte, aceasta afirmă că experiența sa legată de operațiunea în urma căreia fusese pronunțată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood este unul dintre factorii care au determinat-o să solicite și să obțină asigurări, în mai multe rânduri, cu privire la faptul că achiziția unei participații de 48,5 % la Morpol ar intra sub incidența articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. În sfârșit, reclamanta afirmă că Comisia a considerat în mod eronat, la punctul 146 din decizia atacată, că nu încercase să obțină și nu primise vreo opinie cu privire la domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 înainte de 18 decembrie 2012.

263 Prin urmare, trebuie examinat conținutul opiniilor furnizate de consilierii juridici externi ai reclamantei.

264 Reclamanta se întemeiază pe un e-mail care i-a fost adresat de consilierul său juridic norvegian la 29 noiembrie 2012. Acesta a arătat următoarele:

„6. Concurența

Achiziționarea acțiunilor Friendmall în [Morpol] va duce la o notificare a autorităților de concurență competente.

Nu dispunem de o imagine de ansamblu a cifrei de afaceri a celor două societăți, împărțită pe jurisdicții, și nici de alte informații necesare pentru a analiza în ce mod și unde este necesar ca o astfel de notificare să fie efectuată.

Vă recomandăm ferm să depuneți toate eforturile pentru a stabili aceste elemente cu prioritate, dat fiind că ne vor permite să redactăm și să transmitem notificările relativ rapid după o eventuală dată a achiziției.

Experiența noastră arată că obținerea autorizațiilor necesare pentru asemenea achiziții va necesita timp. Nu se poate exclude că vi se va impune să vindeți segmente ale activităților pentru a obține autorizația necesară în anumite jurisdicții. Va trebui, imediat ce veți ști unde ar putea fi necesar acest lucru, să stabiliți strategii privind modul de a răspunde la astfel de obiecții.

Astfel cum a fost menționat anterior, [Marine Harvest] nu va fi în măsură să exercite niciun drept de acționar în cadrul [Morpol] în ceea ce privește acțiunile achiziționate până la primirea tuturor autorizațiilor în temeiul dreptului concurenței.”

265 Reiese cu claritate din acest e-mail că consilierul juridic norvegian al reclamantei nu dispunea de informațiile necesare privind cifra de afaceri a întreprinderilor în cauză și că, din acest motiv, nu era în măsură să analizeze în fața căror autorități de concurență trebuia notificată operațiunea. Reclamanta nu se putea aștepta ca consilierul său juridic norvegian să efectueze o analiză exhaustivă a implicațiilor concentrării din punctul de vedere al dreptului Uniunii înainte de a deține elemente care să îi permită să soluționeze problema dacă era vorba despre o concentrare cu dimensiune comunitară.

266 Trebuie arătat, în plus, că cele câteva paragrafe din acest e-mail referitoare la dreptul concurenței, astfel cum au fost citate la punctul 264 de mai sus, nu pot fi considerate o analiză veritabilă a obligațiilor reclamantei privind notificările și eventualele obligații de statu-quo. Reclamanta nu putea deduce, *a contrario*, din simpla frază potrivit căreia „[a]stfel cum a fost menționat anterior, [Marine Harvest] nu va fi în măsură să exercite niciun drept de acționar în cadrul [Morpol] în ceea ce privește acțiunile achiziționate până la primirea tuturor autorizațiilor în temeiul dreptului concurenței” că avea dreptul de a încheia achiziția din decembrie 2012 fără notificare sau autorizare prealabilă.

267 Existența acestui e-mail al consilierului norvegian al reclamantei nu poate în niciun caz să o exonereze pe aceasta de răspundere.

268 Același consilier juridic a adresat, la 14 decembrie 2012, la ora 10:02, un e-mail unui consilier juridic de la cabinetul de avocatură F., care era redactat după cum urmează:

„Negocierile privind proiectul [Morpol] sunt, în prezent, aproape terminate și suntem destul de siguri că se va ajunge la un acord în cursul zilei și că [SPA] va fi semnat la sfârșitul după-amiezii.

Ultimul proiect este anexat pentru examinare și observații din partea dumneavoastră din perspectiva dreptului concurenței.

Nimeni nu s-a concentrat prea mult, iar aceasta nu este neobișnuit, asupra acestui aspect specific până în prezent. Am atins, de asemenea, un stadiu în care ar fi preferabil să nu se aducă alte modificări textului, în măsura în care aceasta ar putea distrage ușor părțile.

Prin urmare, ați putea să examinați acest proiect și să reveniți numai cu observațiile sau cu propunerile de modificări pe care le considerați absolut necesare în raport cu procedura de autorizare în temeiul dreptului Uniunii în materie de concurență?

În mod evident, acest lucru este destul de urgent și v-aș fi, prin urmare, foarte recunoscător dacă i-ați acorda o atenție imediată."

269 Acest e-mail arată cu claritate că reclamanta nu s-a comportat precum un operator diligent. Astfel, reiese din acesta că „nimeni nu [se concentrase] prea mult" asupra aspectului dreptului concurenței până la momentul trimiterii acestui e-mail, și anume chiar în ziua semnării SPA. Un operator diligent s-ar fi concentrat asupra implicațiilor operațiunii din perspectiva dreptului concurenței într-un stadiu mai precoce.

270 Întrebată cu privire la acest aspect în ședință, reclamanta a arătat că autorul e-mailului din 14 decembrie 2012 era de asemenea autorul e-mailului din 29 noiembrie 2012 și că acest din urmă e-mail ar demonstra că acesta reflectase la subiectul dreptului concurenței deja din acest stadiu. Aceasta a arătat, în plus, că consilierul juridic norvegian al reclamantei era un avocat specializat în dreptul societăților, iar nu un avocat specializat în domeniul dreptului concurenței și că acesta solicitase opinia unui specialist de la cabinetul de avocatură F. la 14 decembrie 2012.

271 În această privință, trebuie amintit că e-mailul din 29 noiembrie 2012 nu conține o analiză veritabilă a obligațiilor reclamantei referitoare la notificări și la eventualele obligații de statu-quo (a se vedea punctul 266 de mai sus). Deși este adevărat că consilierul juridic norvegian a reflectat la aspectul dreptului concurenței, trebuie arătat că, potrivit propriei mărturisiri din e-mailul din 14 decembrie 2012, nimeni nu se „concentrase prea mult" asupra acestui aspect până la această dată.

272 În plus, trebuie să se constate că, arătând în ședință că consilierul juridic norvegian al reclamantei era un avocat specializat în dreptul societăților, iar nu un avocat specializat în domeniul dreptului concurenței, reclamanta a nuanțat cel puțin, în privința acestui consilier juridic, afirmația care figurează la punctul 71 din cererea introductivă, potrivit căreia consilierii săi juridici externi aveau o experiență solidă în ceea ce privește aspectele de dreptul concurenței.

273 La 14 decembrie 2012, la ora 22.36, consilierul juridic al societății de avocatură F. a răspuns la e-mailul citat la punctul 268 de mai sus, arătând în special:

„Doar o întrebare: nu am putut găsi nicio dispoziție care să acopere aspectul exercitării drepturilor de vot atât timp cât procedura de autorizare este în curs. Este evident că cumpărătorul nu poate exercita drepturile de vot înainte de autorizare."

274 Acest e-mail, schimbat între doi consilieri juridici externi ai reclamantei, nu poate fi considerat o analiză veritabilă a implicațiilor concentrării din perspectiva dreptului concurenței, iar consilierul juridic al societății de avocatură F. nu dispunea, de altfel, de suficient timp pentru a efectua o astfel de analiză.

275 Trebuie să se constate, în plus, că nici e-mailul din 29 noiembrie 2012, nici cele din 14 decembrie 2012 nu menționează articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

276 Primul document care menționează în mod explicit articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 este un memorandum al consilierului juridic norvegian al reclamantei din data de 18 decembrie 2012.

277 În acest memorandum, după ce a citat textul articolului 7 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 139/2004, acest consilier juridic a arătat următoarele:

„Din considerațiile care precedă rezultă că Marine Harvest poate obține acțiunile Morpol, însă nu poate exercita drepturile de vot aferente acestor acțiuni înainte de autorizarea operațiunii de către Comisie. Astfel, Marine Harvest nu își poate exercita drepturile în calitate de acționară a Morpol și nu va controla, așadar, în practică, societatea până la obținerea autorizației."

278 Acest memorandum nu conține totuși o analiză veritabilă a aplicabilității articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Simpla citare a textului articolului 7 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 139/2004 și afirmația potrivit căreia reclamanta putea obține acțiunile Morpol dacă nu își exercita drepturile de vot nu pot fi asimilate unei asemenea analize, în special având în vedere împrejurarea că, potrivit modului său de redactare, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este aplicabil. În acest memorandum, consilierul juridic norvegian al reclamantei nu s-a întemeiat, în special, pe existența unei concentrări unice pentru a justifica pretinsa aplicabilitate a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

279 În plus, trebuie amintit că SPA fusese deja semnat la 14 decembrie 2012. SPA prevedea, la articolul 7.1, că finalizarea sa va avea loc cât mai curând posibil și cel mai târziu la trei zile lucrătoare de la semnare. În plus, acesta prevedea, la articolul 7.2, că, la data finalizării, reclamanta trebuia să demonstreze că a plătit prețul de vânzare. În sfârșit, SPA prevedea, la articolul 7.3, că la această dată vânzătorii trebuiau să demonstreze că transferaseră acțiunile reclamantei.

280 Prin urmare, memorandumul din 18 decembrie 2012 a fost redactat într-un moment în care reclamanta se angajase deja să încheie achiziția cel mai târziu la trei zile lucrătoare de la semnarea SPA.

281 În ceea ce privește constatarea Comisiei care figura la punctul 146 din decizia atacată, potrivit căreia reclamanta nu a furnizat elemente care să dovedească că primise de la consilierii săi juridici o apreciere referitoare la aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 anterior datei de 18 decembrie 2012, fapt contestat de reclamantă, trebuie arătate următoarele.

282 Desigur, este adevărat reclamanta a indicat în mod implicit, la pagina 14 din răspunsul său din 30 aprilie 2014 la comunicarea privind obiecțiunile, că primise de la consilierul său juridic norvegian, anterior datei de 18 decembrie 2012, informația potrivit căreia condițiile pentru aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 erau îndeplinite. Astfel, reclamanta a indicat că această informație fusese „reiterată în scris" în memorandumul acestui consilier din 18 decembrie 2012.

283 Totuși, constatarea Comisiei potrivit căreia reclamanta „nu a furnizat elemente care să dovedească" că primise o astfel de apreciere anterior datei de 18 decembrie 2012 este corectă. Astfel, deși reclamanta a afirmat în mod implicit, în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile, că a primit de la consilierul său juridic norvegian, anterior datei de 18 decembrie 2012, informația potrivit căreia condițiile pentru aplicarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 erau îndeplinite, ea nu a furnizat un element de probă în această privință. În special, ea nu a furnizat, în anexa la răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile, e-mailurile din 29 noiembrie și din 14 decembrie 2012, citate la punctele 264, 268 și 273 de mai sus, pe care le-a furnizat în anexa la cererea introductivă.

284 În orice caz, aceste e-mailuri nu repun în discuție neglijența reclamantei. În ceea ce privește e-mailul din 29 noiembrie 2012, prezentat în fața Tribunalului, trebuie amintit că acesta nu menționează articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 și că nu conține o analiză veritabilă a obligațiilor reclamantei (a se vedea punctele 264-266 de mai sus). Aceeași este situația în ceea ce privește e-mailul consilierului juridic al societății de avocatură F. din 14 decembrie 2012 (a se vedea punctele 273-275 de mai sus).

285 În orice caz, chiar presupunând că reclamanta a obținut, anterior datei de 18 decembrie 2012, din partea consilierilor săi juridici informația potrivit căreia articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era aplicabil, aceasta nu ar repune în discuție constatarea potrivit căreia comportamentul reclamantei a fost neglijent.

286 Pe de o parte, trebuie amintit că o întreprindere nu poate evita aplicarea unei amenzi atunci când încălcarea normelor de concurență își are originea în eroarea săvârșită de întreprindere cu privire la legalitatea comportamentului său ca urmare a conținutului unei opinii juridice a unui avocat (a se vedea punctul 238 de mai sus).

287 Pe de altă parte, e-mailul consilierului juridic norvegian al reclamantei din 14 decembrie 2012, pe care se întemeiază reclamanta, departe de a confirma că reclamanta a dat dovadă de diligență, indică neglijența acesteia, întrucât rezultă că „nimeni nu [se concentrase] prea mult" asupra aspectului dreptului concurenței până în însăși ziua semnării SPA.

288 Dacă reclamanta s-ar fi comportat precum un operator diligent, s-ar fi asigurat de efectuarea unei analize complete a implicațiilor SPA din perspectiva dreptului concurenței anterior semnării SPA, cu atât mai mult cu cât SPA prevedea că finalizarea achiziției trebuia să aibă loc la cel mult trei zile lucrătoare de la semnarea sa.

289 Reclamanta se întemeiază de asemenea pe un e-mail care i-a fost trimis de avocatul societății F. la 27 ianuarie 2013. În această privință, trebuie constatat că acest e-mail a fost trimis după finalizarea achiziției din decembrie 2012 și că nu poate, așadar, în niciun caz să exonereze reclamanta de răspundere. Pe de altă parte, acest e-mail nu conține o analiză veritabilă a condițiilor prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, ci se limitează, în esență, la a reproduce textul acestei dispoziții. Acest e-mail nu menționează, în special, noțiunea „concentrare unică".

290 Rezultă din tot ceea ce precedă că Comisia a constatat în mod întemeiat că încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 a fost săvârșită din neglijență.

291 Prin urmare, se impune respingerea celui de al doilea motiv.

C. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului general *ne bis in idem*

292 Reclamanta susține că Comisia i-a aplicat în decizia atacată două amenzi pentru același comportament, cu încălcarea principiului general *ne bis in idem*. Aceasta arată că încălcarea obligației de notificare prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 implică în mod necesar o încălcare a obligației de statu-quo, prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din același regulament. Potrivit acesteia, încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este încălcarea mai specifică, în timp ce încălcarea articolului 7 alineatul (1) din același regulament este încălcarea mai generală, astfel încât încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 include încălcarea articolului 7 alineatul (1) din același regulament sau împiedică, cel puțin, Comisia să impună o amendă distinctă pentru aceasta.

293 Comisia contestă argumentele reclamantei.

1. Observații introductive cu privire la relația dintre articolul 4 alineatul (1), articolul 7 alineatul (1) și articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004

294 Trebuie arătat că, astfel cum susține reclamanta și cum admite Comisia, încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 implică în mod automat încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, în cazul în care o întreprindere încalcă obligația, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, de a notifica o concentrare înainte de punerea sa în aplicare, aceasta are drept consecință faptul că încalcă interdicția de a pune în aplicare o concentrare înainte de notificarea și de autorizarea acesteia.

295 Totuși, reciproca nu este adevărată. Astfel, atunci când o întreprindere notifică o concentrare înainte de punerea sa în aplicare, însă pune în aplicare această concentrare înainte ca aceasta din urmă să fi fost declarată compatibilă cu piața internă, ea încalcă articolul 7 alineatul (1), însă nu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

296 Trebuie amintit, în plus, că articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede posibilitatea de a impune amenzi, pe de o parte, pentru încălcarea obligației de notificare prevăzute la articolul 4 din acest regulament și, pe de altă parte, pentru punerea în aplicare a unei concentrări cu încălcarea articolului 7 din același regulament.

297 Rezultă din ceea ce precedă că, atunci când o întreprindere încalcă articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, aceasta încalcă în mod automat articolul 7 alineatul (1) din același regulament, ceea ce implică, potrivit modului de redactare a acestui regulament, posibilitatea Comisiei de a impune amenzi atât în temeiul articolului 14 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 139/2004, cât și în temeiul articolului 14 alineatul (2) litera (b) din același regulament.

298 Trebuie observat că este vorba despre o situație care există numai de la intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 139/2004. În această privință, trebuie amintit că articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 nu mai prevede, pentru notificarea concentrărilor, termenul de o săptămână de la încheierea acordului sau de la publicarea ofertei de cumpărare care era prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89 (a se vedea punctul 225 de mai sus).

299 În temeiul Regulamentului nr. 4064/89, era posibil să fie încălcat articolul 4 alineatul (1) din acest regulament fără a se încălca articolul 7 alineatul (1) din același regulament. Astfel, o întreprindere care notifica o concentrare la mai mult de o săptămână de la încheierea acordului, dar aștepta autorizarea Comisiei înainte de a o pune în aplicare, încălca articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89, însă nu articolul 7 alineatul (1) din același regulament.

300 În ceea ce privește sancțiunile prevăzute, trebuie arătat că, potrivit articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 4064/89, lipsa notificării în conformitate cu articolul 4 din același regulament era pasibilă de amenzi numai în cuantum de 1 000 până la 50 000 ECU. Punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare cu încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89 era, în temeiul articolului 14 alineatul (2) litera (b) din acest regulament, pasibilă de amenzi care nu depășesc 10 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii în cauză.

301 În schimb, în Regulamentul nr. 139/2004, încălcarea obligației de notificare prevăzută la articolul 4 nu mai figurează la articolul 14 alineatul (1), ci la articolul 14 alineatul (2) din același regulament, ceea ce implică faptul că limitele de pedeapsă pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din acest regulament sunt în prezent identice și corespund posibilității de a impune amenzi care nu depășesc 10 % din cifra totală de afaceri a întreprinderilor în cauză.

302 Deși articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede o obligație de a face (a notifica o concentrare înainte de punerea sa în aplicare), iar articolul 7 alineatul (1) din același regulament prevede o obligație de a nu face (a nu pune în aplicare o concentrare înainte de notificarea și de

autorizarea acesteia), încălcarea obligației de a face implică în mod automat încălcarea obligației de a nu face prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, potrivit cadrului juridic actual, numai la momentul punerii în aplicare a unei concentrări se poate ști, în definitiv, dacă o întreprindere nu a notificat concentrarea înainte de punerea în aplicare a acesteia.

303 În consecință, în momentul în care o întreprindere încalcă articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 începe în mod automat. Astfel, la momentul punerii în aplicare a concentrării, întreprinderea în cauză încalcă obligația de a notifica concentrarea înainte de punerea sa în aplicare, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, și interdicția corespunzătoare de a pune în aplicare o concentrare înainte de notificare, prevăzută la articolul 7 alineatul (1) prima ipoteză din Regulamentul nr. 139/2004. În același timp, aceasta încalcă interdicția de a pune în aplicare o concentrare înainte de autorizare, prevăzută la articolul 7 alineatul (1) a doua ipoteză din Regulamentul nr. 139/2004, întrucât o concentrare care nu a fost notificată nu poate fi declarată compatibilă cu piața internă.

304 În acest cadru, trebuie arătat că nu se contestă, în speță, faptul că încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 constituie o încălcare instantanee. Totuși, încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare continuă care durează atât timp cât operațiunea nu este declarată compatibilă cu piața internă de către Comisie, astfel cum a constatat Comisia la punctele 128, 165 și 166 din decizia atacată [a se vedea, în ceea ce privește articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89, Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 212].

305 În speță, Comisia a arătat, la punctul 127 din decizia atacată, că comportamentul care a dus la încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și la încălcarea articolului 7 alineatul (1) din același regulament era unul și același comportament, respectiv punerea în aplicare a unei concentrări de dimensiune comunitară înainte de notificarea și de autorizarea acesteia. Ca răspuns la o întrebare scrisă adresată în această privință de Tribunal, Comisia a confirmat că nu contestă că faptele care au dus la încălcarea acestor două dispoziții erau identice în speță.

306 Trebuie constatat caracterul neobișnuit al cadrului juridic actual, prin faptul că există două articole în Regulamentul nr. 139/2004 a căror încălcare este pasibilă de amendă în aceleași limite de pedeapsă, însă pentru care o încălcare a primului implică în mod necesar o încălcare a celui de al doilea. Trebuie totuși arătat că este vorba despre cadrul juridic pe care Comisia a trebuit să îl aplice și că reclamanta nu invocă o excepție de nelegalitate în ceea ce privește anumite dispoziții ale Regulamentului nr. 139/2004.

2. Cu privire la aplicabilitatea în speță a principiului ne bis in idem

307 Potrivit unei jurisprudențe constante, principiul *ne bis in idem* trebuie respectat în cadrul procedurilor care au drept scop aplicarea de amenzi în materia dreptului concurenței. Acest principiu interzice, în domeniul concurenței, ca o întreprindere să fie condamnată sau urmărită din nou pentru un comportament anticoncurențial pentru care a fost sancționată sau cu privire la care a fost declarată ca nefiind răspunzătoare printr-o decizie anterioară care nu mai poate fi atacată (a se vedea Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții, C-17/10, EU:C:2012:72, punctul 94 și jurisprudența citată).

308 Curtea a considerat, în cauzele din domeniul dreptului concurenței, că aplicarea principiului *ne bis in idem* este supusă unei triple condiții, de identitate a faptelor, de unitate de făptuitor și de unitate a interesului legal protejat (a se vedea Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții, C-17/10, EU:C:2012:72, punctul 97 și jurisprudența citată).

309 Reiese din jurisprudența citată la punctul 307 de mai sus că principiul *ne bis in idem* are două aspecte. Acesta interzice atât ca o întreprindere să fie „urmărită” din nou, cât și ca aceasta să fie „condamnată” din nou. Totuși, potrivit formulării reluate la punctul 307 de mai sus, cele două aspecte presupun că întreprinderea în cauză a fost sancționată sau declarată ca nefiind răspunzătoare „printr-o decizie anterioară care nu mai poate fi atacată”.

310 Trebuie amintit, în plus, că articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene are următorul cuprins:

„Nimeni nu poate fi judecat sau condamnat pentru o infracțiune pentru care a fost deja achitat sau condamnat în cadrul Uniunii, prin hotărâre judecătorească definitivă, în conformitate cu legea.”

311 Acest articol cuprinde de asemenea două aspecte, și anume interdicția unei duble judecări și cea a unei duble sancționări (judecat sau condamnat). Trebuie arătat, în plus, că acest articol menționează în mod clar o hotărâre „definitivă”, fără a face o diferență între cele două aspecte. În plus, acesta menționează că persoana în cauză a fost „deja” achitată sau condamnată printr-o hotărâre, ceea ce confirmă că trebuie să fie vorba despre o hotărâre anterioară.

312 Desigur, principiul *ne bis in idem* se aplică în procedurile care au drept scop aplicarea unor amenzi în domeniul dreptului concurenței, și aceasta independent de calificarea acestor amenzi ca fiind sau nu de natură penală. În plus, în domeniul dreptului concurenței, în care amenzile sunt aplicate de Comisie, existența unei „hotărâri” de impunere a unei amenzi nu este necesară. Astfel cum indică formularea reprodusă la punctul 307 de mai sus, este suficient să existe o „decizie” anterioară care nu mai poate fi atacată. Astfel, simpla existență a unei decizii a Comisiei de impunere a unei amenzi, care nu a fost contestată în termen și care nu mai poate fi, așadar, atacată, este suficientă pentru ca principiul *ne bis in idem* să poată fi aplicat. Totuși, elementul „definitivă” care reiese din articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale se aplică de asemenea în dreptul concurenței, astfel cum reiese din formularea „decizie anterioară care nu mai poate fi atacată”.

313 În continuare, articolul 4 alineatul 1 din Protocolul nr. 7 la CEDO are următorul cuprins:

„Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.”

314 Această dispoziție cuprinde de asemenea două aspecte, și anume interdicția unei duble urmăriri și a unei duble sancționări (urmărit sau pedepsit), și presupune de asemenea existența unei „hotărâri” definitive. În plus, aceasta menționează că persoana în cauză a fost „deja” achitată sau condamnată printr-o hotărâre, ceea ce confirmă că trebuie să fie vorba despre o hotărâre anterioară.

315 Modul de redactare a acestor dispoziții nu acoperă, așadar, o situație în care o autoritate impune două sancțiuni printr-o singură decizie, cum este cazul în speță.

316 Acest fapt este conform cu rațiunea de a fi a principiului *ne bis in idem*. Astfel, potrivit acestui principiu, atunci când autorul încălcării este urmărit și condamnat, acesta trebuie să știe că, prin executarea pedepsei, și-a ispășit vina și nu mai trebuie să se teamă de o nouă sancțiune (Concluziile avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer prezentate în cauzele Gözütok și Brügge, C-187/01 și C-385/01, EU:C:2002:516, punctul 49).

317 Impunerea a două sancțiuni printr-o singură decizie nu este contrară acestui obiectiv. Astfel, după cum a arătat Comisia drept răspuns la o întrebare scrisă adresată părților cu privire la acest aspect, atunci când două sancțiuni sunt impuse printr-o singură decizie, persoana în cauză poate merge mai departe știind că nu va fi sancționată din nou pentru aceeași încălcare.

318 Desigur, este adevărat că, în cererea introductivă, reclamanta nu a invocat în mod explicit principiul *ne bis in idem*, ci principiul *nemo debet bis puniri pro uno delicto*. Reclamanta a confirmat totuși, ca răspuns la o întrebare scrisă adresată de Tribunal cu privire la acest aspect, că principiul pe care l-a invocat corespundea celui de al doilea aspect al principiului *ne bis in idem*, și anume interdicția unei duble sancționări, și că nu invoca un principiu diferit de principiul *ne bis in idem*. Comisia a confirmat de asemenea, ca răspuns la întrebările scrise adresate de Tribunal, că principiul *nemo debet bis puniri pro uno delicto* corespundea celui de al doilea aspect al principiului *ne bis in idem*.

319 Trebuie să se constate că principiul *ne bis in idem* nu se aplică în speță, întrucât sancțiunile au fost impuse de aceeași autoritate printr-o singură decizie.

320 Acest rezultat nu este repus în discuție nici de argumentele reclamantei, nici de jurisprudența instanțelor Uniunii sau a Curții Europene a Drepturilor Omului.

321 Reclamanta a afirmat, ca răspuns la întrebările scrise adresate de Tribunal, că jurisprudența consacrată a instanțelor Uniunii în domeniul dreptului concurenței conține mai multe exemple în care principiul *ne bis in idem* a fost aplicat atunci când au fost impuse mai multe amenzi printr-o singură decizie.

322 În această privință, în primul rând, reclamanta se întemeiază pe Hotărârea din 21 iulie 2011, Beneo-Orafti (C-150/10, EU:C:2011:507). Aceasta afirmă că reiese din cuprinsul punctului 68 din această hotărâre că Curtea a aplicat principiul *ne bis in idem* examinând chestiunea dacă principiul *ne bis in idem* se opunea unei aplicări cumulate a măsurilor prevăzute la articolul 26 alineatul (1) și la articolul 27 din Regulamentul nr. 968/2006 al Comisiei din 27 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 320/2006 al Consiliului de instituire a unui regim temporar de restructurare a industriei zahărului în Comunitatea Europeană (JO 2006, L 176, p. 32, Ediție specială, 03/vol. 73, p. 52).

323 Cu toate acestea, trebuie arătat că, în această cauză, Curtea a constatat că principiul *ne bis in idem* nu se putea aplica, întrucât numai una dintre cele trei măsuri în discuție în această cauză putea fi calificată drept sancțiune (Hotărârea din 21 iulie 2011, Beneo-Orafti, C-150/10, EU:C:2011:507, punctul 74). Întrucât Curtea a respins aplicabilitatea principiului *ne bis in idem* pentru un alt motiv, aceasta pur și simplu nu s-a pronunțat cu privire la aspectul dacă acest principiu se aplică într-o situație în care sunt impuse mai multe sancțiuni printr-o singură decizie sau în care este impusă o a doua sancțiune în condițiile în care decizia prin care este impusă prima sancțiune nu a rămas încă definitivă.

324 În măsura în care reclamanta se întemeiază pe Concluziile avocatului general Bot prezentate în cauza Beneo-Orafti (C-150/10, EU:C:2011:164), este suficient să se constate că Curtea nu a urmat aceste concluzii în ceea ce privește aplicabilitatea principiului *ne bis in idem*.

325 În al doilea rând, reclamanta invocă Hotărârea din 13 decembrie 2006, FNCBV și alții/Comisia (T-217/03 și T-245/03, EU:T:2006:391). Reclamantele din cauza în care s-a pronunțat această hotărâre au arătat că Comisia încălcase principiul *ne bis in idem* impunând, printr-o singură decizie, amenzi mai multor asociații ai căror membri erau în parte aceiași. Potrivit acestor reclamante, acestor membri le-ar fi fost aplicate, așadar, în mod indirect, mai multe amenzi.

326 Tribunalul s-a limitat la a constata, la punctul 344 din Hotărârea din 13 decembrie 2006, FNCBV și alții/Comisia (T-217/03 și T-245/03, EU:T:2006:391), că identitatea autorilor încălcării nu era cunoscută, în măsura în care decizia atacată nu sancționa de mai multe ori aceleași entități sau aceleași persoane pentru aceleași fapte, astfel încât nu se adusese atingere principiului *ne bis in idem*. Prin urmare, acesta nu s-a pronunțat cu privire a aspectul dacă principiul *ne bis in idem* poate fi aplicat în cazurile în care au fost impuse mai multe sancțiuni printr-o singură decizie.

327 În hotărârea privind recursul împotriva acestei din urmă hotărâri, și anume Hotărârea din 18 decembrie 2008, Coop de France bétail et viande și alții/Comisia (C-101/07 P și C-110/07 P, EU:C:2008:741, punctul 130), care este de asemenea citată de reclamantă, Curtea s-a limitat să confirme abordarea Tribunalului.

328 În al treilea rând, reclamanta se întemeiază pe Hotărârea din 5 octombrie 2011, Transcatab/Comisia (T-39/06, EU:T:2011:562). În această hotărâre, Tribunalul a concluzionat că nu s-a adus atingere principiului *ne bis in idem*, întrucât nu exista nici o identitate a faptelor, nici a făptuitorilor (a se vedea punctele 255-259 din această hotărâre). Tribunalul nu s-a pronunțat cu privire la aspectul dacă principiul *ne bis in idem* se aplică într-o situație în care au fost impuse mai multe amenzi printr-o singură decizie.

329 În sfârșit, reclamanta se întemeiază pe Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții (C-17/10, EU:C:2012:72). Ea arată că, în această hotărâre, principiul *ne bis in idem* a fost aplicat unei decizii a Comisiei din 24 ianuarie 2007, care nu era încă definitivă, cel puțin în ceea ce privește Toshiba și alți destinatari principali ai acestei decizii, chiar la 14 februarie 2012, data pronunțării hotărârii Curții.

330 Cu toate acestea, trebuie arătat că, în Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții (C-17/10, EU:C:2012:72, punctele 98-103), Curtea a respins aplicabilitatea principiului *ne bis in idem* pentru un alt motiv, și anume lipsa identității faptelor.

331 În plus, reclamanta afirmă că, în Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții (C-17/10, EU:C:2012:72), Curtea a aplicat principiul *ne bis in idem* începând de la „adoptarea deciziei [Comisiei]”. Trebuie să se constate că, desigur, este adevărat că, la punctul 103 din această hotărâre, Curtea menționează o „decizie a Comisiei anterioară adoptării deciziei respectivei autorități naționale de concurență”, iar nu o decizie „rămasă definitivă” anterior acestei date. Totuși, la punctul 94 din această hotărâre, Curtea arată în mod clar că principiul *ne bis in idem* interzice „ca o întreprindere să fie condamnată sau urmărită din nou pentru un comportament anticoncurențial pentru care a fost sancționată sau cu privire la care a fost declarată ca nefiind răspunzătoare printr-o decizie anterioară care nu mai poate fi atacată”. Prin urmare, reiese cu claritate din această hotărâre că principiul *ne bis in idem* nu se aplică în lipsa unei decizii anterioare definitive.

332 Trebuie să se constate că reclamanta nu identifică nicio hotărâre a instanțelor Uniunii în care o încălcare a principiului *ne bis in idem* ar fi fost constatată într-o situație în care au fost impuse mai multe sancțiuni printr-o singură decizie sau în care a fost impusă o a doua sancțiune înainte ca decizia prin care a fost impusă prima sancțiune să rămână definitivă.

333 În ceea ce privește jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, reiese cu claritate din aceasta că principiul *ne bis in idem* nu se aplică într-o situație în care au fost impuse mai multe sancțiuni printr-o singură decizie.

334 Astfel, reiese din Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 7 decembrie 2006, Hauser-Sporn împotriva Austriei (CE:ECHR:2006:1207JUD003730103), că simplul fapt că un act constituie mai mult de o încălcare nu este contrar articolului 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO. Potrivit aceleiași hotărâri, numai în ipoteza în care mai multe încălcări întemeiate pe aceleași fapte sunt urmărite consecutiv, una după decizia definitivă privind o alta, este necesar să se examineze, potrivit Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă încălcările conțin aceleași elemente esențiale.

335 Pe de altă parte, în Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 februarie 2015, Boman împotriva Finlandei (CE:ECHR:2015:0217JUD004160411), aceasta a arătat că:

„Articolul 4 din Protocolul nr. 7 [la CEDO] urmărește să interzică ca procedurile penale care au dus la o decizie «definitivă» să fie inițiate din nou.

[…]

Deciziile care pot face obiectul unei căi de atac ordinare sunt excluse din domeniul de aplicare al garanției prevăzute la articolul 4 din Protocolul nr. 7 [la CEDO] atât timp cât termenul de introducere a unei astfel de căi de atac nu a expirat."

336 Reclamanta a admis, ca răspuns la întrebările scrise adresate de Tribunal, că, în cazul unor sancțiuni succesive, Curtea Europeană a Drepturilor Omului aplica principiul *ne bis in idem* în cazul în care decizia prin care a fost impusă prima acțiune rămăsese definitivă.

337 Aceasta afirmă totuși că jurisprudența instanțelor Uniunii oferă o protecție mai extinsă împotriva dublei pedepse, aplicând acest principiu începând de la adoptarea unei decizii, chiar dacă aceasta nu a rămas încă definitivă.

338 Acest argument nu poate fi reținut. Astfel, reiese cu claritate din jurisprudența citată la punctul 307 de mai sus că principiul *ne bis in idem* „interzice, în domeniul concurenței, ca o întreprindere să fie condamnată sau urmărită din nou pentru un comportament anticoncurențial pentru care a fost sancționată sau cu privire la care a fost declarată ca nefiind răspunzătoare printr-o decizie anterioară care nu mai poate fi atacată". Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 322-332 de mai sus, acest principiu nu este repus în discuție de jurisprudența pe care se întemeiază reclamanta.

339 În sfârșit, trebuie să se observe că, în cererea introductivă, reclamanta a menționat de asemenea principiul deducerii (Anrechnungsprinzip). Ca răspuns la întrebările scrise adresate de Tribunal, reclamanta a precizat că al treilea motiv era întemeiat pe o încălcare a principiului *ne bis in idem* și că principiul deducerii constituia un principiu distinct, însă legat de principiul *ne bis in idem*, iar principiul deducerii a fost aplicat în cazuri în care principiul *ne bis in idem* nu era aplicabil pe deplin. Reclamanta a precizat în plus că, în opinia sa, nu era necesar ca principiul deducerii să fie aplicat în speță, întrucât ar fi aplicabil principiul *ne bis in idem*. Aceasta susține că, în orice caz, chiar dacă Tribunalul ar considera că există motive pentru a aplica principiul deducerii în speță, rezultatul ar trebui să fie fără nicio îndoială același, și anume că cuantumul primei amenzi ar trebui să fie dedus din cuantumul celei de a doua.

340 Trebuie arătat că principiul deducerii a fost discutat, în domeniul dreptului concurenței, în situații referitoare la amenzi aplicate într-un stat membru sau într-un stat terț.

341 În Hotărârea din 13 februarie 1969, Wilhelm și alții (14/68, EU:C:1969:4), care a fost pronunțată într-un moment în care Regulamentul nr. 1/2003 nu era încă în vigoare (a se vedea, în ceea ce privește situația ulterioară creării rețelei europene de concurență, Hotărârea din 13 iulie 2011, ThyssenKrupp Liften Ascenseurs/Comisia, T-144/07, T-147/07-T-150/07 și T-154/07, EU:T:2011:364, punctul 187), Curtea a declarat următoarele. Autoritățile de concurență din statele membre pot, în principiu, să intervină împotriva unei înțelegeri, în aplicarea legislației lor interne, chiar și atunci când o procedură paralelă privind această înțelegere este pendinte în fața Comisiei. Aceasta a arătat de asemenea, la punctul 11 din această hotărâre, că, deși există posibilitatea ca două proceduri să conducă la un cumul de sancțiuni, o exigență generală de echitate impune să se ia în considerare orice „decizie represivă anterioară" în stabilirea unei eventuale sancțiuni (a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 6 aprilie 1995, Sotralentz/Comisia, T-149/89, EU:T:1995:69, punctul 29). Curtea a arătat, în plus, la punctul 3 din Hotărârea din 14 decembrie 1972, Boehringer Mannheim/Comisia (7/72, EU:C:1972:125), că, la stabilirea cuantumului unei amenzi, Comisia era obligată să țină seama de sancțiuni care ar fi fost „deja" suportate de aceeași întreprindere pentru aceeași faptă, atunci când era vorba despre sancțiuni impuse pentru încălcarea dreptului înțelegerilor dintr-un stat membru.

342 Este vorba, așadar, despre un principiu care se aplică atunci când există o „decizie represivă anterioară" sau, cu alte cuvinte, în cazul sancțiunilor pentru încălcări ale dreptului înțelegerilor al unui stat membru care au fost „deja" suportate de aceeași întreprindere pentru aceeași faptă, iar nu în cadrul

impunerii a două amenzi de către aceeași autoritate printr-o singură decizie. Este, de altfel, foarte adecvat ca aceste tipuri de situații să fie tratate în mod diferit. Astfel, atunci când Comisia și autoritatea unui stat membru impun sancțiuni pentru aceeași înțelegere, există un risc ca fiecare amendă, considerată separat, să fie proporțională, însă ca cele două amenzi, luate împreună, să fie disproporționate în cazul în care existența primei amenzi nu este luată în considerare la stabilirea celei de a doua amenzi. Totuși, în cazul stabilirii mai multor amenzi printr-o singură decizie, Comisia se poate asigura că aceste amenzi, luate împreună, sunt proporționale, iar Tribunalul poate examina de asemenea acest aspect.

343 În sfârșit, reclamanta a arătat, ca răspuns la întrebările scrise adresate de Tribunal, că, în raport cu principiile egalității de tratament și proporționalității, impunerea unei duble pedepse pentru același comportament era tot atât de injustă în proceduri paralele precum în proceduri succesive. Acest argument nu poate fi reținut. Astfel, în situația impunerii a două sancțiuni de către aceeași autoritate printr-o singură decizie, aceasta din urmă se poate asigura că sancțiunile, luate împreună, sunt proporționale, iar instanța poate verifica de asemenea proporționalitatea sancțiunilor, luate împreună (a se vedea punctul 342 de mai sus). Impunerea a două sancțiuni pentru același comportament, de către aceeași autoritate printr-o singură decizie, nu poate fi, așadar, considerată, ca atare, ca fiind contrară principiilor egalității de tratament și proporționalității.

344 Având în vedere tot ceea ce precedă, principiul *ne bis in idem* și principiul deducerii nu se aplică într-o situație în care mai multe sancțiuni sunt impuse printr-o singură decizie, chiar dacă aceste sancțiuni sunt impuse pentru aceleași fapte. În realitate, atunci când același comportament încalcă mai multe dispoziții pasibile de amendă, aspectul dacă pot fi impuse mai multe amenzi printr-o singură decizie nu intră sub incidența principiului *ne bis in idem*, ci a principiilor care reglementează concursul de infracțiuni (a se vedea, în ceea ce privește problemele legate de concursul de infracțiuni, punctele 345-373 de mai jos).

3. Cu privire la argumentele reclamantei privind concursul de infracțiuni

345 Reclamanta arată că, potrivit dreptului internațional și dreptului german, principiul „conflictului aparent” sau al „falsului conflict” (unechte Konkurrenz) înseamnă că, atunci când un act pare să intre sub incidența a două dispoziții legale, dispoziția aplicabilă în principal exclude toate celelalte dispoziții în temeiul principiilor subsidiarității, consumului sau specialității și că numeroase alte state membre aplică principiul conflictului aparent sub o formă sau alta. Potrivit acesteia, un anumit număr de state membre nu au recurs în mod explicit la noțiunea de conflict aparent sau de fals conflict, însă interzic de asemenea impunerea unei duble sancțiuni pentru o încălcare mai gravă și o încălcare mai puțin gravă inclusă în prima.

346 În ceea ce privește dispozițiile în discuție în speță, reclamanta arată, mai specific, că încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este încălcarea cea mai specifică, în timp ce încălcarea articolului 7 alineatul (1) din același regulament este încălcarea cea mai generală, astfel încât încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 include încălcarea articolului 7 alineatul (1) din același regulament sau împiedică, cel puțin, Comisia să impună o amendă distinctă pentru aceasta.

347 Comisia contestă argumentele reclamantei.

348 Trebuie constatat că, în dreptul Uniunii în materie de concurență, nu există norme specifice privind concursul de infracțiuni. Prin urmare, trebuie examinate argumentele reclamantei întemeiate pe principiile dreptului internațional și pe ordinile juridice ale statelor membre.

349 Trebuie amintit că, potrivit argumentației reclamantei (a se vedea punctul 345 de mai sus), „dispoziția aplicabilă în principal” exclude toate celelalte dispoziții.

350 În această privință, Comisia subliniază în mod întemeiat că legiuitorul nu a stabilit că o încălcare este mai gravă decât alta, ambele fiind supuse aceluiași plafon maxim, în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004. Prin urmare, nu este necesar ca una dintre aceste dispoziții să fie considerată „aplicabilă în principal”.

351 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia încălcarea articolului 4 alineatul (1) este încălcarea cea mai specifică, care include încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie arătate, în plus, următoarele.

352 Trebuie amintit că încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare instantanee, în timp ce încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare continuă, al cărei punct de pornire este în același moment în care este săvârșită încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea punctul 304 de mai sus).

353 Pe de altă parte, trebuie arătat că, potrivit articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 2988/74 al Consiliului din 26 noiembrie 1974 privind termenele de prescripție a acțiunilor și a aplicării sancțiunilor conform normelor Comunității Economice Europene privind transporturile și concurența (JO 1974, L 319, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 1, p. 78), termenul de prescripție este de trei ani în cazul încălcării dispozițiilor care reglementează notificările trimise de întreprinderi. În consecință, termenul de prescripție este de trei ani pentru încălcările articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. În schimb, pentru încălcările articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, conform articolului 1 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 2988/74, termenul de prescripție este de cinci ani (a se vedea prin analogie Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 209).

354 A urma raționamentul reclamantei ar avea drept consecință faptul că o întreprindere care încalcă atât obligația de notificare, cât și interdicția de a pune în aplicare o concentrare înainte de autorizarea acesteia ar fi avantajată în raport cu o întreprindere care încalcă numai interdicția de a pune în aplicare o concentrare înainte de autorizarea acesteia.

355 Astfel, o întreprindere care notifică o concentrare înainte de punerea în aplicare a acesteia, însă care o pune în aplicare înainte să fi obținut autorizarea în vederea acesteia, este pasibilă de amenzi în temeiul articolului 14 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 139/2004 coroborat cu articolul 7 alineatul (1) din același regulament. Prin urmare, aceasta poate fi sancționată pentru o încălcare continuă, care durează atât timp cât operațiunea nu este declarată compatibilă cu piața internă de către Comisie, și pentru care este aplicabil un termen de prescripție de cinci ani.

356 În cazul în care această întreprindere nici măcar nu ar fi notificat concentrarea înainte de punerea în aplicare a acesteia, Comisia, potrivit raționamentului urmat de reclamantă, ar putea numai să impună o amendă în temeiul articolului 14 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 139/2004 coroborat cu articolul 4 alineatul (1) din același regulament. Prin urmare, întreprinderea ar putea fi sancționată numai pentru o încălcare instantanee, pentru care se aplică un termen de prescripție de doar trei ani. Aceasta ar însemna că o întreprindere ar fi avantajată atunci când încalcă, pe lângă interdicția de a pune în aplicare o concentrare înainte de autorizarea sa, obligația de notificare a acesteia.

357 Totuși, este exclus ca Regulamentul nr. 139/2004 să fie interpretat într-un mod care ar conduce la un asemenea rezultat aberant.

358 Argumentul reclamantei potrivit căruia încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este încălcarea cea mai specifică, care include încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, nu poate fi, așadar, reținut.

359 Acest rezultat nu este repus în discuție de argumentele reclamantei, invocate în ședință, care urmăreau să repună în discuție faptul că încălcările articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 sunt supuse unui termen de prescripție de doar trei ani. Astfel, potrivit modului foarte clar de redactare a articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 2988/74, termenul de prescripție este de trei ani în cazul încălcării dispozițiilor care reglementează notificările trimise de întreprinderi.

360 Împrejurarea, subliniată de reclamantă, potrivit căreia legiuitorul a majorat plafonul maxim al amenzilor prevăzut pentru încălcarea obligației de notificare, prevăzând la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 un plafon maxim de 10 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii în cauză, în raport cu un plafon maxim de 50 000 ECU, care era prevăzut la articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 4064/89 (a se vedea punctul 300 de mai sus), nu este de natură să modifice termenul de prescripție, care este reglementat tot la articolul 1 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 2988/74.

361 În orice caz, chiar presupunând că termenul de prescripție pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și cel pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din același regulament sunt identice, aceasta nu ar repune în discuție împrejurarea, de altfel necontestată de reclamantă, potrivit căreia încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare instantanee, în timp ce încălcarea articolului 7 alineatul (1) din regulamentul menționat este o încălcare continuă. Chiar și în această ipoteză, faptul de a considera încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 ca fiind încălcarea cea mai specifică, care include încălcarea articolului 7 alineatul (1) din același regulament, ar avea, așadar, drept consecință faptul că o întreprindere ar fi avantajată atunci când încalcă, pe lângă interdicția de a pune în aplicare o concentrare înainte de autorizarea sa, obligația de notificare a acesteia. Astfel, dacă ar fi urmat raționamentul reclamantei, o întreprindere care încalcă numai interdicția de a pune în aplicare o concentrare înainte de a fi obținut autorizarea ar putea fi sancționată pentru o încălcare continuă, care durează atât timp cât operațiunea nu a fost declarată compatibilă cu piața internă, în timp ce o întreprindere care încalcă de asemenea obligația de notificare a concentrării înainte de realizarea acesteia ar putea fi sancționată numai pentru o încălcare instantanee. Această din urmă întreprindere ar fi, așadar, avantajată în raport cu prima, pe de o parte, în ceea ce privește durata încălcării și, pe de altă parte, în ceea ce privește punctul de pornire al termenului de prescripție. Argumentul reclamantei nu poate fi, așadar, reținut.

362 Prin urmare, trebuie să se constate că Comisia a sancționat în mod întemeiat reclamanta pentru încălcarea celor două dispoziții.

363 Acest rezultat nu este repus în discuție de celelalte argumente invocate de reclamantă.

364 Reclamanta afirmă că „jurisprudența constantă a instanțelor internaționale interzice dubla sancționare a unei persoane pentru încălcarea unei dispoziții care nu poate fi încălcată fără a încălca o altă dispoziție”. Ea citează, în această privință, hotărârile Tribunalului Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (denumit în continuare „TPII”) și ale Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda.

365 Reclamanta se întemeiază în special pe Hotărârea TPII, Procurorul împotriva Vidoje Blagojević & Dragan Jokić, cauza nr. IT-02-60-T, 17 ianuarie 2005, punctul 799, în care se statuează:

„[N]u pot fi pronunțate mai multe declarații de vinovăție în temeiul unor dispoziții diferite din Statut, însă ca urmare a aceluiași comportament, decât dacă fiecare dintre aceste dispoziții presupune un element în mod clar diferit, care lipsește în cealaltă. […] Încălcarea cea mai specifică o include pe cea care este mai puțin specifică, întrucât săvârșirea celei dintâi implică în mod necesar că cea de a doua a fost de asemenea săvârșită.”

366 Rezultă din Hotărârea TPII, Procurorul împotriva Dragoljub Kunarac, Radomir Kovač și Zoran Vuković, cauza nr. IT-96-23 & IT-96-23/1-A, 12 iunie 2002, punctul 168, că această abordare este inspirată în mare măsură de Hotărârea Supreme Court of the United States (Curtea Supremă a Statelor Unite) în cauza Blockburger v. United States, 284 U.S. 299 (1932).

367 Trebuie arătat, în plus, că în Hotărârea Alfred Musema împotriva Procurorului, cauza nr. ICTR-96-13-A, 16 noiembrie 2001, punctul 360, Tribunalul Penal Internațional pentru Rwanda a constatat că abordările naționale privind problema condamnărilor multiple în temeiul acelorași fapte erau diferite.

368 Trebuie arătat că simplul fapt că TPII aplică, în cazul hotărârilor sale care impun sancțiuni penale, un anumit criteriu de examinare care își are originea în dreptul Statelor Unite nu implică nicidecum că Comisia sau instanțele Uniunii sunt obligate să aplice același criteriu. Trebuie subliniat că TPII nu examinează conformitatea cu drepturile fundamentale a deciziilor adoptate sau a hotărârilor pronunțate la nivel național. Acesta se limitează la a enunța, în ceea ce privește sancțiunile penale pe care le impune, principii pe care le aplică în cazul în care același act încalcă mai multe dispoziții penale. Prin urmare, TPII a stabilit pur și simplu, în ceea ce privește propriile hotărâri, abordarea pe care a considerat-o ca fiind cea mai adecvată. Aceasta nu implică nicidecum că TPII a enunțat un principiu general al dreptului internațional pe care toate statele Uniunii ar trebui să îl urmeze. Aceeași este situația în ceea ce privește jurisprudența Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda.

369 Prin urmare, argumentele reclamantei întemeiate pe jurisprudența TPII și a Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda trebuie respinse.

370 Reclamanta afirmă, în plus, că însuși obiectivul principiului *ne bis in idem* este „de a împiedica cumulul de sancțiuni pentru un comportament care, precum în speță, încalcă simultan dispoziții juridice distincte”.

371 În această privință, trebuie amintit că nu este vorba despre un aspect care intră sub incidența principiului *ne bis in idem*. În plus, normele privind concursul de infracțiuni nu interzic în mod general ca o întreprindere să fie sancționată pentru încălcarea mai multor dispoziții juridice distincte, chiar dacă aceste dispoziții au fost încălcate prin același comportament.

372 Reclamanta se limitează la a face referire la principiul „conflictului aparent” sau al „falsului conflict”, care înseamnă că, atunci când un act pare să intre sub incidența a două dispoziții legale, dispoziția aplicabilă în principal exclude toate celelalte dispoziții (a se vedea punctul 345 de mai sus). Aplicarea acestui principiu presupune totuși că există o „dispoziție aplicabilă în principal”. Dacă nu există o astfel de dispoziție, cum este cazul în speță, încălcarea simultană a unor dispoziții juridice distincte constituie un concurs ideal de infracțiuni.

373 Dat fiind că, în speță, nu există o dispoziție aplicabilă în principal, argumentația reclamantei trebuie respinsă.

374 Din tot ceea ce precedă rezultă că al treilea motiv trebuie respins.

D. Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt săvârșită prin impunerea unor amenzi reclamantei

375 Al patrulea motiv este structurat în jurul a două aspecte, întemeiate, primul, pe încălcarea principiilor securității juridice și *nullum crimen, nulla poena sine lege* și, al doilea, pe încălcarea principiului general al egalității de tratament.

1. Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor securității juridice și nullum crimen, nulla poena sine lege

376 Reclamanta arată că impunerea unei amenzi în speță încalcă articolul 49 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale și articolul 7 alineatul (1) din CEDO, care prevăd că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele pentru acestea. În opinia sa, interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, astfel cum a fost efectuată în decizia atacată, implică utilizarea unor noțiuni atât de largi și a unor criterii atât de vagi, încât dispoziția penală în discuție nu ar avea calitatea impusă de CEDO în termeni de claritate și de previzibilitate a efectelor sale.

377 Trebuie amintit mai întâi că, potrivit jurisprudenței, principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) impune ca legea să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele pentru acestea. Această condiție este îndeplinită atunci când justițiabilul poate ști, pornind de la textul dispoziției pertinente și, la nevoie, cu ajutorul interpretării care este dată acestuia de instanțe, care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea sa penală (a se vedea Hotărârea din 22 octombrie 2015, AC-Treuhand/Comisia, C-194/14 P, EU:C:2015:717, punctul 40 și jurisprudența citată).

378 De asemenea, rezultă din jurisprudență că principiul legalității se aplică atât normelor cu caracter penal, cât și instrumentelor administrative specifice care impun sau permit impunerea de sancțiuni administrative și că se aplică nu numai normelor care stabilesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, ci și celor care definesc consecințele care decurg din încălcarea primelor (a se vedea Hotărârea din 27 septembrie 2006, Jungbunzlauer/Comisia, T-43/02, EU:T:2006:270, punctul 72 și jurisprudența citată).

379 În speță, trebuie amintit că reclamantei i-a fost aplicată o amendă în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004, pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea punctul 199 de mai sus). Modul de redactare a acestor dispoziții este clar. Niciuna dintre aceste dispoziții nu conține noțiuni largi și nici criterii vagi.

380 Reclamanta invocă, în esență, lipsa de claritate a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, care prevede o excepție.

381 În această privință, trebuie arătat că, chiar presupunând că cerința clarității care rezultă din principiul legalității pedepselor se aplică unor dispoziții care prevăd o excepție de la o interdicție a cărei încălcare este pasibilă de amendă, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu este, potrivit modului său de redactare, aplicabil în situații precum cele în discuție în speță (a se vedea punctele 68-83 de mai sus).

382 Prin urmare, reclamanta putea ști, pornind de la textul dispozițiilor pertinente, că punerea în aplicare a achiziției din decembrie 2012 fără notificare și fără autorizare prealabile era pasibilă de amendă.

383 Dat fiind că reclamanta putea ști aceasta pornind de la textul dispozițiilor pertinente, nu era necesar ca acestea să fi făcut obiectul interpretării de către instanțe. Astfel, potrivit formulării citate la punctul 377 de mai sus, este necesar ca justițiabilul să poată ști, pornind de la textul dispoziției pertinente și, „la nevoie”, cu ajutorul interpretării care este dată acestuia de instanțe, care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea sa penală.

384 Desigur, este adevărat că *obiter dictum* din Decizia Yara/Kemira GrowHow nu corespunde unei interpretări de către instanțe și cu atât mai puțin unei „jurisprudențe constante și publicate”. În această privință, trebuie arătat că, pe lângă textul legii propriu-zise, trebuie să se țină seama de împrejurarea

dacă noțiunile neclare utilizate au fost clarificate printr-o jurisprudență constantă și publicată (a se vedea Hotărârea din 28 aprilie 2010, Amann & Söhne și Cousin Filterie/Comisia, T-446/05, EU:T:2010:165, punctul 129 și jurisprudența citată).

385 Totuși, argumentele reclamantei în această privință sunt inoperante, întrucât o clarificare de către jurisprudență nu este necesară atunci când textul dispozițiilor în discuție este clar și nu conține noțiuni neclare care necesită lămurire.

386 Trebuie amintit, în acest cadru, că reclamanta încearcă, în esență, să extindă domeniul de aplicare al noțiunii „concentrare unică” și să extindă astfel domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea punctul 203 de mai sus).

387 Principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor nu implică necesitatea de a interpreta în mod larg domeniul de aplicare al unei noțiuni care nu se regăsește în textul unei dispoziții care prevede o excepție de la o interdicție a cărei încălcare este pasibilă de amendă, pentru a extinde domeniul de aplicare al acestei excepții dincolo de modul său de redactare.

388 Existența unei încălcări și impunerea unor amenzi erau previzibile pentru reclamantă. Trebuie amintit că, în cadrul examinării celui de al doilea motiv, a fost deja constatat caracterul neglijent al comportamentului reclamantei.

389 Pe de altă parte, simplul fapt că, la momentul săvârșirii unei încălcări, instanțele Uniunii nu au avut încă ocazia de a se pronunța în mod special cu privire la un anumit comportament nu exclude, ca atare, faptul că o întreprindere trebuie, dacă este cazul, să se aștepte la posibilitatea ca comportamentul său să fie declarat incompatibil cu normele de concurență din dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 octombrie 2015, AC-Treuhand/Comisia, C-194/14 P, EU:C:2015:717, punctul 43).

390 Reiese de asemenea din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului că caracterul inedit, în special în raport cu jurisprudența, al problemei juridice ridicate nu constituie în sine o atingere adusă cerințelor de accesibilitate și de previzibilitate a legii, din moment ce soluția reținută făcea parte dintre interpretările posibile și previzibile în mod rezonabil (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 1 septembrie 2016, X și Y împotriva Franței, CE:ECHR:2016:0901JUD004815811). Reiese, în plus, din cuprinsul paragrafului 60 din aceeași hotărâre că, chiar și în cazul în care relația dintre dispozițiile în discuție într-un caz concret poate constitui o dificultate serioasă de interpretare, aceasta nu implică faptul că autoritatea competentă este incapabilă să califice juridic erorile săvârșite într-un caz concret.

391 Argumentul reclamantei potrivit căruia abordarea Comisiei în prezenta cauză era în contradicție cu abordarea urmată de aceasta în cauza în care a fost adoptată Decizia LGI/Telenet a fost deja respins la punctele 141-144 de mai sus.

392 În ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia, în lipsa unor precedente pertinente, practica consacrată a instanțelor Uniunii și a Comisiei a fost de a se abține să impună vreo amendă sau de a impune numai o amendă simbolică, trebuie arătat că nu există o practică constantă în acest sens. Desigur, există cazuri în care Comisia nu a impus nicio amendă sau a impus o amendă simbolică în lipsa precedentelor. Totuși, în alte cazuri, Comisia a impus amenzi ridicate chiar și în situații în care nu existau precedente referitoare la un comportament cu aceleași caracteristici.

393 Reiese din jurisprudență că faptul că un comportament cu aceleași caracteristici nu a fost încă examinat în decizii anterioare nu exonerează întreprinderea de răspundere (Hotărârea din 9 noiembrie 1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Comisia, 322/81, EU:C:1983:313, punctul 107, și Hotărârea din 1 iulie 2010, AstraZeneca/Comisia, T-321/05, EU:T:2010:266, punctul 901). În cauzele în care au fost pronunțate aceste hotărâri, Comisia a impus amenzi al căror cuantum nu era simbolic.

394 Prin urmare, primul aspect al celui de al patrulea motiv trebuie respins.

2. Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiului general al egalității de tratament

395 În cadrul celui de al doilea aspect al celui de al patrulea motiv, reclamanta invocă, în esență, trei cazuri anterioare și solicită același tratament. Este vorba, în primul rând, de cauza în care a fost adoptată Decizia Yara/Kemira GrowHow, în al doilea rând, de Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50), și, în al treilea rând, de Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245).

396 Astfel cum subliniază reclamanta, prezenta cauză și cauza în care a fost adoptată Decizia Yara/Kemira GrowHow privesc, ambele, achiziționarea unei participații inițiale „de pornire” de la un acționar principal al societății-țintă, care a dus la obligația de a lansa o ofertă publică. Oferta publică a fost lansată la puțin timp după realizarea achiziției inițiale, iar cumpărătorii au informat Comisia cu privire la concentrare la puțin timp după aceasta și s-au abținut de la exercitarea drepturilor de vot.

397 În cauza în care a fost adoptată Decizia Yara/Kemira GrowHow, Comisia nu a inițiat o anchetă și nu a impus amenzi. Potrivit reclamantei, nicio diferență obiectivă nu justifică tratamentul diferit al societății Yara față de reclamantă. Reclamanta invită Tribunalul să adopte abordarea urmată în Hotărârea sa din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50, punctul 487), în care a constatat că o amendă nu era justificată, deoarece Comisia nu aplicase o amendă într-o decizie anterioară referitoare la un comportament similar.

398 În această privință, trebuie arătat că împrejurarea că Comisia nu a aplicat o amendă autorului unei încălcări a normelor de concurență nu poate împiedica, în mod individual, aplicarea unei amenzi autorului unei încălcări de aceeași natură (Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia, T-86/95, EU:T:2002:50, punctul 487). În plus, din moment ce, prin propriul comportament, o întreprindere a încălcat normele de concurență, aceasta nu poate fi exonerată de orice sancțiune pentru motivul că altor operatori nu li s-a aplicat o amendă, atunci când, precum în speță, instanța Uniunii nu este sesizată cu privire la situația acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2014, Sasol și alții/Comisia, T-541/08, EU:T:2014:628, punctul 194).

399 Trebuie arătat în plus că, în Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50), Tribunalul nu s-a limitat la a constata că Comisia nu aplicase o amendă într-o decizie anterioară referitoare la un comportament similar pentru a justifica anularea amenzii. Tribunalul a constatat, printre altele, că „tratamentul juridic care trebuia rezervat acestui tip de acord, în special ca urmare a legăturilor sale strânse cu transportul maritim, care face obiectul unei reglementări foarte specifice și excepționale în dreptul concurenței, nu avea un caracter evident și ridica, printre altele, probleme complexe de natură atât economică, cât și juridică” (Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia, T-86/95, EU:T:2002:50, punctul 484), că „numeroase elemente le-au putut determina pe reclamante să creadă că acordul în discuție era legal” (Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia, T-86/95, EU:T:2002:50, punctul 485) și că, „în Decizia 94/980, Comisia nu a aplicat amenzi companiilor parte la acest acord, în timp ce acordul în discuție nu numai că prevedea de asemenea stabilirea prețurilor segmentului terestru al transportului multimodal, dar conținea, în plus, alte încălcări grave ale normelor de concurență” (Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia, T-86/95, EU:T:2002:50, punctul 487). În ceea ce privește Decizia 94/980/CE a Comisiei din 19 octombrie 1994 privind o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CE (IV/34.446 – Trans Atlantic Agreement) (JO 1994, L 376, p. 1), Tribunalul a constatat că este vorba despre o decizie „adoptată cu foarte puțin timp înainte de decizia atacată” (Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia, T-86/95, EU:T:2002:50, punctul 487).

400 Trebuie arătat că Decizia 94/980 datează din 19 octombrie 1994 și că, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50), comunicarea privind obiecțiunile fusese notificată prin scrisoarea din 21 decembrie 1992, iar decizia atacată data din 21 decembrie 1994, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 20 și 22 din această hotărâre.

401 În consecință, operatorii din cauza în care fusese pronunțată Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50), nu avuseseră posibilitatea să ia în considerare clarificările furnizate de Comisie în Decizia 94/980 pentru a evita o încălcare a normelor de concurență. Astfel, atunci când au putut lua cunoștință de decizia Comisiei din data de 19 octombrie 1994, aceștia nu erau în măsură să își modifice în mod retroactiv comportamentul care a determinat comunicarea privind obiecțiunile notificată prin scrisoarea din 21 decembrie 1992.

402 Totuși, în speță, Decizia Yara/Kemira GrowHow data de mai mult de cinci ani în momentul în care reclamanta a încălcat articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, precum subliniază în mod întemeiat Comisia. Reclamanta ar fi putut, așadar, să ia în considerare interpretarea dată articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 de Comisie în această decizie, deși într-un *obiter dictum* și, după caz, să contacteze Comisia cu privire la interpretarea care trebuia dată acestei dispoziții.

403 Reclamanta afirmă, în această privință, că Comisia ignoră un element esențial al cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50), care ar face ca diferența temporală să devină lipsită de pertinență sau, cel puțin, nesemnificativă. Această din urmă cauză ar fi implicat o decizie de încălcare în temeiul articolului 101 TFUE, în comparație cu un simplu *obiter dictum* în Decizia Yara/Kemira GrowHow, și anume o decizie de autorizare a concentrării.

404 Acest argument al reclamantei nu poate fi reținut. Astfel, simplul fapt că Decizia 94/980 constituia o decizie de constatare a unei încălcări nu putea fi de niciun ajutor operatorilor pentru a evita încălcări pe care le săvârșiseră deja la data acestei decizii. Totuși, în speță, existența *obiter dictum* în Decizia Yara/Kemira GrowHow era susceptibilă să dea indicații cu privire la modul în care trebuia interpretat articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 și, prin urmare, să ajute reclamanta să evite săvârșirea încălcărilor în cauză.

405 Trebuie observat, în plus, că reclamanta se întemeiază, pe de o parte, pe o pretinsă practică a instanțelor Uniunii și a Comisiei care ar consta în abținerea de la a impune vreo amendă sau în impunerea doar a unei amenzi simbolice în lipsa unor precedente pertinente (a se vedea punctul 392 de mai sus) și, pe de altă parte, pe principiul egalității de tratament în raport cu o altă întreprindere căreia nu îi fusese impusă nicio amendă.

406 În cazul în care ar fi urmată logica acestui raționament, Comisia nu ar putea impune niciodată amenzi care să depășească un cuantum simbolic. Astfel, la prima decizie care privește un anumit comportament, aceasta ar fi constrânsă să nu impună amenzi care să depășească un cuantum simbolic în lipsa unor precedente pertinente. Pentru cazurile ulterioare, aceasta ar fi obligată să nu impună amenzi care să depășească un cuantum simbolic, în temeiul principiului egalității de tratament.

407 Trebuie să se considere că principiul egalității de tratament în raport cu o întreprindere căreia nu i-a fost impusă nicio amendă printr-o decizie anterioară pentru același tip de comportament poate fi, în principiu, invocat în mod util numai de operatori care nu au avut posibilitatea de a lua în considerare clarificările furnizate în decizia anterioară pentru a evita încălcarea normelor de concurență, întrucât această decizie a intervenit într-un moment în care încălcarea fusese deja săvârșită.

408 Pe de altă parte, în speță, nu existau numeroase elemente care ar fi putut incita reclamanta să creadă în legalitatea comportamentului său, contrar constatărilor Tribunalului din Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50, punctul 485).

409 Rezultă din ceea ce precedă că, în speță, nu trebuie urmată aceeași abordare precum cea urmată în Hotărârea din 28 februarie 2002, Compagnie générale maritime și alții/Comisia (T-86/95, EU:T:2002:50), și că reclamanta nu poate invoca în mod util această hotărâre pentru a-și susține argumentul întemeiat pe o pretinsă încălcare a principiului egalității de tratament.

410 În ceea ce privește Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), trebuie arătat că, în această hotărâre, Tribunalul a concluzionat că era justificat să nu fie impusă o amendă (punctul 1633 din hotărâre). Reclamanta solicită Tribunalului să adopte aceeași concluzie în prezenta cauză.

411 În Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), Tribunalul a reținut următoarele elemente care justificau neimpunerea unei amenzi:

– în primul rând, reclamantele din cauza în care a fost pronunțată această hotărâre dezvăluiseră din proprie inițiativă practicile care fuseseră reținute de Comisie ca constituind practici abuzive (punctele 1603-1610 din hotărâre);

– în al doilea rând, decizia în discuție în cauza în care a fost pronunțată această hotărâre constituia prima decizie în care Comisia apreciase în mod direct legalitatea practicilor adoptate de conferințele maritime în domeniul contractelor de servicii în raport cu normele de concurență (punctele 1611-1614 din hotărâre);

– în al treilea rând, tratamentul juridic care trebuia rezervat practicilor în cauză nu avea un caracter evident și ridica probleme complexe pe plan juridic (punctele 1615 și 1616 din hotărâre);

– în al patrulea rând, abuzul rezultat din practicile în domeniul contractelor de servicii nu constituia o formă clasică de practică abuzivă (punctele 1617-1621 din hotărâre);

– în al cincilea rând, reclamantele din cauza în care a fost pronunțată această hotărâre aveau toate motivele să creadă, în cursul procedurii administrative, că Comisia nu le-ar fi aplicat o amendă ca urmare a practicilor lor în domeniul contractelor de servicii (punctele 1622-1632 din hotărâre).

412 Trebuie analizate argumentele invocate de reclamantă în susținerea afirmației sale potrivit căreia situația aflată la originea Hotărârii din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), este comparabilă cu cea aflată la originea prezentei cauze.

413 Reclamanta afirmă în primul rând că, la fel ca reclamantele din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), a dezvăluit pretinsa încălcare din proprie inițiativă, informând imediat Comisia cu privire la operațiunea de concentrare.

414 În această privință, trebuie arătat că împrejurările din prezenta cauză nu sunt nicidecum comparabile cu cele aflate la originea Hotărârii din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245).

415 În cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), notificarea acordului în discuție avusese loc în mod voluntar. Tribunalul a constatat, în această privință, că niciuna dintre

reglementările în cauză nu prevedea un sistem de notificare obligatorie pentru acordarea unei exceptări individuale, astfel încât notificarea acordului TACA, mai exact acordul în discuție în această cauză, fusese efectuată de reclamante în mod voluntar (Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia, T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245, punctul 1606).

416 În speță, reclamanta era obligată să notifice concentrarea în discuție, care constituia o concentrare cu dimensiune comunitară, iar aceasta a considerat, de altfel, că este obligată să o notifice în temeiul articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 139/2004 coroborat cu articolul 4 din același regulament.

417 În plus, în speță, notificarea a avut loc după punerea în aplicare a concentrării, în timp ce, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), întreprinderile respective notificaseră acordul în discuție înainte de intrarea sa în vigoare. Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 34 și 37 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), acordul în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre fusese notificat la 5 iulie 1994 și a intrat în vigoare la 24 octombrie 1994.

418 În al doilea rând, reclamanta afirmă că decizia în speță constituie prima decizie în care Comisia a apreciat domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 în acest mod. Precum în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), decizia atacată ar fi, așadar, prima decizie în care Comisia a apreciat în mod direct legalitatea practicilor în discuție.

419 În această privință, trebuie arătat că, în Decizia Yara/Kemira GrowHow, Comisia se pronunțase deja, deși printr-un *obiter dictum*, cu privire la interpretarea care trebuia dată articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Prin urmare, situația din prezenta cauză nu este comparabilă cu cea aflată la originea cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245).

420 Reclamanta se întemeiază, în plus, pe punctul 1614 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245). La acest punct, Tribunalul a constatat:

„[D]eși este adevărat […] că, în comunicarea sa privind obiecțiunile în cauza TAA, aceasta a indicat părților la TAA că avea în vedere aplicarea unor amenzi pentru abuz de poziție dominantă în domeniul contractelor de servicii, trebuie observat că, în decizia sa finală, Comisia nu a constatat nicio încălcare a articolului 86 din tratat cu privire la acest aspect. În aceste împrejurări, având în vedere caracterul provizoriu al comunicării privind obiecțiunile, reclamantele au putut crede că Comisia își retrăsese obiecțiunile privind aplicarea articolului 86 din tratat în privința practicilor în domeniul contractelor de servicii.”

421 Reclamanta consideră că, prin analogie, în lipsa unei acțiuni a Comisiei în privința societății Yara, putea crede că Comisia își retrăsese obiecțiunile privind aplicarea exceptării prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

422 Totuși, aceste situații nu sunt comparabile. O comunicare privind obiecțiunile constituie doar un document pregătitor care, de altfel, nu este publicat. În cauza TAA, menționată la punctul 1614 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), Comisia adoptase, de altfel, o decizie, însă nu constatase existența unei încălcări constând într-un abuz de poziție dominantă în domeniul contractelor de servicii în această decizie. În aceste împrejurări, Tribunalul constatase că reclamantele din această cauză puteau crede că Comisia își retrăsese o parte din obiecțiuni.

423 În schimb, *obiter dictum* din Decizia Yara/Kemira GrowHow era susceptibil să dea întreprinderilor o indicație cu privire la modul în care Comisia interpreta articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Faptul că aceasta nu a inițiat o procedură împotriva societății Yara nu permite operatorilor să considere că Comisia a revenit asupra acestei interpretări. Astfel, Comisia dispune de o marjă de apreciere privind aspectul dacă o încălcare a normelor de concurență trebuie sau nu trebuie urmărită și își poate defini propriile priorități. Nu este în niciun caz permis să se concluzioneze că Comisia consideră că un comportament este legal pentru motivul că aceasta decide să nu inițieze o anchetă în această privință.

424 În continuare, reclamanta se întemeiază pe punctul 1615 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245). La acest punct, Tribunalul a arătat că „nu poate fi contestat în mod serios faptul că tratamentul juridic care trebuia rezervat practicilor conferințelor maritime privind contractele de servicii nu avea, în special ca urmare a legăturilor strânse ale acestora cu acordurile care fac obiectul exceptării pe categorii prevăzute de o reglementare foarte specifică și excepțională în dreptul concurenței, un caracter evident și ridica, printre altele, probleme complexe pe plan juridic”. Reclamanta consideră că interpretarea dată în decizia atacată exceptării prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era, de asemenea, departe de a avea un caracter evident.

425 Trebuie totuși arătat că, la punctul 1615 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), Tribunalul s-a întemeiat în special pe legăturile strânse dintre practicile în cauză și „acordurile care fac obiectul exceptării pe categorii prevăzute de o reglementare foarte specifică și excepțională în dreptul concurenței”. Era vorba, așadar, despre împrejurări foarte specifice, ceea ce nu este cazul în speță.

426 În plus, reclamanta arată că Tribunalul a constatat, la punctul 1617 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), că „abuzul rezultat din practicile în domeniul contractelor de servicii nu constitui[a] o formă clasică de practică abuzivă în sensul articolului 86 din tratat”. În opinia sa, prezenta cauză constituie, cel mult, o cauză de interpretare eronată a unei exceptări mai degrabă decât o încălcare clasică clară a obligației de statu-quo.

427 În această privință, este suficient să amintim că obligația de a notifica concentrarea în cauză și de a aștepta autorizarea acesteia înainte de a o pune în aplicare rezultă în mod clar din modul de redactare a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Faptul că reclamanta a putut interpreta în mod eronat excepția prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu o poate exonera de răspundere.

428 În sfârșit, reclamanta subliniază că Tribunalul a arătat, la punctele 1626 și 1627 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), că, „în pofida unui schimb de corespondență continuu cu părțile la TACA în cursul procedurii administrative din prezenta cauză, Comisia nu a informat părțile menționate, până la transmiterea comunicării privind obiecțiunile, că intenționa să califice practicile în cauză nu numai drept restrângeri ale concurenței în sensul articolului 85 din tratat, ci și drept abuz de poziție dominantă în sensul articolului 86 din tratat” și că „[trebuia] amintit că ansamblul amenzilor aplicate prin decizia atacată fusese aplicat pentru perioada dintre notificarea acordului TACA și transmiterea comunicării privind obiecțiunile”.

429 Reclamanta afirmă că, prin analogie, în pofida unui schimb de corespondență continuu între ea și Comisie cu privire la domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia nu a informat reclamanta, până la transmiterea deciziei de autorizare, că intenționa să califice operațiunea drept o încălcare a obligației de statu-quo. În plus, potrivit reclamantei, „ansamblul amenzilor aplicate prin [decizie] a fost aplicat pentru perioada dintre notificarea [operațiunii] și [autorizarea acesteia]”.

430 În această privință, trebuie subliniat că situația din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), nu este nicidecum comparabilă cu cea în discuție în speță.

431 Mai întâi, trebuie arătat că afirmația reclamantei potrivit căreia, prin analogie cu cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), în speță, „ansamblul amenzilor aplicate prin [decizie] a fost aplicat pentru perioada dintre notificarea [operațiunii] și [autorizarea acesteia]” este lipsită de orice temei.

432 În decizia atacată, Comisia a constatat o încălcare a articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, care fusese săvârșită la 18 decembrie 2012, și o încălcare a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, care fusese săvârșită în perioada cuprinsă între 18 decembrie 2012 și 30 septembrie 2013.

433 Primul contact al reclamantei cu Comisia, și anume cererea de alocare a unei echipe responsabile de dosarul său privind preluarea controlului exclusiv asupra Morpol, data din 21 decembrie 2012.

434 Chiar la data primului contact al reclamantei cu Comisia, încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 era, așadar, terminată, iar cea a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 începuse. Tot aceasta era, *a fortiori*, situația la data notificării formale, și anume la 9 august 2013.

435 Întrucât reclamanta a contactat Comisia numai după săvârșirea încălcărilor, aceasta nu poate solicita în niciun caz același tratament precum cel acordat reclamantelor în Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), care notificaseră în mod voluntar acordul TACA înainte de intrarea în vigoare a acestuia (a se vedea punctele 415 și 417 de mai sus).

436 Pe de altă parte, reiese din cuprinsul punctului 1620 din Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), că, în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, „abia în comunicarea privind obiecțiunile, după trei ani de examinare a practicilor în discuție, Comisia [indicase] pentru prima dată părților la TACA că intenționa să aplice articolul 86 din tratat practicilor menționate, cu toate că din corespondența schimbată în cursul procedurii administrative reie[șea] că aceasta examinase deja în detaliu aceste practici la sfârșitul anului 1994 și la începutul anului 1995” și că, „[î]n acest stadiu, Comisia nu [făcuse] totuși în niciun moment aluzie la o eventuală aplicare a articolului 86 din tratat”.

437 În speță, trebuie amintit că primul contact al reclamantei cu Comisia, și anume cererea de alocare a unei echipe responsabile de dosarul său privind preluarea controlului exclusiv asupra Morpol, data din 21 decembrie 2012. Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 21 din decizia atacată, în lipsa oricărui contact inițiat de reclamantă după depunerea cererii de alocare a unei echipe, Comisia a solicitat organizarea unei teleconferințe, care a avut loc la 25 ianuarie 2013. În timpul teleconferinței, Comisia a solicitat informații privind structura operațiunii și clarificări privind aspectul dacă era posibil ca achiziția din decembrie 2012 să îi fi conferit deja reclamantei controlul asupra Morpol.

438 Faptul că Comisia a arătat de la început un interes privind eventuala încălcare a obligației de statu-quo este confirmat de un e-mail pe care consilierul juridic al societății de avocatură F. l-a scris la 27 ianuarie 2013 reclamantei. În acest e-mail, consilierul juridic menționat a scris că, „[l]a cererea echipei responsabile de caz, am explicat pe scurt structura operațiunii” și că, „[î]n acest cadru, Comisia a manifestat un interes specific pentru derularea operațiunii în ceea ce privește punerea în aplicare a acesteia”.

439 În plus, la 12 februarie 2013, Comisia a transmis reclamantei o solicitare de informații privind eventuala preluare a controlului de fapt asupra Morpol în urma achiziției din decembrie 2012. În această solicitare de informații, Comisia a adresat, printre altele, următoarea întrebare:

„Vă rugăm să explicați, în lumina articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 139/2004], calendarul pe care îl propuneți pentru notificare. În special, vă rugăm să explicați motivele pentru care considerați că obligația de statu-quo prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din acest regulament nu se aplică achiziționării de către Marine Harvest a unei participații de 48,5 % la Morpol prin intermediul Friendmall și al Bazmonta."

440 Comisia a exprimat, așadar, la puțin timp de la primul contact inițiat de reclamantă, preocupări referitoare la o eventuală încălcare a obligației de statu-quo. Această situație nu este nicidecum comparabilă cu cea din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), în care „abia după trei ani de examinare a practicilor în discuție, Comisia [indicase] pentru prima dată părților la TACA că intenționa să aplice articolul 86 din tratat practicilor menționate" (a se vedea punctul 436 de mai sus).

441 Rezultă din ceea ce precedă că analogiile pe care reclamanta încearcă să le stabilească între prezenta cauză și cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 30 septembrie 2003, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-191/98 și T-212/98-T-214/98, EU:T:2003:245), nu pot fi admise.

442 Prin urmare, al doilea aspect al celui de al patrulea motiv trebuie de asemenea respins și, în consecință, al patrulea motiv în întregime.

E. Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt și pe lipsa motivării în ceea ce privește stabilirea nivelurilor amenzilor

443 Al cincilea motiv este structurat în jurul a cinci aspecte, întemeiate, primul, pe lipsa motivării în ceea ce privește stabilirea cuantumului amenzii, al doilea, pe o apreciere eronată a gravității încălcărilor invocate, al treilea, pe o apreciere eronată a duratei încălcării invocate, al patrulea, pe faptul că amenda este disproporționată și, al cincilea, pe faptul că decizia atacată nu admite, în mod eronat, circumstanțe atenuante.

1. Cu privire la primul aspect, întemeiat pe lipsa motivării în ceea ce privește stabilirea cuantumului amenzii

444 Reclamanta arată că motivarea deciziei atacate în ceea ce privește cuantumul amenzii se limitează la două puncte precise (punctele 206 și 207 din decizia atacată), care cuprind numai considerații generale. În opinia sa, amenda impusă este, așadar, afectată de lipsa unei motivări adecvate și trebuie anulată.

445 Comisia contestă argumentele reclamantei.

446 Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea impusă la articolul 296 al doilea paragraf TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință despre temeiurile măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul (a se vedea Hotărârea din 15 aprilie 1997, Irish Farmers Association și alții, C-22/94, EU:C:1997:187, punctul 39 și jurisprudența citată). Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse la articolul 296 al doilea paragraf TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de

redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 6 martie 2003, Interporc/Comisia, C-41/00 P, EU:C:2003:125, punctul 55 și jurisprudența citată).

447 În ceea ce privește amenzile impuse în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie amintit că, potrivit alineatului (3) al aceluiași articol, „[l]a stabilirea valorii amenzii se iau în considerare natura, gravitatea și durata încălcării”.

448 În plus, potrivit articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia poate impune amenzi care nu depășesc 10 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii în cauză în sensul articolului 5 din același regulament pentru încălcarea obligației de notificare prevăzute la articolul 4 din Regulamentul nr. 139/2004 și pentru realizarea unei concentrări prin încălcarea articolului 7 din același regulament.

449 Pe de altă parte, trebuie arătat că Comisia nu a adoptat linii directoare care să precizeze metoda de calcul care i s-ar impune în cadrul stabilirii cuantumului amenzilor în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 139/2004, ceea ce, de altfel, reclamanta admite.

450 În lipsa unor astfel de linii directoare, cadrul analizei Comisiei trebuie să fie cel al articolului 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 228). Aceasta este însă obligată să menționeze în mod clar și neechivoc în decizia atacată elementele luate în considerare la stabilirea cuantumului amenzii (Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 228).

451 În speță, sub titlul „5. Cuantumul amenzilor” din decizia atacată figurează numai două puncte, și anume punctele 206 și 207. În cadrul acestor puncte, Comisia se limitează, în esență, la a constata că, în cazul unei întreprinderi de talia reclamantei, cuantumul sancțiunii trebuie să fie semnificativ pentru a avea un efect disuasiv, că acest lucru este cu atât mai necesar atunci când operațiunea care a fost pusă în aplicare înainte de a fi autorizată a generat îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă și că, „[c]u scopul de a aplica o amendă pentru încălcare și de a preveni repetarea acesteia, precum și ținând seama de împrejurările specifice ale speței”, trebuia aplicată, în temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, o amendă de 10 000 000 de euro pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și o amendă de 10 000 000 de euro pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din regulamentul menționat.

452 Totuși, astfel cum subliniază Comisia, reiese din trimiterea la „împrejurările specifice ale speței”, efectuată la punctul 207 din decizia atacată, că este de asemenea necesar să se țină seama de dezvoltările care figurează sub titlul „4. Decizia de a aplica amenzi” din decizia atacată, și anume la punctele 124-205.

453 La aceste puncte, Comisia a examinat factorii enumerați la articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004, și anume natura, gravitatea și durata încălcării (a se vedea, în această privință, rezumatul care figurează la punctele 31-33 de mai sus). În acest cadru, ea a menționat în mod clar și neechivoc elementele luate în considerare la stabilirea cuantumului amenzii, permițând astfel reclamantei să se apere, iar Tribunalului să își exercite controlul. În cadrul celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale celui de al cincilea motiv, reclamanta contestă, de altfel, în mod detaliat aprecierile Comisiei în ceea ce privește gravitatea și durata încălcării, ceea ce confirmă că examinarea acestor factori în decizia atacată este suficient de precisă pentru a permite reclamantei să se apere.

454 Reclamanta subliniază că Comisia nu a menționat nici cuantumul de pornire al amenzii, nici abordarea urmată pentru a o stabili, nici ponderea atribuită factorilor care au influențat amenda.

455 În această privință, trebuie arătat că, atunci când Comisia nu a adoptat linii directoare care să precizeze metoda de calcul pe care ar avea obligația să o aplice în cadrul stabilirii cuantumului amenzilor în temeiul unei anumite dispoziții și raționamentul Comisiei reiese în mod clar și neechivoc din decizia atacată, aceasta nu are obligația de a calcula, în valoare absolută sau în procente, cuantumul de bază al amenzii și eventualele circumstanțe agravante sau atenuante (Hotărârea din 15 decembrie 2010, E.ON Energie/Comisia, T-141/08, EU:T:2010:516, punctul 284, și Hotărârea din 26 noiembrie 2014, Energetický a průmyslový și EP Investment Advisors/Comisia, T-272/12, EU:T:2014:995, punctul 101).

456 Argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia ar fi trebuie să specifice cuantumul de bază al amenzii, precum și ponderea atribuită diferiților factori trebuie, așadar, respins.

457 Acest rezultat nu este repus în discuție de jurisprudența citată de reclamantă.

458 În ceea ce privește Hotărârea din 8 decembrie 2011, Chalkor/Comisia (C-386/10 P, EU:C:2011:815), și Hotărârea din 10 iulie 2014, Telefónica și Telefónica de España/Comisia (C-295/12 P, EU:C:2014:2062), trebuie arătat că este vorba despre hotărâri privind încălcări ale articolului 101 sau 102 TFUE și că, în cauzele în care s-au pronunțat aceste hotărâri, erau aplicabile linii directoare pentru calculul amenzilor.

459 Desigur, este adevărat că Tribunalul a arătat, la punctul 142 din Hotărârea din 6 aprilie 1995, Trefilunion/Comisia (T-148/89, EU:T:1995:68), că este „de dorit ca întreprinderile – pentru a-și preciza poziția în deplină cunoștință de cauză – să poată cunoaște în mod amănunțit, potrivit oricărui sistem pe care Comisia l-ar considera oportun, modul de calcul al amenzii care le-a fost aplicată, fără a fi obligate, pentru aceasta, să introducă o acțiune în justiție împotriva deciziei Comisiei”.

460 Trebuie totuși menționat că, în cauza în care a fost pronunțată această hotărâre, reclamanta a arătat că Comisia nu precizase dacă reținea ca bază de calcul al amenzii cifra de afaceri globală a întreprinderii sau doar pe cea privind Franța, respectiv Benelux. În această cauză, abia în cursul procedurii în fața Tribunalului Comisia a precizat că utilizase ca bază de calcul al amenzii cifra de afaceri referitoare la plase sudate realizată de întreprindere pe piața geografică respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 aprilie 1995, Trefilunion/Comisia, T-148/89, EU:T:1995:68, punctele 135, 136 și 142).

461 În această cauză, Comisia efectuase, așadar, un calcul bazat pe o cifră de afaceri realizată pe o piață precisă, însă nu specificase aceasta în decizia atacată. În acest context trebuie înțeles citatul reprodus la punctul 459 de mai sus. Pe de altă parte, în Hotărârea din 6 aprilie 1995, Trefilunion/Comisia (T-148/89, EU:T:1995:68, punctele 140-144), Tribunalul a respins motivul întemeiat pe încălcarea obligației de motivare.

462 Reclamanta arată, în plus, la punctul 104 din cererea introductivă, că „decizia [atacată] nu explică modul în care cifra de afaceri a [reclamantei] și profitul, dacă este cazul, pe care [reclamanta] l-ar putea obține ca urmare a pretinse încălcări a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 139/2004] au influențat nivelul amenzii”. Aceasta afirmă, în plus, la punctul 104 din cererea introductivă, că „[o] amendă trebuie să fie proprie autorului încălcării și trebuie să fie stabilită ținând seama, printre altele, de cifra de afaceri sau de capitalul întreprinderii și de profitul obținut din încălcarea invocată”. Potrivit reclamantei, ea nu a obținut niciun profit ca urmare a încălcării invocate.

463 Ca răspuns la o întrebare adresată în ședință referitor la aspectul dacă punctul 104 din cererea introductivă privea motivarea deciziei atacate sau o eroare materială din decizia atacată, reclamanta a confirmat că acest punct privea motivarea deciziei atacate, fapt de care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței.

464 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia decizia atacată nu explică modul în care cifra de afaceri a reclamantei a influențat nivelul amenzii, trebuie arătat că Comisia a indicat, la nota de subsol 5 din decizia atacată, cifra de afaceri mondială a reclamantei.

465 Trebuie arătat în plus că, în cadrul examinării elementelor pertinente pentru stabilirea amenzii, Comisia a făcut în mai multe rânduri referire la talia reclamantei. Astfel, aceasta a arătat, la punctul 144 din decizia atacată, în cadrul aprecierii gravității încălcării, că reclamanta era „o întreprindere europeană mare”. În plus, a arătat, la punctul 150 din decizia atacată, de asemenea în cadrul aprecierii gravității încălcării, că „operațiunea ar fi combinat pe [piața] potențială [a somonului scoțian] doi dintre cei mai mari crescători și prelucrători primari din SEE”. Această din urmă constatare a fost reiterată la punctul 172 din decizia atacată, în cadrul aprecierii duratei încălcării. În sfârșit, Comisia a arătat, la punctul 206 din decizia atacată, că a luat în considerare talia reclamantei la stabilirea cuantumului amenzii.

466 Reiese, așadar, cu claritate din motivarea deciziei atacate că Comisia a luat în considerare talia reclamantei în cadrul stabilirii cuantumului amenzii.

467 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia decizia atacată nu explică modul în care profitul, dacă este cazul, pe care reclamanta l-ar putea obține ca urmare a pretinsei încălcări a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 a influențat nivelul amenzii, trebuie constatat că Comisia nu a examinat, în decizia atacată, eventuala existență a unui profit pe care reclamanta l-a putut obține ca urmare a încălcării. Rezultă cu claritate că Comisia nu a luat în considerare eventualul profit sau eventuala lipsă a profitului pe care reclamanta l-ar fi putut obține ca urmare a încălcării pentru a stabili cuantumul amenzii. Prin urmare, nu există o lipsă a motivării cu privire la acest aspect.

468 Pe de altă parte, chiar presupunând că argumentul invocat la punctul 104 din cererea introductivă trebuie să fie interpretat, contrar declarației reclamantei din ședință, în sensul că reclamanta invocă de asemenea o eroare materială în măsura în care Comisia a omis să ia în considerare lipsa unui profit rezultat ca urmare a încălcării, un astfel de argument ar trebui respins ca nefondat.

469 Reiese din jurisprudență că nu există o listă obligatorie sau exhaustivă de criterii care trebuie luate în considerare în mod obligatoriu în cadrul aprecierii gravității încălcării (a se vedea, în ceea ce privește încălcări ale articolului 101 TFUE, Hotărârea din 17 iulie 1997, Ferriere Nord/Comisia, C-219/95 P, EU:C:1997:375, punctul 33, și, în ceea ce privește încălcări ale articolului 102 TFUE, Hotărârea din 19 aprilie 2012, Tomra Systems și alții/Comisia, C-549/10 P, EU:C:2012:221, punctul 107).

470 În special, nu există o obligație a Comisiei de a examina aspectul dacă un reclamant a obținut profit ca urmare a încălcării articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. În acest cadru, trebuie arătat că nu este vorba despre un element constitutiv al încălcării articolului 4 alineatul (1) sau a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și că nu este întotdeauna posibil să se stabilească dacă un reclamant a obținut sau nu a obținut profit din punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea și de autorizarea acesteia și cu atât mai puțin să se cuantifice acest profit.

471 Reclamanta citează mai multe hotărâri în susținerea afirmației sale potrivit căreia amenda trebuie stabilită luând în considerare, printre altele, profitul obținut din încălcarea invocată. Trebuie arătat că jurisprudența citată de reclamantă în acest cadru privește cauze referitoare la încălcări ale articolului 101 TFUE (Hotărârea din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, EU:C:1983:158, punctul 129, Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, EU:C:2005:408, punctul 242, Hotărârea din 3 septembrie 2009, Prym și Prym Consumer/Comisia, C-534/07 P, EU:C:2009:505, punctul 96, și Hotărârea din 8 decembrie 2011, Chalkor/Comisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, punctul 56) sau ale articolului 102 TFUE (Concluziile avocatului general Wathelet prezentate în cauza Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2013:619, punctul 117).

472 Numai Concluziile avocatului general Bot prezentate în cauza E.ON Energie/Comisia (C-89/11 P, EU:C:2012:375), citate de reclamantă în acest cadru, priveau un alt tip de încălcare, și anume o rupere de sigilii. În această privință, trebuie arătat că Curtea nu a urmat Concluziile avocatului general Bot și a respins recursul prin Hotărârea din 22 noiembrie 2012, E.ON Energie/Comisia (C-89/11 P, EU:C:2012:738), contrar propunerii avocatului general. Pe de altă parte, din Concluziile avocatului general Bot prezentate în această cauză nu reiese că acesta ar fi considerat că Comisia este obligată să examineze în toate cazurile profitul obținut din încălcarea săvârșită. Acesta s-a limitat la a arăta, la punctul 114 din concluzii, că trebuiau luate în considerare toate elementele care caracterizează cauza, „precum", printre altele, profitul pe care întreprinderea în cauză l-a putut obține din încălcarea săvârșită. Prin urmare, acesta s-a limitat la a enumera exemple de criterii care pot fi luate în considerare, amintind în același timp, la punctul 113 din concluzii, jurisprudența potrivit căreia nu există nicio listă obligatorie sau exhaustivă de criterii care trebuie să fie luate în considerare în mod obligatoriu.

473 Pe de altă parte, trebuie arătat că reiese din jurisprudență că, chiar în cadrul unei încălcări a articolului 101 TFUE, faptul că o întreprindere nu a obținut niciun beneficiu ca urmare a încălcării nu poate împiedica aplicarea unei amenzi, în caz contrar amenda pierzându-și caracterul disuasiv (a se vedea Hotărârea din 8 iulie 2008, BPB/Comisia, T-53/03, EU:T:2008:254, punctul 441 și jurisprudența citată). Comisia nu este obligată să ia în considerare, la stabilirea cuantumului amenzilor, lipsa unui beneficiu obținut ca urmare a încălcării în cauză (a se vedea Hotărârea din 29 noiembrie 2005, SNCZ/Comisia, T-52/02, EU:T:2005:429, punctul 90 și jurisprudența citată). Comisia nu este obligată să stabilească, în toate împrejurările, în scopul determinării cuantumului amenzii, avantajul financiar legat de încălcarea constatată. Lipsa unui astfel de avantaj nu poate fi considerată o circumstanță atenuantă (a se vedea Hotărârea din 8 iulie 2008, BPB/Comisia, T-53/03, EU:T:2008:254, punctul 442 și jurisprudența citată).

474 De asemenea, Comisia nu este obligată să ia în considerare, în vederea stabilirii cuantumului amenzilor, eventuala lipsă a unui profit obținut ca urmare a punerii în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea și de autorizarea acesteia.

475 Aprecierea profitului rezultat din încălcare poate fi, desigur, relevantă în cazul în care Comisia se întemeiază tocmai pe un asemenea profit pentru a evalua gravitatea acestei încălcări și/sau pentru a calcula amenzile (Hotărârea din 15 martie 2000, Cimenteries CBR și alții/Comisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 și T-104/95, EU:T:2000:77, punctul 4882). Totuși, nu aceasta este situația în speță.

476 Trebuie arătat în plus că, pentru a susține circumstanța potrivit căreia nu a obținut niciun profit ca urmare a încălcării invocate, reclamanta se întemeiază, la punctul 71 din replică, în special pe faptul că nu și-a exercitat drepturile de vot în cadrul Morpol până la autorizarea concentrării. Acest element a fost luat în considerare de Comisie ca o circumstanță atenuantă (punctele 196 și 198 din decizia atacată).

477 Rezultă din ceea ce precedă că Comisia nu și-a încălcat nici obligația de motivare și nici nu a săvârșit o eroare materială atunci când s-a abținut să ia în considerare eventualul profit sau eventuala lipsă a unui profit obținut ca urmare a încălcării.

2. Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o apreciere eronată a gravității încălcărilor invocate

478 Reclamanta afirmă că niciunul dintre factorii luați în considerare în decizia atacată în scopul aprecierii gravității, și anume neglijența, îndoielile serioase în ceea ce privește compatibilitatea operațiunii cu piața internă și existența unor precedente privind reclamanta și alte societăți, nu este pertinent.

479 Comisia contestă argumentele reclamantei.

480 Trebuie arătat, mai întâi, că reclamanta nu contestă considerațiile care figurează la punctele 131-136 din decizia atacată referitoare la natura încălcării. În aceste puncte, Comisia a considerat că orice încălcare a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 era, prin natura sa, o încălcare gravă. Această apreciere, care trebuie confirmată, se întemeia în special pe punctul 235 din Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672). La acest punct, Tribunalul a constatat că Comisia arătase în mod întemeiat că, „[s]ubordonând unei notificări și unei autorizări prealabile concentrările de dimensiune comunitară, legiuitorul comunitar a urmărit să asigure efectivitatea controlului concentrărilor de dimensiune comunitară de către Comisie, permițând acesteia din urmă, dacă este cazul, să împiedice realizarea acestor concentrări înaintea adoptării unei decizii finale și, în consecință, să prevină atingerile ireparabile și permanente aduse concurenței”. Tribunalul a arătat de asemenea că, „[p]rin urmare, fără a săvârși o eroare, Comisia a putut să califice încălcarea drept gravă, ținând seama de natura acesteia”.

481 Reclamanta contestă totuși pertinența factorilor luați în considerare de Comisie în cadrul aprecierii concrete a gravității încălcărilor în discuție în speță.

482 Trebuie amintit, cu titlu introductiv, că gravitatea unei încălcări trebuie stabilită în funcție de un număr mare de elemente, precum împrejurările specifice ale cauzei, contextul acesteia și valoarea disuasivă a amenzilor, fără să se fi stabilit o listă obligatorie sau exhaustivă a criteriilor care trebuie luate în considerare în mod obligatoriu (Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, EU:C:2005:408, punctul 241).

a) Cu privire la luarea în considerare a neglijenței reclamantei

483 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căreia comportamentul său nu a fost neglijent, este suficient să amintim că acest argument a fost respins în cadrul examinării celui de al doilea motiv.

484 Contrar a ceea ce afirmă reclamanta, nu a existat o eroare scuzabilă din partea sa. Noțiunea de eroare scuzabilă, care își are sursa în mod direct în preocuparea pentru respectarea principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime, nu poate viza, potrivit unei jurisprudențe constante, decât circumstanțe excepționale în care în special instituția respectivă a adoptat un comportament de natură să provoace, prin el însuși sau într-o măsură determinantă, o confuzie admisibilă în percepția unui justițiabil de bună-credință și care dă dovadă de întreaga diligență cerută unei persoane normal informate (a se vedea Hotărârea din 15 septembrie 2011, CMB și Christof/Comisia, T-407/07, nepublicată, EU:T:2011:477, punctul 99 și jurisprudența citată). În speță, reclamanta nu a dat dovadă de întreaga diligență cerută unei persoane normal informate, ceea ce exclude existența unei erori scuzabile din partea sa.

b) Cu privire la luarea în considerare a existenței unor îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea operațiunii cu piața internă

485 În ceea ce privește luarea în considerare de către Comisie a existenței unor îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea operațiunii cu piața internă, trebuie arătate următoarele.

486 La punctul 150 din decizia atacată, Comisia a amintit că preluarea Morpol de către reclamantă fusese autorizată în urma prezentării de către reclamantă a unei game largi de măsuri corectoare pentru a disipa îndoielile serioase invocate de Comisie în ceea ce privește piața potențială a somonului scoțian. Aceasta a arătat în plus că operațiunea de concentrare ar fi combinat pe această piață potențială doi dintre cei mai mari crescători și prelucrători primari din Spațiul Economic European (SEE).

487 Comisia a considerat că concentrarea realizată ar fi putut să aibă un impact negativ asupra concurenței pe piața potențială a somonului scoțian pe toată durata încălcării. Potrivit Comisiei, cu toate că reclamanta nu și-a exercitat drepturile de vot în cadrul Morpol, era cel puțin posibil ca interacțiunea concurențială dintre reclamantă și Morpol să fi fost afectată ca urmare a achiziției din decembrie 2012.

488 Trebuie arătat că reclamanta nu invocă niciun argument susceptibil să repună în discuție aprecierea Comisiei potrivit căreia concentrarea în discuție genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă. Aceasta contestă totuși luarea în considerare a acestui factor în calitate de element care agravează încălcările. Ea consideră că afirmația cuprinsă la punctul 157 din decizia atacată, potrivit căreia „simplul fapt că operațiunea a generat îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă este în sine un factor care agravează încălcarea”, denaturează raționamentul urmat de Tribunal în Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 247), potrivit căruia „prezența unui prejudiciu concurențial ar face ca încălcarea să fie și mai gravă”.

489 În ceea ce privește interpretarea care trebuie dată Hotărârii din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672), trebuie arătate următoarele.

490 Cauza în care s-a pronunțat această hotărâre privea o concentrare cu privire la care Comisia constatase că nu ridica probleme de concurență. Comisia a arătat, la punctul 194 din Decizia C(2009) 4416 final din 10 iunie 2009 (cazul COMP/M.4994 – Electrabel/Compagnie nationale du Rhône) (denumită în continuare „Decizia Electrabel”), că „prezența unui prejudiciu concurențial ar face ca încălcarea să fie mai serioasă” și că „absența unui astfel de prejudiciu concurențial în prezenta cauză [era] un element important de luat în considerare la stabilirea cuantumului amenzii”, însă că, „[t]otuși, faptul că tranzacția nu a ridicat probleme de concurență nu [era] de natură să afecteze caracterul serios al încălcării”. Această afirmație trebuie înțeleasă în lumina faptului că Comisia constatase, la punctul 191 din aceeași decizie, că orice încălcare a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89 era, prin natura sa, o încălcare serioasă.

491 Comisia a constatat, așadar, că încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89 rămânea, prin natura sa, o încălcare gravă, și aceasta cu toate că concentrarea nu ridicase probleme de concurență. Nu este permis să se concluzioneze, *a contrario*, astfel cum încearcă reclamanta, că existența unor probleme de concurență nu poate spori gravitatea încălcării invocate. Astfel, Comisia nu a contestat că existența sau inexistența unor probleme de concurență era lipsită de pertinență pentru aprecierea gravității încălcării, ci numai că încălcarea rămânea prin natura sa o încălcare gravă, chiar și în absența oricărei probleme de concurență ridicate de concentrare.

492 În Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672), Tribunalul a confirmat abordarea Comisiei. Acesta a arătat în special, la punctul 246 din hotărâre, că „Comisia susține[a] în mod întemeiat că analiza *ex post* a lipsei efectelor unei concentrări asupra pieței nu poate constitui în mod rezonabil un factor determinant pentru a califica gravitatea atingerii aduse sistemului de control *ex ante*”. Acesta a constatat, în plus, la punctul 247 din hotărâre, următoarele:

„Acest lucru nu împiedică însă ca lipsa efectelor asupra pieței să fie un element pertinent care trebuie luat în considerare pentru a stabili cuantumul amenzii, astfel cum recunoaște Comisia în considerentul (194) al deciziei atacate. Aceasta susține, de altfel, de asemenea în mod întemeiat în acest considerent că prezența unui prejudiciu concurențial ar face ca încălcarea să fie și mai gravă.”

493 Trebuie arătat că afirmația care figura la punctul 246 din Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672), potrivit căreia „analiza *ex post* a lipsei efectelor unei concentrări asupra pieței nu poate constitui în mod rezonabil un factor determinant pentru a califica gravitatea atingerii aduse sistemului de control *ex ante*” nu poate fi interpretată în sensul că existența sau inexistența unui prejudiciu concurențial nu are niciun rol în aprecierea gravității încălcării.

Aceasta reiese din cuprinsul punctului 247 din această hotărâre, în care Tribunalul a constatat că „prezența unui prejudiciu concurențial ar face ca încălcarea să fie și mai gravă”. Afirmația care figura la punctul 246 din această hotărâre trebuie înțeleasă în lumina împrejurării că Tribunalul răspundea argumentului Electrabel potrivit căruia încălcarea nu putea avea un caracter grav, deoarece nu adusese nicio atingere concurenței.

494 În cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel, Comisia și Tribunalul s-au pronunțat cu privire la două situații. În primul rând, aceștia au constatat că lipsa unui efect prejudiciabil asupra concurenței, care era constatată atunci când concentrarea pusă în aplicare prematur nu ridica nicio problemă de concurență, nu modifica caracterul (prin natura sa grav) al încălcării. În al doilea rând, aceștia au arătat, cu titlu ilustrativ, că prezența unor efecte prejudiciabile ar fi făcut ca încălcarea să fie și mai gravă.

495 Există însă o a treia situație cu privire la care Comisia și Tribunalul nu au luat poziție în cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel. Este vorba despre „situația intermediară”, în care concentrarea, astfel cum a fost pusă în aplicare prematur, genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă, însă în cadrul căreia nu se poate stabili dacă punerea sa în aplicare în forma avută inițial în vedere și neautorizată de Comisie a avut sau nu a avut efecte prejudiciabile asupra concurenței.

496 Se ridică, așadar, întrebarea dacă, în această a treia situație, Comisia poate reține împrejurarea potrivit căreia concentrarea genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă drept factor care agravează încălcarea.

497 La această întrebare se impune un răspuns afirmativ. Astfel, nu ar fi adecvat să fie tratate în același mod punerea în aplicare prematură a unor concentrări care generează îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea lor cu piața internă și punerea în aplicare prematură a unor concentrări care nu ridică nicio problemă de concurență.

498 În această privință, trebuie arătat că obiectivul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este de a asigura eficacitatea sistemului de control *ex ante* al efectelor operațiunilor de concentrare cu dimensiune comunitară (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 246). Trebuie arătat, în plus, că obiectivul reglementării Uniunii în materie de control al concentrărilor este prevenirea unor atingeri ireparabile și permanente aduse concurenței (Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 245). Sistemul de control al concentrărilor urmărește să permită Comisiei să exercite „un control eficient asupra tuturor concentrărilor în ceea ce privește efectul acestora asupra structurii concurenței” [considerentul (6) al Regulamentului nr. 139/2004].

499 În cazul concentrărilor care generează îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea lor cu piața internă, posibilele riscuri pentru concurență asociate unei puneri în aplicare premature nu sunt aceleași precum în cazul concentrărilor care nu ridică probleme de concurență.

500 Faptul că o concentrare generează îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă face, așadar, ca punerea în aplicare prematură a acestei concentrări să fie mai gravă decât punerea în aplicare prematură a unei concentrări care nu ridică probleme de concurență, cu excepția cazului în care, în pofida faptului că generează astfel de îndoieli serioase, se poate exclude într-un caz concret că punerea sa în aplicare în forma avută inițial în vedere și neautorizată de Comisie a putut avea efecte prejudiciabile asupra concurenței.

501 Prin urmare, Comisia a constatat în mod întemeiat, la punctul 157 din decizia atacată, că „simplul fapt că operațiunea [generase] îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă [era] în sine un factor care agrav[a] încălcarea”, și aceasta după ce a constatat în mod explicit, la punctul 151 din decizia atacată, că concentrarea pusă în aplicare ar fi putut să aibă un impact negativ asupra

concurenței pe piața potențială a somonului scoțian pe toată durata încălcării și că era cel puțin posibil ca interacțiunea concurențială dintre reclamantă și Morpol să fi fost afectată ca urmare a achiziției din decembrie 2012.

502 Nu se poate concluziona, *a contrario*, din constatarea efectuată în Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 247), potrivit căreia „prezența unui prejudiciu concurențial ar face ca încălcarea să fie și mai gravă”, că numai împrejurarea în care pot fi demonstrate efecte prejudiciabile efective este de natură să agraveze încălcarea. Astfel, faptul că Tribunalul a arătat, cu titlu ilustrativ, că prezența unor efecte prejudiciabile ar fi agravat încălcarea nu permite să se concluzioneze că aceasta este singura ipoteză care ar face ca încălcarea să fie mai gravă. În cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel, Comisia și Tribunalul nu s-au pronunțat, pur și simplu, cu privire la „situația intermediară”, astfel cum a fost definită la punctul 495 de mai sus.

503 Reclamanta arată că, la punctele 156 și 157 din decizia atacată, Comisia explică în mod paradoxal că „prezența unui prejudiciu concurențial ar face ca încălcarea să fie și mai gravă”, deși „analiza *ex post* a efectului unei concentrări asupra pieței nu poate constitui în mod rezonabil un factor determinant pentru a califica gravitatea atingerii aduse sistemului de control *ex ante*”.

504 În această privință, trebuie arătat că Comisia a reiterat conținutul afirmațiilor Tribunalului din Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672, punctele 246 și 247), astfel cum au fost citate la punctul 492 de mai sus. Este suficient să amintim observațiile referitoare la interpretarea care trebuie dată acestor puncte din hotărârea menționată (punctul 493 de mai sus).

505 Trebuie analizat aspectul dacă Comisia a considerat în mod întemeiat, la punctul 151 din decizia atacată, că concentrarea pusă în aplicare ar fi putut să aibă un impact negativ asupra concurenței pe piața potențială a somonului scoțian pe toată durata încălcării și că „era cel puțin posibil ca interacțiunea concurențială dintre Marine Harvest și Morpol să fi fost afectată ca urmare a achiziției din decembrie 2012”.

506 În această privință, în primul rând, Comisia a arătat, la punctul 151 din decizia atacată, că fostul președinte-director general al Morpol, domnul M., demisionase cu începere de la 1 martie 2013 ca urmare a unei dispoziții incluse în SPA care fusese semnat cu reclamanta. Potrivit Comisiei, achiziționarea de către reclamantă a unei participații de 48,5 % la capitalul Morpol părea să fi fost capabilă să influențeze, prin urmare, deciziile strategice în cadrul Morpol, precum înlocuirea președintelui-director general, independent de exercitarea efectivă a drepturilor de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor.

507 Reclamanta susține, în această privință, că achiziția din decembrie 2012 nu a fost un factor decisiv în decizia domnului M. de a renunța la funcțiile sale. Dimpotrivă, în opinia sa, structura de guvernanță corporativă a Morpol, inclusiv demisia domnului M., făcuse obiectul unor discuții intense în cadrul consiliului de administrație al Morpol de mai mult de un an.

508 În speță, nu este posibil să se stabilească cu certitudine dacă decizia domnului M. de a renunța la funcțiile sale a fost sau nu a fost influențată de achiziția din decembrie 2012.

509 Desigur, reclamanta demonstrează că eventuala demisie a domnului M. făcuse obiectul discuțiilor chiar înainte de achiziția din decembrie 2012, prezentând, printre altele, procese-verbale ale reuniunilor consiliului Morpol din 12 și din 15 septembrie 2011. Reclamanta a arătat de asemenea că Morpol se confruntase cu probleme importante privind guvernanța corporativă, că cea mai importantă bancă creditoare a Morpol dorise să își reducă expunerea la datoriile Morpol și că aceste evenimente conduseseră la o scădere a prețului acțiunilor Morpol, care trecuse de la aproximativ 21 de coroane norvegiene (NOK) la data cotării acesteia la Bursa din Oslo în anul 2010 la mai puțin de 8 NOK în noiembrie 2012. Comisia nu contestă aceste împrejurări.

510 Totuși, aceasta nu exclude că încheierea achiziției din decembrie 2012 și, în special, clauza inclusă în SPA în acest scop a putut avea o influență asupra deciziei domnului M. de a demisiona. Potrivit articolului 12.1.1 din SPA, domnul M. se angajase să demisioneze din postul său de președinte-director general al Morpol cel târziu la 1 martie 2013. De altfel, pare destul de probabil că decizia de a demisiona tocmai de la 1 martie 2013 a fost influențată de punerea în aplicare a SPA. Astfel cum subliniază în mod întemeiat Comisia, dacă reclamanta ar fi suspendat punerea în aplicare a SPA în așteptarea autorizării, domnul M. nu ar fi fost obligat să se conformeze articolului 12.1.1. din SPA înainte de finalizarea tranzacției.

511 În al doilea rând, Comisia a arătat, la punctul 151 din decizia atacată, că reclamanta „integrase o mare parte din beneficiile realizate de Morpol prin intermediul achiziției din decembrie 2012”. Aceasta a considerat că, în consecință, „efectele financiare probabile ale achiziției din decembrie 2012, care [eliminaseră] incitarea [reclamantei] la a menține constrângerea contractuală exercitată asupra Morpol înainte de achiziție, [erau] considerate ca fiind suficiente pentru a fi dat naștere unei atingeri potențiale aduse concurenței”.

512 Reclamanta arată că afirmația Comisiei potrivit căreia integrarea de către reclamantă a unei părți importante din beneficiile Morpol a eliminat factorii care incită la menținerea presiunii concurențiale este lipsită de temei și că, în orice situație, aceasta nu este proprie încălcării. În opinia sa, acesta este de asemenea cazul oricărei concentrări care nu a fost pusă în aplicare, dat fiind că, după autorizare, societățile cumpărătoare urmează să recupereze retroactiv deseori beneficiile rezultate din activitățile desfășurate între semnarea acordului și încheierea acestuia.

513 În această privință, trebuie arătat că situațiile nu sunt aceleași. Astfel, în speță, reclamanta a integrat o mare parte din beneficiile realizate de Morpol înainte de a fi obținut autorizarea pentru concentrare. Prin urmare, incitarea la a menține constrângerea concurențială exercitată asupra Morpol era, așadar, susceptibilă să fie mai redusă decât în cazul unei societăți care are numai perspectiva de a recupera retroactiv beneficiile rezultate din activitățile realizate după semnarea acordului, după obținerea autorizării pentru concentrare.

514 Cele două elemente examinate la punctele 506-513 de mai sus erau în sine suficiente pentru a justifica constatarea, efectuată la punctul 151 din decizia atacată, potrivit căreia un impact negativ asupra concurenței pe piața potențială a somonului scoțian pe toată durata încălcării era posibil.

515 Prin urmare, nu este necesar să se examineze pertinența celui de al treilea element pe care s-a întemeiat Comisia la punctul 151 din decizia atacată, și anume că nu se putea exclude, potrivit Comisiei, că reclamanta, în calitate de cel mai important acționar al Morpol, dobândise un acces privilegiat la datele comerciale ale Morpol în perioada dintre finalizarea achiziției din decembrie 2012 și adoptarea deciziei de autorizare.

516 Prin urmare, trebuie să se constate că măsurile adoptate de reclamantă, și anume neexercitarea drepturilor de vot și separarea entităților până la autorizarea concentrării, nu au putut elimina riscul unui prejudiciu concurențial cauzat de punerea în aplicare a concentrării în discuție în forma avută inițial în vedere și neautorizată de Comisie, chiar dacă aceste măsuri au putut reduce eventualul efect anticoncurențial.

517 Rezultă din ceea ce precedă că situația din speță intră sub incidența „situației intermediare”, astfel cum este definită la punctul 495 de mai sus, și anume o situație în care concentrarea, astfel cum a fost pusă în aplicare prematur, genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă, însă pentru care nu se poate stabili dacă punerea sa în aplicare în forma avută inițial în vedere și neautorizată de Comisie a avut sau nu a avut efecte prejudiciabile asupra concurenței.

518 Argumentul reclamantei, invocat în ședință, potrivit căruia Comisia s-ar fi întemeiat pe elementele menționate la punctele 506, 511 și 515 de mai sus abia în stadiul memoriului în apărare, este nefondat. Astfel, aceste elemente figurează la punctul 138 din comunicarea privind obiecțiunile, precum și la punctul 151 din decizia atacată.

519 Reclamanta afirmă în plus că, atunci când Comisia se întemeiază pe pretinsul impact asupra pieței al unei încălcări invocate pentru a stabili gravitatea acesteia, ea trebuie să își dovedească afirmațiile corespunzător cerințelor legale, respectiv prin furnizarea de indicii concrete și credibile care indică impactul cu o probabilitate rezonabilă. În susținerea acestei afirmații, reclamanta citează Hotărârea din 27 septembrie 2006, Roquette Frères/Comisia (T-322/01, EU:T:2006:267, punctul 75), Hotărârea din 27 septembrie 2006, Jungbunzlauer/Comisia (T-43/02, EU:T:2006:270), Hotărârea din 27 septembrie 2006, Archer Daniels Midland/Comisia (T-59/02, EU:T:2006:272, punctul 161), și Hotărârea din 6 mai 2009, KME Germany și alții/Comisia (T-127/04, EU:T:2009:142, punctul 68).

520 În această privință, trebuie arătat că jurisprudența citată de reclamantă privește înțelegerile. Cu titlu de exemplu, Tribunalul a arătat, la punctul 68 din Hotărârea din 6 mai 2009, KME Germany și alții/Comisia (T-127/04, EU:T:2009:142), că „Tribunalul s-a pronunțat în mai multe rânduri în sensul că impactul real al unei înțelegeri asupra pieței trebuie considerat a fi suficient demonstrat în cazul în care Comisia poate furniza indicii concrete și credibile privind faptul că este probabil, în măsură rezonabilă, ca înțelegerea să fi avut un impact asupra pieței”.

521 Trebuie arătat în plus că, potrivit termenilor de la punctul 1. A primul paragraf din Liniile directoare pentru calculul amenzilor impuse în aplicarea articolului 15 alineatul (2), a Regulamentului nr. 17 și a articolului 65 alineatul (5) [CA] (JO 1998, C 9, p. 3), care erau aplicabile în hotărârile Tribunalului citate la punctul 519 de mai sus, pe care se întemeiază reclamanta, pentru a calcula amenda în funcție de gravitatea încălcării, Comisia lua în special în considerare „impactul concret [al încălcării] asupra pieței atunci când [era] măsurabil”.

522 Jurisprudența citată de reclamantă nu poate repune, așadar, în discuție considerațiile care figurează la punctele 495-501 de mai sus. Trebuie amintit, în special, că obiectivul reglementării Uniunii în materie de control al concentrărilor este prevenirea unor atingeri ireparabile și permanente aduse concurenței (a se vedea punctul 498 de mai sus).

523 Trebuie arătat că, în ceea ce privește încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, simplul fapt că sunt posibile efecte prejudiciabile asupra concurenței, deoarece concentrarea pusă în aplicare în forma avută inițial în vedere și neautorizată de Comisie genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă, poate fi luat în considerare la aprecierea gravității încălcării, deși Comisia nu demonstrează că existența unor asemenea efecte este „probabilă în măsură rezonabilă”.

524 Desigur, atunci când poate fi demonstrată existența unor efecte prejudiciabile pentru concurență care rezultă din punerea în aplicare a unei concentrări în forma avută inițial în vedere și neautorizată de Comisie, acest fapt este susceptibil să facă încălcarea și mai gravă decât o încălcare care intră sub incidența „situației intermediare”. Aceasta nu împiedică împrejurarea că simplul fapt că nu pot fi excluse efecte prejudiciabile asupra concurenței face ca încălcarea să fie mai gravă decât punerea în aplicare prematură a unei concentrări care nu ridică nicio problemă de concurență.

525 În sfârșit, reclamanta subliniază că nu a obținut niciodată și nici măcar nu s-a așteptat să obțină vreun beneficiu din ceea ce Comisia consideră o încălcare a normelor privind controlul concentrărilor, deoarece s-a conformat cerințelor articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, abținându-se să își exercite drepturile de vot în cadrul Morpol.

526 În această privință, trebuie amintit că faptul că o întreprindere nu a obținut niciun beneficiu ca urmare a încălcării nu poate împiedica aplicarea unei amenzi, în caz contrar amenda pierzându-și caracterul disuasiv (a se vedea punctul 473 de mai sus).

527 Trebuie amintit, în plus, că faptul că reclamanta nu și-a exercitat drepturile de vot în cadrul Morpol până la autorizarea concentrării a fost luat în considerare de Comisie ca circumstanță atenuantă (a se vedea punctul 476 de mai sus).

528 Rezultă din ceea ce precedă că Comisia a luat în considerare în mod întemeiat, în speță, împrejurarea potrivit căreia concentrarea genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă ca factor care agravează încălcarea.

c) Cu privire la luarea în considerare a precedentelor privind reclamanta și alte societăți

529 Comisia a arătat, la punctul 159 din decizia atacată, că reclamantei (la acea dată Pan Fish) îi fusese deja aplicată o amendă, în anul 2007, de către autoritățile de concurență franceze pentru încălcarea obligației de statu-quo la achiziționarea Fjord Seafood. Aceasta a arătat, în plus, că „[a]ceasta înseamnă că nu este prima dată când [reclamanta] încalcă obligația de statu-quo în contextul unei proceduri de control al unei operațiuni de concentrare”.

530 Comisia a considerat, la punctul 163 din decizia atacată, că „sancțiunea anterioară ar fi trebuit să incite [reclamanta] să aprecieze cu o atenție deosebită obligațiile sale în ceea ce privește controlul operațiunilor de concentrare la momentul achiziției din decembrie 2012” și că, „[î]n acest temei, existența unei încălcări a obligației de statu-quo la nivel național agrava încălcarea”.

531 Comisia a subliniat, în plus, la punctul 160 din decizia atacată, că Regulamentul nr. 139/2004 era deja în vigoare de peste zece ani și că dispoziții asemănătoare privind obligația de statu-quo existau în Regulamentul nr. 4064/89, care rămăsese în vigoare timp de peste treisprezece ani. În plus, aceasta a arătat că inițiase deja proceduri împotriva altor societăți și le aplicase amenzi pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89 și că adoptase de asemenea mai multe decizii în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4064/89. Potrivit Comisiei, reclamanta ar fi trebuit, prin urmare, „să fie pe deplin conștientă de cadrul juridic și de aplicarea acestor norme de către Comisie”.

1) Cu privire la luarea în considerare a cauzei în care a fost adoptată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood

532 Reclamanta arată că faptul de a fi pedepsită mai sever pentru motivul pretins că este autoare a unor încălcări repetate, deoarece fusese sancționată, în Franța, prin Decizia Pan Fish/Fjord Seafood, nu este conform cu jurisprudența potrivit căreia încălcările repetate presupun că o persoană a săvârșit noi încălcări după ce a fost sancționată pentru încălcări similare.

533 Totuși, astfel cum subliniază Comisia, ea nu a considerat existența unor încălcări procedurale anterioare săvârșite de reclamantă ca fiind o circumstanță agravantă. Ea a constatat în mod explicit, la punctul 201 din decizia atacată, că nu existau circumstanțe agravante în speță.

534 Trebuie arătat în plus că, în decizia atacată, Comisia nu a utilizat termenii „încălcări repetate” sau „autoare a unor încălcări repetate”. Desigur, pentru a examina dacă Comisia a reținut faptul că reclamanta este autoare a unor încălcări repetate, trebuie să se facă referire mai degrabă la esența deciziei atacate decât la terminologie.

535 În această privință, trebuie arătat că luarea în considerare a încălcărilor repetate „are drept scop să incite întreprinderile care au manifestat o tendință de a încălca normele de concurență să își modifice comportamentul” (Hotărârea din 12 decembrie 2007, BASF și UCB/Comisia, T-101/05 și T-111/05, EU:T:2007:380, punctul 67). În speță, Comisia nu a constatat, nici măcar implicit, în decizia atacată că

era necesar să impună o sancțiune mai ridicată pentru motivul că sancțiunea impusă în Decizia Pan Fish/Fjord Seafood nu fusese suficientă pentru a descuraja reclamanta să săvârșească alte încălcări. La punctele consacrate efectului disuasiv al amenzii, și anume la punctele 157, 172 și 206 din decizia atacată, Comisia a făcut referire numai la talia reclamantei, la împrejurarea că operațiunea în discuție generase îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă și la faptul că nu putea fi exclusă o atingere adusă concurenței. Contrar a ceea ce consideră reclamanta, Comisia nu a luat, așadar, în considerare o pretinsă încălcare repetată săvârșită de reclamantă. Argumentația reclamantei este, așadar, întemeiată pe o premisă eronată.

536 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 163 din decizia atacată, Comisia a considerat că „sancțiunea anterioară ar fi trebuit să incite [reclamanta] să aprecieze cu o atenție deosebită obligațiile sale în ceea ce privește controlul operațiunilor de concentrare la momentul achiziției din decembrie 2012”. „În acest temei”, Comisia a constatat că existența unei încălcări a obligației de statu-quo la nivel național agrava încălcarea.

537 În această privință, trebuie amintit că, la punctul 258 de mai sus, s-a constatat că Comisia era îndreptățită să ia în considerare faptul că reclamantei i se aplicase deja o amendă, la nivel național, pentru punerea în aplicare prematură a unei concentrări și că este de așteptat o diligență specială din partea unei întreprinderi europene de dimensiuni mari căreia i-a fost deja aplicată o amendă, deși la nivel național, pentru punerea în aplicare prematură a unei concentrări.

538 Este vorba despre un element care poate fi luat în considerare la aprecierea, pe de o parte, a existenței unei neglijențe din partea reclamantei și, pe de altă parte, a gradului acestei neglijențe.

539 La punctele 159 și 163 din decizia atacată, Comisia a luat în considerare existența precedentului în cauza în care a fost adoptată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood ca fiind un element care mărea gradul de neglijență al reclamantei și care, în acest temei, „agrav[a] încălcarea”. Astfel, constatarea care figurează la punctul 163 din decizia atacată, potrivit căreia sancțiunea anterioară ar fi trebuit să incite [reclamanta] să aprecieze cu o atenție deosebită obligațiile sale în ceea ce privește controlul operațiunilor de concentrare, privește în esență gradul de neglijență. În ședință, Comisia a confirmat că s-a întemeiat, în decizia atacată, pe cauza în care a fost adoptată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood ca fiind un factor care privea gradul de neglijență al reclamantei.

540 În ședință, reclamanta a admis că Comisia luase în considerare cauza în care a fost adoptată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood în cadrul aprecierii neglijenței. Totuși, reclamanta a arătat că această cauză nu era pertinentă în cadrul aprecierii existenței sau a gradului de neglijență, întrucât situația de fapt aflată la originea acestei cauze ar fi complet diferită de cea aflată la originea prezentei cauze, astfel încât reclamanta nu ar fi putut deduce din aceasta concluzii utile pentru prezenta cauză.

541 În această privință, trebuie amintit că este, desigur, adevărat că Decizia Pan Fish/Fjord Seafood nu privea interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea punctul 258 de mai sus). Totuși, împrejurarea că reclamantei i se aplicase deja o amendă, la nivel național, pentru punerea în aplicare prematură a unei concentrări implică faptul că era de așteptat o diligență specială din partea reclamantei (a se vedea punctul 258 de mai sus). În acest temei, existența acestui precedent mărea gradul de neglijență al reclamantei, ceea ce constituia un factor care agrava încălcarea.

542 Prin urmare, Comisia nu a săvârșit nicio eroare atunci când a luat în considerare cauza în care a fost adoptată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood în cadrul aprecierii gravității încălcării.

2) Cu privire la luarea în considerare a cauzelor privind alte societăți

543 Reclamanta arată că afirmația care figurează la punctul 160 din decizia atacată, potrivit căreia „Comisia inițiase deja proceduri împotriva altor societăți și le aplicase amenzi pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. [4064/89]”, nu ține seama de problema esențială care ar fi că niciuna dintre aceste cazuri nu ar privi domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 sau al articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89.

544 În această privință, trebuie să se constate că, la punctul 160 din decizia atacată, Comisia a arătat că Regulamentul nr. 139/2004 era deja în vigoare de peste zece ani și că dispoziții asemănătoare privind obligația de statu-quo existau în Regulamentul nr. 4064/89, care rămăsese în vigoare timp de peste treisprezece ani. În plus, aceasta a menționat că inițiase deja proceduri împotriva altor societăți și le aplicase amenzi pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89 și că adoptase de asemenea mai multe decizii în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4064/89.

545 În acest mod, Comisia a justificat, în esență, faptul că nu mai avea motive să arate „clemență” la stabilirea amenzilor în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 139/2004.

546 În această privință, trebuie arătat că, desigur, Comisia poate alege să impună amenzi cu un cuantum redus atunci când aplică pentru prima dată sau pentru primele dăți o dispoziție care îi permite să impună o amendă. Totuși, Comisia poate considera în mod legal că nu mai are motive să procedeze în acest mod atunci când a impus deja în mai multe rânduri amenzi în aplicarea acestei dispoziții.

547 Argumentul reclamantei potrivit căruia precedentele nu priveau articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 sau articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 4064/89 este, în acest cadru, lipsit de pertinență. Astfel, existența unor precedente în cadrul cărora fuseseră impuse amenzi în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4064/89 era susceptibilă să prevină reclamanta că risca impunerea unor sancțiuni severe în cazul încălcării articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. În special, faptul că Comisia impusese deja o sancțiune severă, și anume o amendă de 20 de milioane de euro, în Decizia Electrabel era susceptibil să furnizeze reclamantei o indicație cu privire la faptul că risca impunerea unor sancțiuni severe în cazul punerii în aplicare premature a concentrării în discuție.

548 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia nu a deschis o anchetă și nu a impus nicio amendă în cauza în care a fost adoptată Decizia Yara/Kemira GrowHow, este suficient să se constate că, la punctul 160 din decizia atacată și la notele de subsol 64 și 65 din aceasta din urmă, Comisia nu s-a întemeiat pe această cauză.

549 În sfârșit, reclamanta arată că concluzia de la punctul 163 din decizia atacată, potrivit căreia existența unor cauze anterioare de încălcări procedurale privind reclamanta, precum și alte societăți face ca încălcarea săvârșită de reclamantă să fie mai gravă, este în mod vădit afectată de erori de drept și de fapt.

550 Totuși, la punctul 163 din decizia atacată, Comisia a arătat că „sancțiunea anterioară”, și anume sancțiunea impusă în Decizia Pan Fish/Fjord Seafood, ar fi trebuit să incite reclamanta să aprecieze cu o atenție deosebită obligațiile sale și că, „[î]n acest temei, existența unei încălcări a obligației de statu-quo la nivel național agrav[a] încălcarea”. Prin urmare, Comisia a constatat numai, la punctul 163 din decizia atacată, că existența unei încălcări anterioare săvârșite de reclamantă în cauza în care a fost adoptată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood agrava încălcarea. Totuși, aceasta nu a constatat că existența unor cauze anterioare de încălcări procedurale ar agrava încălcarea săvârșită de reclamantă.

551 Rezultă din ceea ce precedă că al doilea aspect al celui de al cincilea motiv trebuie respins.

3. Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o apreciere eronată a duratei încălcării invocate

552 Reclamanta afirmă că, pentru a justifica refuzul de a exclude perioada prealabilă notificării din durata încălcării, Comisia a afirmat în mod eronat, la punctul 173 din decizia atacată, că reclamanta nu fusese suficient de dispusă să comunice informații în cursul fazei prealabile notificării. Potrivit reclamantei, Comisia nu a respectat, în decizia atacată, principiul egalității de tratament în cadrul aprecierii duratei încălcării, neadoptând aceeași abordare precum cea urmată în Decizia sa Electrabel, care consta în a exclude perioada anterioară notificării și cea de examinare a concentrării din durata încălcării.

553 Comisia contestă argumentele reclamantei.

554 Mai întâi, trebuie amintit că, la punctele 128 și 165 din decizia atacată, Comisia a constatat că încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare instantanee și că această încălcare fusese săvârșită în speță la 18 decembrie 2012, și anume data finalizării achiziției din decembrie 2012.

555 Comisia a arătat, în plus, la punctele 128 și 166 din decizia atacată, că încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este o încălcare continuă care durează atât timp cât operațiunea nu a fost declarată compatibilă cu piața internă de către Comisie, în conformitate cu Regulamentul nr. 139/2004. Potrivit Comisiei, în speță, încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 a început la 18 decembrie 2012 și a încetat la data adoptării deciziei de autorizare, și anume la 30 septembrie 2013.

556 Comisia a reținut, prin urmare, o durată de 9 luni și 12 zile de încălcare a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Ea a considerat că această perioadă putea fi considerată ca fiind deosebit de lungă, în special în ceea ce privește o concentrare care prezintă efecte anticoncurențiale potențiale.

557 În sfârșit, Comisia a apreciat că era „justificat, în cadrul exercitării puterii sale de apreciere, să se țină seama de perioada prealabilă notificării, precum și de ancheta aprofundată din faza I, în scopul calculării duratei de încălcare a articolului 7 alineatul (1) [din Regulamentul nr. 139/2004]”. În primul rând, Comisia a amintit, în această privință, că operațiunea avută în vedere generase îndoieli serioase pe piața potențială a somonului scoțian și că nu se putea exclude că avusese loc o afectare a concurenței. În aceste împrejurări, o amendă trebuia să exercite, potrivit Comisiei, cel mai puternic efect disuasiv posibil. În al doilea rând, Comisia a arătat că reclamanta nu fusese suficient de dispusă să comunice informații în cursul fazei prealabile notificării pentru a justifica excluderea acestei perioade din durata totală a încălcării, pentru motivele explicate mai detaliat la punctele 174-194 din decizia atacată.

558 Reclamanta nu contestă că încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 constituia o încălcare instantanee. Cel de a treilea aspect al celui de al cincilea motiv privește numai aprecierea Comisiei cu privire la durata încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

559 În ceea ce privește durata încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie amintit că Tribunalul a constatat, la punctul 212 din Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672), că „capacitatea de a exercita o influență decisivă asupra activității întreprinderii controlate se înscri[a] în mod necesar în perioada cuprinsă între data preluării controlului și încetarea acestuia” și că „entitatea care a preluat controlul întreprinderii continu[a] să îl exercite cu încălcarea obligației de suspendare care decurge din articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89 până în momentul în care aceasta pune[a] capăt încălcării, obținând autorizarea Comisiei sau abandonând controlul asupra întreprinderii”. Tribunalul a precizat, în plus, la punctul 212 din această hotărâre, că „încălcarea persist[a] atât timp cât se menține controlul preluat cu încălcarea articolului 7 alineatul (1) menționat și concentrarea nu a fost autorizată de Comisie” și că,

„prin urmare, Comisia a calificat în mod justificat încălcarea ca având caracter continuu până la data autorizării concentrării sau, dacă este cazul, până la o dată anterioară de care se ține seama în funcție de împrejurările speței”.

560 Aceste considerații, care priveau articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89, se aplică prin analogie articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

561 În aplicarea acestor principii, punctul de pornire al încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 era 18 decembrie 2012, și anume data punerii în aplicare a concentrării în discuție, astfel cum a constatat în mod întemeiat Comisia. De altfel, reclamanta nu contestă punctul de pornire reținut de Comisie pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

562 În ceea ce privește data la care a luat sfârșit încălcarea, reiese din considerațiile care figurează la punctul 559 de mai sus că încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 ia sfârșit la momentul la care Comisia autorizează concentrarea sau la momentul la care întreprinderea în cauză abandonează controlul. Încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 ia de asemenea sfârșit la momentul la care Comisia acordă o eventuală derogare de la obligația de suspendare în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004.

563 În speță, Comisia a constatat, așadar, în mod întemeiat că încălcarea luase sfârșit la data la care concentrarea fusese autorizată de Comisie, și anume la 30 septembrie 2013. Astfel, Comisia nu acordase nicio derogare de la obligația de suspendare, nici măcar solicitată de reclamantă, iar aceasta din urmă nu a abandonat în niciun moment controlul asupra Morpol. Încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 a durat, așadar, de la 18 decembrie 2012 la 30 septembrie 2013, respectiv o perioadă de 9 luni și 12 zile, astfel cum a constatat Comisia.

564 La punctele 172-195 din decizia atacată, Comisia a motivat în mod detaliat decizia sa de a nu exclude nici perioada prealabilă notificării, nici perioada de anchetă aprofundată din faza I, cu scopul de a stabili durata încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

565 Reclamanta consideră că Comisia ar fi trebuit să excludă perioada prealabilă notificării din durata încălcării și contestă mai multe dintre considerațiile care figurează la punctele 172-195 din decizia atacată.

566 În această privință, trebuie arătat că, atunci când Comisia constată o încălcare cu o durată de 9 luni și 12 zile, este perfect normal ca aceasta să ia în considerare respectiva durată în vederea stabilirii amenzii. Desigur, Comisia poate decide, în temeiul puterii sale discreționare, să nu țină seama de o parte din durata încălcării, la fel cum are dreptul să decidă să nu urmărească o încălcare. Totuși, nu există, în principiu, o obligație a Comisiei de a nu lua în considerare o parte din durata unei încălcări.

567 Întrebată, în ședință, cu privire la motivul pentru care exista, în opinia sa, o obligație de a exclude perioada prealabilă notificării din durata încălcării, reclamanta a precizat că acest argument era întemeiat numai pe principiul egalității de tratament și că reclamanta solicita același tratament precum cel acordat societății Electrabel în Decizia Electrabel.

568 În această privință, trebuie arătat că, la punctul 215 din Decizia Electrabel, Comisia a decis, „în cadrul puterii sale discreționare și fără a aduce atingere poziției sale de principiu”, să nu ia în considerare perioada care acoperă notificarea prealabilă și examinarea concentrării și să constate existența unei încălcări numai până la momentul la care Electrabel informase Comisia cu privire la concentrare.

569 Totuși, Comisia a constatat de asemenea, la punctul 211 din Decizia Electrabel, că o încălcare a articolului 7 din Regulamentul nr. 4064/89 nu putea să ia sfârșit decât atunci când Comisia autoriza concentrarea sau, după caz, acorda o derogare.

570 Trebuie să se constate că simplul fapt că Comisia a decis, într-o speță, să nu țină seama de o parte din durata unei încălcări, și aceasta în mod expres „în cadrul puterii sale discreționare și fără a aduce atingere poziției sale de principiu”, nu este de natură să modifice cadrul juridic aplicabil.

571 Referirea efectuată la punctul 212 din Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672), la „o dată anterioară [datei de autorizare a concentrării] de care se ține seama în funcție de împrejurările speței” trebuie să fie înțeleasă ca o referire la posibilitatea Comisiei de a nu ține seama, în cadrul puterii sale discreționare, de o perioadă de încălcare în scopul stabilirii duratei acesteia. De aici nu rezultă o obligație a Comisiei de a reține, drept dată de sfârșit a încălcării, o dată anterioară datei de autorizare a concentrării de către Comisie.

572 Pentru a-și justifica decizia de a nu exclude nici faza prealabilă notificării, nici faza de examinare a concentrării din durata încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia a arătat, la punctul 172 din decizia atacată, că operațiunea avută în vedere generase îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă și că nu se putea exclude că avusese loc o afectare a concurenței, cel puțin într-o anumită măsură, după realizarea operațiunii avute în vedere și înainte de autorizarea acesteia.

573 Această considerație este suficientă în sine pentru a justifica faptul că Comisia nu a reținut aceeași abordare precum cea urmată în Decizia sa Electrabel, care consta în excluderea din durata încălcării a perioadei care acoperea notificarea prealabilă și examinarea concentrării.

574 În acest cadru, trebuie amintit că, în cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel, Comisia a constatat că concentrarea nu ridicase nicio problemă de concurență. Aceasta implică faptul că punerea în aplicare prematură a acestei concentrări nu avusese efecte prejudiciabile asupra concurenței.

575 Totuși, în speță, nu poate fi exclusă prezența unor efecte prejudiciabile asupra concurenței ca urmare a punerii în aplicare premature a concentrării (a se vedea punctele 505-517 de mai sus). În aceste împrejurări, nu ar fi adecvat ca Comisia să excludă din durata încălcării perioada care acoperă notificarea prealabilă și examinarea concentrării. Astfel, riscul unor efecte prejudiciabile asupra concurenței crește, într-un astfel de caz, odată cu durata încălcării. Situația reclamantei și cea a societății Electrabel în cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel nu sunt, așadar, comparabile, astfel încât reclamanta nu poate invoca în mod util principiul egalității de tratament.

576 Rezultă că nu este necesar să se analizeze argumentele reclamantei care urmăresc să conteste aprecierea Comisiei din decizia atacată, potrivit căreia reclamanta s-a arătat reticentă să furnizeze Comisiei toate datele pertinente privind piața. Chiar presupunând că reclamanta a dat dovadă de o atitudine cooperantă în cadrul procedurii de notificare a concentrării, astfel cum susține, aceasta nu ar justifica aplicarea aceleiași abordări precum cea urmată în Decizia Electrabel și excluderea din durata încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 a perioadei incluzând notificarea prealabilă și examinarea concentrării.

577 Rezultă din ceea ce precedă că Comisia a apreciat în mod corect durata încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și că în mod întemeiat aceasta nu a exclus din durata încălcării nici perioada prealabilă notificării, nici perioada de examinare a concentrării.

578 Prin urmare, al treilea aspect al celui de al cincilea motiv trebuie respins.

4. Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe faptul că amenda este disproporționată

579 Cel de al patrulea aspect al celui de al cincilea motiv este structurat în jurul a trei critici, întemeiate, prima, pe faptul că amenda depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit, a doua, pe faptul că amenda este disproporționată în raport cu durata și cu gravitatea încălcărilor invocate și, a treia, pe faptul că amenda este excesivă și trebuie redusă.

580 Trebuie amintit, mai întâi, că principiul proporționalității impune ca actele instituțiilor Uniunii să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză, fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea dintre mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate. Rezultă că amenzile nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile urmărite, cu alte cuvinte în raport cu respectarea normelor de concurență, iar cuantumul amenzii aplicate unei întreprinderi ca urmare a unei încălcări în materie de concurență trebuie să fie proporțional cu încălcarea, apreciată în ansamblu, ținând seama în special de gravitatea acesteia (a se vedea Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 279 și jurisprudența citată).

581 În plus, trebuie amintit că, potrivit articolului 16 din Regulamentul nr. 139/2004, Curtea de Justiție a Uniunii Europene are competență de fond cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu; aceasta poate elimina, reduce sau majora amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată. Această competență autorizează instanța, dincolo de simplul control al legalității sancțiunii, să substituie aprecierea Comisiei cu propria apreciere și, în consecință, să anuleze, să reducă sau să majoreze amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată (a se vedea Hotărârea din 8 decembrie 2011, KME Germany și alții/Comisia, C-272/09 P, EU:C:2011:810, punctul 103 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 5 octombrie 2011, Romana Tabacchi/Comisia, T-11/06, EU:T:2011:560, punctul 265).

a) Cu privire la prima critică, întemeiată pe faptul că amenda depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit

582 Reclamanta amintește că Comisia a considerat, la punctul 206 din decizia atacată, că o amendă era necesară pentru a asigura un efect disuasiv suficient. Reclamanta admite că, potrivit Hotărârii din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia (T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 282), Comisia „poate *lua în considerare* în mod întemeiat necesitatea de a garanta un efect suficient de descurajator al [amenzilor]”. Totuși, potrivit reclamantei, acest fapt nu determină în sine „necesitatea” unei amenzi pentru realizarea obiectivului urmărit în speță. În opinia sa, o decizie de constatare a unei încălcări și de clarificare a domeniului de aplicare al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 ar fi fost suficientă în speță pentru a asigura securitatea juridică și ar fi constituit măsura cea mai puțin constrângătoare.

583 În această privință, trebuie amintit că mai multe argumente ale reclamantei care urmăresc să stabilească că Comisia ar fi săvârșit o eroare prin faptul că a impus o amendă care depășește o amendă simbolică au fost deja respinse în cadrul examinării celui de al patrulea motiv.

584 În ceea ce privește, mai specific, efectul disuasiv al amenzii, trebuie arătat că o simplă decizie de constatare a unei încălcări și de clarificare a domeniului de aplicare al articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu ar fi avut același efect descurajator precum decizia atacată, care a impus o amendă de 20 de milioane de euro (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 295). Prin urmare, impunerea unei amenzi semnificative era necesară pentru a atinge obiectivul de a asigura, în viitor, respectarea normelor de concurență.

585 Simplul fapt că încălcările au fost săvârșite din neglijență nu presupune că nu era necesar să fie impuse amenzi având un cuantum suficient de disuasiv. În această privință, trebuie arătat că cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel privea de asemenea o încălcare săvârșită din neglijență (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 276).

586 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia prezenta cauză privește o eventuală încălcare săvârșită ca urmare a unei interpretări eronate, scuzabilă, a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, este suficient să se amintească faptul că comportamentul reclamantei a fost neglijent și că nu a existat o eroare scuzabilă din partea sa (a se vedea examinarea celui de al doilea motiv, precum și punctul 484 de mai sus).

587 Prin urmare, reclamanta nu a invocat niciun argument, în cadrul primei critici a celui de al patrulea aspect al celui de al cincilea motiv, susceptibil să repună în discuție proporționalitatea amenzii impuse.

b) Cu privire la a doua critică, întemeiată pe faptul că amenda este disproporționată în raport cu durata și cu gravitatea încălcărilor invocate

588 Reclamanta arată că, urmare a erorilor de drept și de fapt săvârșite în ceea ce privește aprecierea gravității și a duratei încălcării invocate, amenda este în mod vădit disproporționată în raport cu gravitatea și cu durata reale ale încălcării invocate.

589 În această privință, este suficient să se amintească faptul că argumentele reclamantei referitoare la pretinsele erori săvârșite de Comisie în ceea ce privește aprecierea gravității și a duratei încălcărilor au fost respinse în cadrul examinării celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale celui de al cincilea motiv.

590 Prin urmare, a doua critică a celui de al patrulea aspect al celui de al cincilea motiv trebuie respinsă.

c) Cu privire la a treia critică, întemeiată pe faptul că amenda este excesivă și trebuie redusă

591 Reclamanta arată că, în decizia atacată, Comisia a impus o amendă identică celei impuse în Decizia Electrabel, deși existau diferențe semnificative între cele două cazuri, în special în ceea ce privește durata încălcărilor invocate și cifra de afaceri globală a întreprinderilor. Aceasta subliniază că durata încălcării în cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel a fost de peste 4,5 ori mai mare decât cea a încălcării articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 în speță. Reclamanta arată, în plus, că amenda impusă în Decizia Electrabel era echivalentă cu 0,04 % din veniturile totale ale autorului încălcării, spre deosebire de 1 % în speță. Aceasta subliniază, în plus, că amenda impusă în Decizia Electrabel era echivalentă cu doar 0,42 % din amenda maximă autorizată, spre deosebire de 10 % în speță. În plus, amenda impusă Electrabel era echivalentă cu aproximativ 1/13 din valoarea operațiunii, în timp ce era de aproximativ 1/6 din valoarea operațiunii în prezenta cauză.

592 În această privință, trebuie amintit că, astfel cum admite reclamanta, practica decizională anterioară a Comisiei nu servește drept cadru juridic pentru amenzile în materia concurenței (a se vedea Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 259 și jurisprudența citată).

593 Reclamanta subliniază, în această privință, că nu solicită Tribunalului să aplice aceeași formulă matematică precum cea aplicată în Decizia Electrabel, ceea ce ar implica o reducere a amenzii impuse reclamantei cu un coeficient de 25. Aceasta solicită, totuși, Tribunalului ca acesta, în cadrul exercitării competenței sale de fond, să ia în considerare diferența de tratament dintre Electrabel și reclamantă, care ar fi frapantă, și să ia în considerare în mod corespunzător împrejurările speței.

594 Trebuie arătat că, desigur, amenda este, în speță, mult mai ridicată în raport cu cifra de afaceri a reclamantei, decât cea impusă în Decizia Electrabel, deși cele două amenzi sunt identice în termeni absoluți (20 de milioane de euro în ambele cauze). Trebuie totuși să se amintească faptul că deciziile anterioare ale Comisiei în materia amenzilor nu pot fi pertinente din perspectiva respectării principiului egalității de tratament decât dacă se demonstrează că datele privind împrejurările din cauzele referitoare la aceste alte decizii sunt comparabile cu cele din cauză (a se vedea Hotărârea din 29 iunie 2012, E.ON Ruhrgas și E.ON/Comisia, T-360/09, EU:T:2012:332, punctul 262 și jurisprudența citată).

595 În speță, în primul rând, trebuie să se țină seama de faptul că, în Decizia Electrabel, Comisia impusese o amendă numai pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4064/89. În speță, Comisia putea să impună în mod întemeiat două amenzi pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

596 În al doilea rând, trebuie să se țină seama de faptul că, în speță, operațiunea avută în vedere genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă și că punerea în aplicare prematură a concentrării a putut avea efecte negative asupra concurenței, spre deosebire de situația din cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel. Acest fapt justifică, singur, impunerea unei amenzi mult mai importante decât cea impusă în Decizia Electrabel.

597 Reclamanta arată, în această privință, că Comisia subliniase, în Decizia Electrabel, că faptul că tranzacția nu ridicase probleme de concurență nu era de natură să afecteze caracterul serios al încălcării și că prezența unui prejudiciu concurențial făcuse ca încălcarea să fie mai serioasă. Potrivit reclamantei, nici cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel, nici prezenta cauză nu au implicat vreun prejudiciu efectiv adus concurenței.

598 În această privință, este suficient să se amintească, pe de o parte, că faptul că o concentrare generează îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă face ca punerea în aplicare prematură a acestei concentrări să fie mai gravă decât punerea în aplicare prematură a unei concentrări care nu ridică probleme de concurență, cu excepția cazului în care se poate exclude într-un caz concret că punerea sa în aplicare în forma avută inițial în vedere și neautorizată de Comisie a putut avea efecte prejudiciabile asupra concurenței (a se vedea punctul 500 de mai sus) și, pe de altă parte, că, în speță, nu poate fi exclus un impact negativ al punerii în aplicare premature a concentrării asupra concurenței (a se vedea punctul 514 de mai sus).

599 Reclamanta arată, în plus, că contextul prezentei cauze, și anume, în primul rând, recurgerea la exceptarea prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, în al doilea rând, respectarea concomitentă a condițiilor prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 și, în al treilea rând, cooperarea deplină cu Comisia la elaborarea unui ansamblu de măsuri corective adecvate face ca orice diferență factuală față de cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel să fie nesemnificativă.

600 În ceea ce privește primul element, trebuie amintit că prezenta cauză privește o încălcare săvârșită din neglijență, precum încălcarea în discuție în cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel. Împrejurarea că eroarea reclamantei a putut privi domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu face ca încălcarea să fie mai puțin gravă.

601 În ceea ce privește al doilea element, trebuie arătat că Comisia a luat în considerare, în calitate de circumstanțe atenuante, împrejurările că reclamanta nu își exercitase drepturile de vot în cadrul Morpol și că menținuse Morpol ca entitate separată de reclamantă în cursul procedurii de control al concentrării (punctele 196 și 198 din decizia atacată). Totuși, trebuie amintit că aceste măsuri nu exclud că punerea în aplicare prematură a concentrării a putut avea efecte negative asupra concurenței (a se vedea punctul 516 de mai sus).

602 În ceea ce privește al treilea element, Comisia subliniază în mod întemeiat că era în interesul comercial al reclamantei înseși să propună măsuri corective. Dacă reclamanta nu ar fi propus astfel de măsuri, Comisia ar fi lansat procedurile din cea de a doua fază, care ar fi prelungit încălcarea și ar fi putut conduce în cele din urmă la interzicerea concentrării. Faptul că reclamanta a propus măsuri corective adecvate nu face, așadar, ca încălcarea să fie mai puțin gravă.

603 Trebuie arătat, în plus, în ceea ce privește comparația dintre prezenta cauză și cauza în care a fost adoptată Decizia Electrabel, că faptul că în trecut Comisia a aplicat amenzi de un anumit nivel pentru anumite tipuri de încălcări nu o poate priva de posibilitatea de a ridica acest nivel în limitele indicate în reglementarea în cauză, dacă acest lucru este necesar pentru a asigura punerea în aplicare a politicii de concurență a Uniunii. Astfel, aplicarea eficientă a normelor de concurență ale Uniunii impune ca, în orice moment, Comisia să poată adapta nivelul amenzilor la nevoile acestei politici (a se vedea Hotărârea din 12 decembrie 2012, Electrabel/Comisia, T-332/09, EU:T:2012:672, punctul 286 și jurisprudența citată).

604 În această privință, reclamanta arată că prezenta cauză nu privește o încălcare clară a obligației de statu-quo și că ar privi cel mult o interpretare eronată a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 datorată unei erori scuzabile. În consecință, potrivit reclamantei, niciun argument privind politica în domeniul concurenței nu ar putea justifica nivelul amenzii în speță.

605 În ceea ce privește acest argument al reclamantei, este suficient să se amintească faptul că comportamentul reclamantei a fost neglijent și că nu exista o eroare scuzabilă din partea sa (a se vedea examinarea celui de al doilea motiv, precum și punctul 484 de mai sus).

606 Trebuie arătat, în plus, că cuantumul total al celor două amenzi impuse în speță corespunde unui procent de aproximativ 1 % din cifra de afaceri a reclamantei. Comisia arată, în această privință, că acest cuantum corespunde unui procent de 10 % din valoarea maximă autorizată.

607 Comisia subliniază în mod întemeiat, în memoriul în apărare, că alegerea de a stabili amenda la un cuantum situat la limita inferioară a plajei de valori autorizate reflectă echilibrul urmărit de Comisie între, pe de o parte, gravitatea încălcărilor săvârșite, efectul negativ potențial asupra concurenței pe care l-ar fi putut avea operațiunea de concentrare, dimensiunea și complexitatea structurii reclamantei și necesitatea de a aplica o sancțiune suficient de disuasivă și, pe de altă parte, anumite circumstanțe atenuante, precum atitudinea mai mult neglijentă decât deliberată a reclamantei, faptul că aceasta a solicitat opinii juridice, faptul că nu și-a exercitat drepturile de vot conferite de participarea sa la capital și separarea celor două activități până la autorizarea operațiunii.

608 Având în vedere elementele menționate la punctul 607 de mai sus, cuantumul amenzilor nu poate fi considerat ca fiind disproporționat. În mod efectiv, cuantumul amenzilor, chiar luate împreună, se situează la limita inferioară a plajei de valori autorizate, ceea ce reflectă un just echilibru între factorii care trebuie luați în considerare și ceea ce este proporțional având în vedere împrejurările speței.

609 Niciunul dintre argumentele și probele prezentate de reclamantă nu permite Tribunalului să constate, în cadrul exercitării competenței sale de fond, că amenzile impuse nu ar fi adecvate.

610 În ceea ce privește argumentația reclamantei potrivit căreia instanțele Uniunii au redus semnificativ amenzile impuse de Comisie în împrejurări asemănătoare celor din prezenta cauză, trebuie să se constate că, astfel cum subliniază Comisia, faptele aflate la originea acestor cauze nu erau comparabile cu cele aflate la originea prezentei cauze.

611 În primul rând, în ceea ce privește Hotărârea din 28 martie 1984, Officine Bertoli/Comisia (8/83, EU:C:1984:129), trebuie arătat că Curtea a redus cu 75 % amenda impusă reclamantei pentru o încălcare a articolului 60 CECO. Aceasta a arătat, la punctul 29 din această hotărâre, următoarele:

„[A]numite împrejurări specifice prezentei cauze justifică o reducere, din motive de echitate. În cursul ultimilor treizeci de ani, reclamanta, în pofida a numeroase controale efectuate de Comisie, nu a făcut niciodată până în prezent obiectul unor sancțiuni pentru încălcarea normelor în materie de prețuri, plăți sau cote. La această împrejurare se adaugă caracterul incert al comunicărilor Comisiei, care, deși avertizau întreprinderile în cauză cu privire la consolidarea și la extinderea controalelor privind respectarea prețurilor și a condițiilor de vânzare impuse de articolul 60 din Tratatul CECO, nu a atras atenția acestora cu privire la intenția Comisiei de a sancționa mai sever, potrivit competenței sale, încălcările constatate."

612 Reclamanta afirmă în această privință că, „[î]n mod similar, exceptarea de la obligația de statu-quo a fost introdusă cu aproximativ 25 de ani anterior deciziei" și că „nicio sancțiune nu a fost impusă vreodată pentru aplicarea eronată a exceptării".

613 În această privință, trebuie arătat că Comisia nu a impus o amendă pentru aplicarea eronată a exceptării prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, ci pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Nu este vorba despre prima cauză în care Comisia a impus amenzi pentru punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea și de autorizarea acesteia.

614 Pe de altă parte, considerațiile care figurează la punctul 29 din Hotărârea din 28 martie 1984, Officine Bertoli/Comisia (8/83, EU:C:1984:129), priveau situația unei singure întreprinderi căreia nu îi fusese impusă nicio amendă, în pofida a numeroase controale. Aceste considerații nu pot fi transpuse situației tuturor întreprinderilor atunci când nicio sancțiune nu a fost impusă niciunei întreprinderi.

615 În plus, în ceea ce privește respectarea normelor de concurență, nu există un sistem de controale regulate, spre deosebire de situația din Hotărârea din 28 martie 1984, Officine Bertoli/Comisia (8/83, EU:C:1984:129).

616 În al doilea rând, în ceea ce privește Hotărârea din 19 octombrie 1983, Lucchini Siderurgica/Comisia (179/82, EU:C:1983:280), reclamanta subliniază că Curtea a redus cu 50 % amenda care fusese impusă pentru depășirea cotei de producție de oțel.

617 Curtea a constatat că „împrejurări excepționale" justificau îndepărtarea de la cota-normă impusă de Comisie. În această privință, ea a arătat că, în trimestrul respectiv, reclamanta din cauza în care s-a pronunțat această hotărâre se confruntase cu dificultăți excepționale în ceea ce privește respectarea cotei atribuite și că realizase o diminuare a producției sale ulterioare. Curtea a constatat, în plus, că reclamanta din această cauză oferise în prealabil, prin telex, compensarea depășirii cotei printr-o reducere a producției sale ulterioare și că Comisia nu răspunsese la acest telex, cu încălcarea normelor privind buna administrare și lăsând reclamanta în incertitudine cu privire la aspectul dacă accepta oferta sa (Hotărârea din 19 octombrie 1983, Lucchini Siderurgica/Comisia, 179/82, EU:C:1983:280, punctele 25-27).

618 Reclamanta afirmă că aceasta a minimizat de asemenea orice consecință negativă a eventualei sale încălcări prin faptul că s-a abținut să își exercite drepturile de vot și că a menținut Morpol ca entitate separată în cursul procedurii de autorizare de către Comisie. În plus, potrivit reclamantei, Comisia a lăsat reclamanta în incertitudine cu privire la aspectul dacă exceptarea prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era aplicabil până la încheierea de către aceasta a procesului de control al concentrării.

619 Totuși, în speță, spre deosebire de situația aflată la originea Hotărârii din 19 octombrie 1983, Lucchini Siderurgica/Comisia (179/82, EU:C:1983:280), nu există o cotă-normă pentru impunerea unei amenzi pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 25 din Hotărârea din 19 octombrie 1983, Lucchini Siderurgica/Comisia (179/82, EU:C:1983:280), amenda trebuia să fie stabilită, potrivit unei decizii generale, la un cuantum de 75 ECU pe tonă de depășire, cu excepția situațiilor excepționale care justificau îndepărtarea de la această cotă-normă.

620 În speță, faptul că reclamanta a redus riscul de efecte negative asupra concurenței prin faptul că s-a abținut să își exercite drepturile de vot și că a menținut Morpol ca entitate separată în perioada de examinare a concentrării a fost luat în considerare în mod corespunzător de către Comisie, la punctele 196 și 198 din decizia atacată, în calitate de circumstanțe atenuante. Prin urmare, nu este necesar ca această circumstanță să fie luată în considerare a doua oară, reducându-se cuantumul amenzilor impuse de Comisie.

621 În ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia a lăsat reclamanta în incertitudine cu privire la aspectul dacă exceptarea prevăzută la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 era aplicabilă, este suficient să se constate că, întrucât reclamanta nu a contactat Comisia pentru a obține clarificări referitoare la aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 în speță, aceasta nu poate reproșa Comisiei că a rămas în incertitudine în ceea ce privește acest aspect. Spre deosebire de cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 19 octombrie 1983, Lucchini Siderurgica/Comisia (179/82, EU:C:1983:280), în speță nu a existat un contact inițiat de reclamantă care ar fi rămas fără răspuns din partea Comisiei.

622 În al treilea rând, reclamanta se întemeiază pe Hotărârea din 16 mai 1984, Eisen und Metall/Comisia (9/83, EU:C:1984:177), în care Curtea a redus cu 50 % cuantumul amenzii impuse de Comisie reclamantei, un comerciant în domeniul oțelului, pentru faptul că a efectuat subcotări în raport cu baremul său public și că a aplicat, prin urmare, condiții inegale în cadrul unor tranzacții comparabile (a se vedea punctele 27 și 41-46 din hotărâre).

623 În această hotărâre, Curtea a constatat că, atunci când o încălcare a fost săvârșită de un comerciant, influența mai redusă pe care acesta o poate exercita asupra situației pieței constituie o circumstanță care atenuează gravitatea încălcării și că, în aceste împrejurări, aplicarea unei amenzi foarte ridicate poate fi justificată numai de împrejurări care demonstrează o gravitate deosebită a încălcării săvârșite de un comerciant (Hotărârea din 16 mai 1984, Eisen und Metall/Comisia, 9/83, EU:C:1984:177, punctele 43 și 44). În aceste împrejurări, Curtea a constatat, la punctul 45 din această hotărâre, că o amendă egală cu 110 % din subcotări nu era justificată, întrucât Comisia motivase cuantumul amenzii numai prin referire la faptul că nivelul cuantumului amenzii trebuia să fie suficient pentru a descuraja întreprinderea să efectueze noi subcotări.

624 Prin urmare, din Hotărârea din 16 mai 1984, Eisen und Metall/Comisia (9/83, EU:C:1984:177), reiese numai că referirea la necesitatea unui efect suficient de disuasiv nu este suficientă pentru a demonstra o gravitate deosebită a unei încălcări săvârșite de un comerciant.

625 În speță, Comisia nu era obligată să demonstreze o gravitate deosebită a încălcării pentru a justifica impunerea unei amenzi ridicate. Astfel, nu se poate afirma că reclamanta putea să exercite numai o influență redusă asupra pieței.

626 În măsura în care reclamanta se întemeiază pe o eroare scuzabilă săvârșită în ceea ce privește interpretarea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, este suficient să se amintească faptul că acest argument a fost deja respins la punctul 484 de mai sus.

627 În al patrulea rând, reclamanta se întemeiază pe Hotărârea din 14 iulie 1994, Parker Pen/Comisia (T-77/92, EU:T:1994:85). La punctul 94 din această hotărâre, Tribunalul a arătat că „Comisia nu [luase] în considerare faptul că cifra de afaceri realizată cu produsele vizate de încălcare era relativ redusă în raport cu cea rezultată din ansamblul vânzărilor realizate de Parker” și că „stabilirea unei amenzi adecvate nu [putea fi] rezultatul unui simplu calcul bazat pe cifra de afaceri globală”. Tribunalul a redus, așadar, amenda la aproximativ 43 %, aducând-o de la 700 000 ECU la 400 000 ECU (punctul 95 din hotărâre).

628 Reclamanta arată că, în mod similar, vânzările de somon de crescătorie scoțian realizate în anul 2012 de Morpol, sector în care Comisia a identificat probleme de concurență, erau relativ reduse în raport cu ansamblul vânzărilor sale, și anume 5 %.

629 În această privință, trebuie arătat că Hotărârea din 14 iulie 1994, Parker Pen/Comisia (T-77/92, EU:T:1994:85), privea o încălcare a articolului [101 TFUE]. În ceea ce privește încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, nu este adecvat să se calculeze cuantumul amenzii pe baza valorii vânzărilor din sectorul vizat de eventuale probleme de concurență. Astfel, punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificare și de autorizare nu privește exclusiv sectorul pieței cu privire la care au putut fi identificate probleme de concurență de către Comisie. În caz contrar, amenda ar trebui, în principiu, stabilită la 0 euro în cazul unei concentrări care nu a ridicat nicio problemă de concurență.

630 Pe de altă parte, în speță, Comisia nu a efectuat un „simplu calcul bazat pe cifra de afaceri globală”, ci a luat în considerare o multitudine de elemente în cadrul aprecierii naturii, a gravității și a duratei încălcării.

631 Prin urmare, al patrulea aspect al celui de al cincilea motiv trebuie respins.

5. Cu privire la al cincilea aspect, întemeiat pe faptul că decizia atacată nu admite, în mod eronat, circumstanțe atenuante

632 Reclamanta arată că Comisia ar fi trebuit să admită, drept circumstanțe atenuante, următoarele elemente:

– cooperarea reclamantei în cadrul procedurii de control al concentrărilor;

– lipsa unor precedente pertinente;

– existența unei erori scuzabile aflate la originea încălcărilor invocate.

633 Comisia contestă argumentele reclamantei.

634 În primul rând, în ceea ce privește pretinsa cooperare a reclamantei în cadrul procedurii de control al concentrărilor, presupunând că este stabilită, trebuie arătat că nu ar fi vorba despre o circumstanță atenuantă în cadrul unei proceduri referitoare la încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

635 Desigur, este adevărat că, în procedurile referitoare la încălcări ale articolului 101 sau 102 TFUE, cooperarea unui reclamant în cadrul procedurii administrative poate fi luată în considerare, dacă este cazul, drept circumstanță atenuantă. În astfel de cauze, în care Comisia urmărește să stabilească încălcări, nu este deloc evident că întreprinderile vizate de anchetă au o atitudine cooperantă și asistă în mod activ Comisia la stabilirea încălcării.

636 Totuși, în speță, reclamanta nu se întemeiază pe o pretinsă cooperare în cadrul procedurii administrative vizând stabilirea încălcării articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

637 Aceasta afirmă numai că a fost cooperantă în cadrul procedurii de control al concentrărilor. În această privință, trebuie subliniat că este pe deplin logic ca o întreprindere care dorește să obțină autorizarea unei concentrări să coopereze cu Comisia pentru a accelera procedura, ceea ce este în propriul interes (a se vedea, în ceea ce privește propunerea de măsuri corective de către reclamantă, punctul 602 de mai sus).

638 Prin urmare, nu îi poate fi reproșat Comisiei faptul că nu a luat în considerare o asemenea cooperare drept circumstanță atenuantă.

639 În al doilea rând, reclamanta afirmă că Comisia ar fi trebuit să îi acorde beneficiul unei circumstanțe atenuante legate de lipsa unor precedente pertinente care să stabilească o încălcare a obligației de statu-quo în raport cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004. Reclamanta subliniază în această privință că, în Decizia din 18 februarie 1998 (cauza nr. IV/M.920 – Samsung/AST) (denumită în continuare „Decizia Samsung/AST”), precum și în Decizia din 10 februarie 1999 (cauza nr. IV/M.969 – A. P. Møller) (denumită în continuare „Decizia A. P. Møller”), Comisia a admis drept factor atenuant faptul că respectivul comportament intervenise la un moment la care aceasta nu adoptase încă o decizie de constatare a unei încălcări în privința comportamentului respectiv.

640 În această privință, trebuie arătat că nu există nicio obligație a Comisiei de a lua în considerare, drept circumstanță atenuantă, faptul că un comportament având exact aceleași caracteristici precum cel în cauză nu a avut încă drept consecință impunerea unei amenzi. În plus, în primul rând, trebuie amintit că, în Decizia Yara/Kemira GrowHow, Comisia se pronunțase deja cu privire la interpretarea care trebuia dată articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, deși printr-un *obiter dictum* (a se vedea punctul 419 de mai sus). În al doilea rând, Comisia a impus în mai multe cauze amenzi în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4064/89, chiar dacă aceste cauze nu priveau interpretarea excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004.

641 În ceea ce privește Decizia Samsung/AST, trebuie arătat că Comisia a constatat, în considerentul (28) punctul 5, că această decizie era „prima [pe care o adoptase] […] în aplicarea articolului 14 din Regulamentul [nr. 4064/89]”. În considerentul (21) al Deciziei A. P. Møller, Comisia a constatat că „încălcările [fuseseră] săvârșite în același timp precum cele care au făcut obiectul Deciziei Samsung, în condițiile în care Comisia nu adoptase încă o decizie în temeiul […] articolului 14 din Regulamentul [nr. 4064/89]”, că „[a]cest fapt [fusese] considerat o circumstanță atenuantă în Decizia Samsung” și că „același raționament [era] aplicabil în speță”.

642 În aceste decizii, Comisia nu s-a limitat, așadar, la a constata că nu impusese încă o amendă pentru un comportament având exact aceleași caracteristici, ci a arătat că nu intervenise nicio decizie în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 4064/89. Situația din prezenta cauză nu este, prin urmare, comparabilă cu cele aflate la originea Deciziilor Samsung/AST și A. P. Møller.

643 În al treilea rând, reclamanta arată că, chiar presupunând că decizia atacată poate califica în mod întemeiat drept neglijentă pretinsa încălcare de către reclamantă a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, decizia nu i-ar permite reclamantei să beneficieze de circumstanța atenuantă care rezultă din faptul că încălcarea invocată a fost cauzată de o eroare scuzabilă și că nu urmărea să eludeze controlul Comisiei.

644 În această privință, este suficient să se constate că existența unei erori scuzabile presupune că persoana în cauză a dat dovadă de întreaga diligență cerută unei persoane normal informate (a se vedea punctul 484 de mai sus). Constatarea unei neglijențe din partea reclamantei exclude, așadar, în mod necesar existența unei erori scuzabile din partea acesteia.

645 Prin urmare, al cincilea aspect al celui de al cincilea motiv trebuie de asemenea respins, precum și al cincilea motiv în întregime.

646 Având în vedere tot ceea ce precedă, acțiunea trebuie respinsă în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

647 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Marine Harvest ASA la plata cheltuielilor de judecată.

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 26 octombrie 2017.

Semnături

Cuprins

I. Istoricul cauzei 1

A. Achiziționarea Morpol de către reclamantă 2

B. Faza prealabilă notificării 3

C. Notificarea și decizia de autorizare a concentrării sub rezerva respectării anumitor angajamente . 3

D. Decizia atacată și procedura care a condus la adoptarea acesteia 4

II. Procedura și concluziile părților 6

III. În drept 7

A. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt, în măsura în care decizia atacată a respins aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 . 7

1. Cu privire la primele trei aspecte ale primului motiv 7

a) Observații introductive 7

b) Cu privire la aplicabilitatea articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 10

1) Cu privire la faptul că concentrarea în discuție nu este acoperită de textul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 10

2) Cu privire la argumentația reclamantei întemeiată pe pretinsa existență a unei singure concentrări 12

i) Observații introductive 12

ii) Cu privire la argumentele potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu Comunicarea consolidată privind competența 14

iii) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu jurisprudența Tribunalului și cu practica decizională a Comisiei .. 16

iv) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu considerentul (20) al Regulamentului nr. 139/2004 19

v) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora poziția Comisiei este în contradicție cu practica din statele membre 20

vi) Cu privire la argumentele reclamantei potrivit cărora Comisia a interpretat în mod eronat rațiunea de a fi a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 22

2. Cu privire la al patrulea aspect al primului motiv, întemeiat pe faptul că reclamanta s-a conformat articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 30

B. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt în măsura în care decizia atacată concluzionează că reclamanta a fost neglijentă 31

C. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului general *ne bis in idem* 38

1. Observații introductive cu privire la relația dintre articolul 4 alineatul (1), articolul 7 alineatul (1) și articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004 39

2. Cu privire la aplicabilitatea în speță a principiului ne bis in idem 40

3. Cu privire la argumentele reclamantei privind concursul de infracțiuni 45

D. Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt săvârșită prin impunerea unor amenzi reclamantei 48

1. Cu privire la primul aspect, întemeiat pe încălcarea principiilor securității juridice și nullum crimen, nulla poena sine lege 49

2. Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe încălcarea principiului general al egalității de tratament 51

E. Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de drept și de fapt și pe lipsa motivării în ceea ce privește stabilirea nivelurilor amenzilor 57

1. Cu privire la primul aspect, întemeiat pe lipsa motivării în ceea ce privește stabilirea cuantumului amenzii 57

2. Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o apreciere eronată a gravității încălcărilor invocate 61

a) Cu privire la luarea în considerare a neglijenței reclamantei 62

b) Cu privire la luarea în considerare a existenței unor îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea operațiunii cu piața internă 62

c) Cu privire la luarea în considerare a precedentelor privind reclamanta și alte societăți ... 68

1) Cu privire la luarea în considerare a cauzei în care a fost adoptată Decizia Pan Fish/Fjord Seafood 68

2) Cu privire la luarea în considerare a cauzelor privind alte societăți 70

3. Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o apreciere eronată a duratei încălcării invocate .. 71

4. Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe faptul că amenda este disproporționată 74

a) Cu privire la prima critică, întemeiată pe faptul că amenda depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit 74

b) Cu privire la a doua critică, întemeiată pe faptul că amenda este disproporționată în raport cu durata și cu gravitatea încălcărilor invocate 75

c) Cu privire la a treia critică, întemeiată pe faptul că amenda este excesivă și trebuie redusă 75

5. Cu privire la al cincilea aspect, întemeiat pe faptul că decizia atacată nu admite, în mod eronat, circumstanțe atenuante 80

Cu privire la cheltuielile de judecată 82